

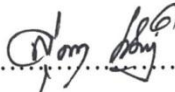
ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

สุวัฒนา มั่นภavana

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุวัฒนา มั่นภาวนา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

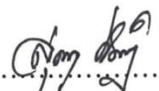
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุทธาภา ไชติประดิษฐ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

.....กรรมการ
(ดร.สุทธาภา ไชติประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 9 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สุทธภา โขติประดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนช่วยเหลือไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น ที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นผลให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ดังปรากฏรายนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เวลาในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

กราบขอบพระคุณ คุณแม่ พี่น้อง เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและที่สำคัญที่สุด คุณสุรพล มั่นภavana คู่สมรส ที่เป็นกำลังใจให้ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่คุณครูและคุณพ่ออาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาตราบนานวันนี้

สุวัฒน์ มั่นภavana

56920559: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การอ่านวรรณคดีไทย/ การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

ผู้พัฒนา มั่นภาวนา: ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด (COMPREHENSIVE ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN THAI LITERATURE USING MIND MAPPING TECHNIQUE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุทธภา โชติประดิษฐ์, กศ.ด., ปริญญาทองสอน, ศษ.ด. 202 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด และศึกษาเจตคติของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 1 ห้องเรียน จำนวน 50 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนการสอน 10 แผน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t -test dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับเจตคติระดับดี

56920559: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; Ed.D. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: READING CLASSIC THAI LITERATURE/ TEACHING WITH MIND MAPPING TECHNIQUE

SUWATTANA MUNPAWANA: COMPREHENSIVE ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN THAI LITERATURE USING MIND MAPPING TECHNIQUE. ADVISORY COMMITTEE: SUTTAPA CHOTPRADIT, Ed.D., PARINYA THONGSORN, Ph.D., 202 P. 2018.

The purposes of this research were to compare the comprehensive reading skill after learning classic Thai literature with a mind mapping technique of mathayomsuksa 3 students, and also to study the student's attitudes towards studying reading classic Thai literature with a mind mapping technique. The sample was a class of 50 students from mathayomsuksa 3 in academic year of 2017, at Assumption College, Surasak, Sriracha, Chonburi, selected by cluster random sampling. The research instruments consisted of 10 lesson plans, a pretest and a posttest of reading classic Thai literature with a mind mapping technique, and attitude test towards learning the classic Thai literature with a mind mapping technique. The data were analyzed by mean, standard deviation and *t*-test dependent sample.

The research findings were as follows;

1. The posttest scores of mathayomsuksa 3 student after learning with Thai literature comprehensive reading using mind mapping technique, was higher than the Pre-test results at the significance level of .01.

2. The attitude of the mathayomsuksa 3 student towards the teaching using mind mapping technique was at "good" level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิค แผนผังความคิด	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	87
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก.....	112
ภาคผนวก ข.....	119
ภาคผนวก ค.....	148
ประวัติย่อของผู้วิจัย	202

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน	14
2	มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	15
3	“การเรียนการสอน” กับ “การสอน”	38
4	เปรียบเทียบขั้นตอนการสอน	58
5	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด	59
6	วิเคราะห์แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน	82
7	คะแนนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด...	90
8	ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัด การเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด.....	91
9	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผัง ความคิด	92

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 ความพร้อมในการอ่านกับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่อ่าน	26
3 กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ.....	32
4 แผนผังความคิด	45
5 แผนผังความคิดรวบยอดหลักอยู่ตรงกลาง	45
6 แผนผังความคิดรวบยอดหลักเป็นต้นทางของความคิด แล้วขยายไปด้านใดด้านหนึ่ง	46
7 แผนผังรูปไข่เมฆมุ่ม	46
8 แผนผังรูปขั้นบันได.....	47
9 แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ	47
10 แผนผังแสดงการเปรียบเทียบโดยแสดงแบบด้วยตาราง	48
11 แผนผังการจำแนกประเภท.....	48
12 แผนผังบรรยายแก่นเรื่อง	49
13 แผนผังแสดงเหตุผล	49
14 แผนผังแบบเปรียบเทียบการจัดลำดับก่อนหลัง	50
15 แผนผังแบบเปรียบเทียบเรียงลำดับ	50
16 แผนผังก้างปลา.....	51
17 แผนผังวงกลม	51
18 แผนผังวงกลม	51
19 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย	64
20 องค์ประกอบของเจตคติ.....	67
21 การสร้างขั้นตอนแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด	77
22 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย.....	81
23 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	84
24 แบบแผนการทดลอง	86

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารของคนไทย และเป็นวิชาพื้นฐานของการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยในชาติให้ดียิ่งขึ้น เพราะได้ใช้ภาษาในการศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการต่าง ๆ ภาษาไทยจึงมีความสำคัญและควรมีการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ วรรณคดีไทยเป็นส่วนหนึ่งของภาษาไทยที่ทำให้ได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดกตกทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นเครื่องมือให้เห็นความเจริญในยุคต่าง ๆ ช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม การสรรหาล้อคำทึ้งร้อยแก้วและร้อยกรองมาใช้ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดความไพเราะทางภาษา ให้คุณค่าด้านต่าง ๆ ของวรรณศิลป์ ครูผู้สอนวรรณคดีจึงควรตระหนักสอนให้ผู้เรียนได้อ่านจนเกิดสุนทรียภาพทางภาษา ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เล่ม 4 (2534, หน้า 123) ความว่า “การสนใจศึกษาวรรณคดี และกวีนิพนธ์ อันเป็นศิลปะสมบัติที่สำคัญของชาติที่บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ขึ้นด้วยอัจฉริยภาพอันสูงย่อมจะอำนวยผลให้แก่ผู้ใฝ่ใจศึกษาทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต กล่าวคือ เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างภูมิปัญญา ให้ความรู้ทั้งในอดีตและในปัจจุบันให้ ความเพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาจิตใจ และให้คติธรรมในการดำเนินชีวิต”

การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน ทำให้มีความรอบรู้ มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา คนที่มีความสามารถในการอ่านจะเป็นผู้ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตสูงกว่าคนที่ไร้ความสามารถในการอ่าน การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ คนอ่านมากย่อมรู้มาก มีประสบการณ์โดยนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะทำให้รู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่จะนำมาพัฒนาตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนถือว่าการอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากกิจกรรมในโรงเรียนประมาณร้อยละ 80 -90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ (Strang, 1976, p. 11 อ้างถึงใน ศศิธร สุริยวงศ์, 2556, หน้า 1) ฉะนั้น การอ่านจึงทำหน้าที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องได้รับการขัดเกลาจากครูและได้รับการจัดการเรียนการสอนอย่างเข้าใจจึงจะช่วยให้ผู้เรียน ไปสู่ความสำเร็จในการเพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ

การกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2554-2561) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้เป็นคนที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 14) สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่ม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนด แนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ กิจกรรมพัฒนาการอ่าน โดยให้ผู้เรียนอ่านแล้วสรุปสาระสำคัญ อ่านแล้วทำความเข้าใจ ตีความ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถนะ สำหรับยุค 4.0 จึงจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนานวัตกรรม แล้ว บูรณาการด้านภาษาไทยเข้าไปในส่วนของกระบวนการพัฒนาฯ ทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็น เครื่องมือในการทำงานในแต่ละขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2560) การพัฒนา ผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 นั้น หมายความว่า เป็นวิธีที่ครูผู้สอนภาษาไทยจะต้อง บูรณาการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ให้ สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO (วุฒิพงษ์ คำเนตร, 2558)

วรรณคดีไทย เป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความเจริญที่กวีได้รังสรรค์ สะท้อนภาพสังคมไทย โดยใช้ตัวอักษรที่มีความงามในด้านวรรณศิลป์ ด้วยกลวิธีการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ซึ่งมีความเหมือนหรือแตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย การศึกษาวรรณคดีไทยมิใช่เพียงได้แต่ความรู้เท่านั้น หากแต่เป็นเครื่อง ประเทืองใจ อบรมศีลธรรม และเป็นอารมณ์ของผู้เจริญ (เปลื้อง ณ นคร, 2541, หน้า 13) จึงกล่าว ได้ว่า วรรณคดีไทยเป็นสมบัติคู่บ้านคู่เมืองและมีส่วนสำคัญในการแสดงถึงความเป็นชาติมาช้านาน การศึกษาวรรณคดีไทยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้แนวทางการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี เพราะวรรณคดีก็คือ ภาพสะท้อนหรือกระจกบานใหญ่ของสภาพของสังคมไทย และ กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 6-7) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิचारณ์ โดยให้การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีต้องมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน

คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพทางภาษา ผ่านการใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน และ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน สาระการอ่านไว้ว่า สามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ ส่วนในสาระวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ว่า สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย คุณค่าที่ได้รับพร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3-5) ดังนั้นการอ่านวรรณคดี ให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านจับประเด็นสำคัญจากเรื่องได้ การอ่าน วรรณคดีเพื่อให้ได้ประโยชน์ คือ อ่านแล้วสามารถรับรสความงาม ความไพเราะของบทประพันธ์ ติความ สรุปความ วิเคราะห์ วิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว วิเคราะห์ แยกแยะว่าได้รับความรู้อะไร อ่านแล้วสามารถนำสิ่งที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอันจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อ ตัวนักเรียน

จากการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียน เน้นตำราเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ การสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนจดจำ จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาด้วยการประมวลความคิดของตนเองได้น้อย เพราะครูเป็นผู้สรุป บทเรียนให้ ผู้เรียนไม่เกิดแรงจูงใจเพราะครูขาดการเสริมแรงทำให้ไม่อยากเรียนรวมไปถึงการมี ปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนไม่กล้าซักถามคำถามที่สงสัยหรือแสดง ความคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรม การค้นคว้า การอภิปราย การวิเคราะห์ และการวิจารณ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การสอนวรรณคดียังคงประสบปัญหาหลายประการ ครูมักจะมุ่งเน้นในการสอนคำศัพท์และเนื้อหาของ วรรณคดีมากกว่าการพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้จับใจความ วิเคราะห์ วิเคราะห์ ซึ่งหากไม่ตั้งใจ เรียนก็จะจำไม่ได้ การเรียนการสอนดังกล่าวล้วนไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ ตรงกันข้ามทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ฉะนั้นเพื่อให้การสอนวรรณคดีเป็นไปตามหลักการที่ เหมาะสม ครูจะต้องสอนเนื้อหาวรรณคดีให้มีความสัมพันธ์กับตัวชีวิตที่หลักสูตรกำหนด ต้องมี การอ่านแล้วจับใจความ คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพทางภาษา กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ทักษะและความสามารถในการเรียน ปัจจุบันสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เน้นเรื่องการ อ่านคิดวิเคราะห์ ติความ ซึ่งถ้าผู้เรียนไม่ชอบอ่านเนื้อหาจะทำให้ผลการประเมินไม่ได้ ประสิทธิภาพ จากการรายงานผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา กลุ่มสาระภาษาไทยในแต่ละสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2559 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2559) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าในระดับประเทศ ร้อยละ 50 โดยเฉพาะสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 34.72 และสาระที่ 1 การอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 45.52 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ยังไม่เป็นที่พึงพอใจตามที่โรงเรียนกำหนด อันเนื่องมาจากสาเหตุที่ผู้เรียนยังไม่เห็นความสำคัญในการอ่านคำถาม เนื้อหารายละเอียดที่อยู่ในคำถาม โดยเฉพาะเนื้อหาที่มีข้อความยาวมาก ๆ ยังไม่สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ หรือหาคำตอบได้ หากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมและการอ่านของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด เพราะเป็นวิธีการสอนที่นำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยเฉพาะในเรื่องของการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถกระตุ้นความคิด สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการทำแผนผังความคิดที่สรุปเนื้อหาสาระจากบทเรียน เป็นการแสดงถึงการเชื่อมโยงแนวคิดของผู้เขียนแผนผังนั้นได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ เนื้อหา โดยเชื่อมโยงใจความหลัก ใจความรองและใจความย่อย ทั้งนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการอ่าน การฟัง การคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสอนอ่านลักษณะนี้มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของวรรณคดีไทยได้ง่าย ดังที่ สุณี กล้าหาญ (2558, หน้า 120) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาซี พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคซีไออาซีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาซีไม่แตกต่างกัน 4) เจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาซีไม่แตกต่างกัน กล่าวได้ว่า เทคนิคแผนผังความคิดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการเรียนวรรณคดีซึ่งเป็นการส่งเสริมความคิดของผู้เรียนให้เป็นรูปธรรม ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่าง ๆ ของข้อมูลเป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ของผู้เขียน และสามารถนำไปส่งเสริมการอ่าน สามารถนำมาใช้พัฒนาทางภาษาได้โดยตรงทั้ง 4 ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะด้านการอ่านที่จะส่งผลทำให้นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การเรียนและการสอนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิธีการใช้เทคนิคแผนผังความคิดที่เหมาะสมกับการอ่านวรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นประโยชน์กับครูผู้สอนภาษาไทยคนอื่น ๆ ที่จะได้นำไปปรับใช้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

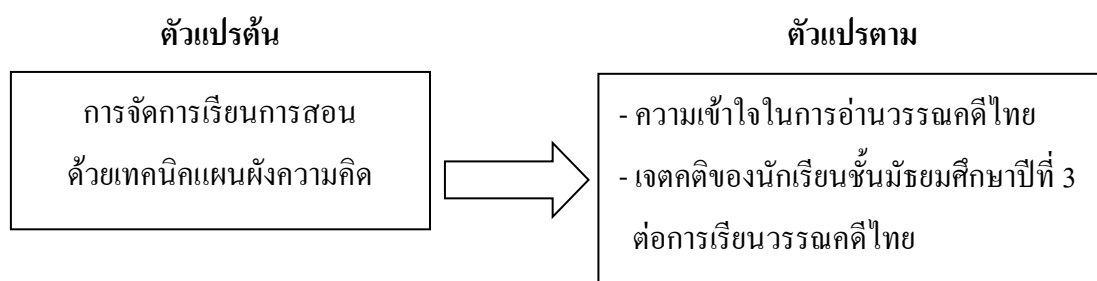
1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด
2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

สมมติฐานของการวิจัย

ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำวิจัยเรื่องความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้วิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 4 ห้องเรียน จำนวน 200 คน ห้องเรียนละ 50 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) 1 ห้องเรียน มีจำนวน 50 คน
2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ และตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา รวม 20 คาบ
3. ระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 22 คาบ ซึ่งแบ่งเป็นการสอน 20 คาบ การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2 คาบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนการสอนและเก็บข้อมูล
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 4.1 ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด
 - 4.2 ตัวแปรตาม
 1. ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย
 2. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการเรียนวรรณคดีไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนได้อธิบายความหมายจากการอ่านคำศัพท์ในวรรณคดีไทย มโนภาพของข้อความจากวรรณคดี ดีความจากเนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิจาร์ณเนื้อหาวรรณคดี และจับใจความสำคัญจากวรรณคดี ในงานวิจัยความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยมี 5 ประเด็น ดังนี้

1.1 ความหมายของคำศัพท์ หมายถึง การที่นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่พบในแต่ละบทเรียนที่ผู้วิจัยกำหนด ที่แสดงถึงความหมายของคำนั้น ๆ

1.2 มโนภาพของข้อความ หมายถึง การที่ผู้เรียนบอกหรืออธิบายบุคลิกลักษณะของตัวละคร ตามความเข้าใจโดยเลือกเขียนลงในแผนผังความคิดของแต่ละคน

1.3 การตีความบทประพันธ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนบอกหรืออภิปรายเนื้อหาจากบทประพันธ์ในแต่ละบทเรียนที่ผู้วิจัยกำหนด โดยเลือกเขียนลงในแผนผังความคิดของแต่ละคน

1.4 การวิจารณ์วรรณคดี หมายถึง การที่ผู้เรียนอธิบายหรืออภิปราย ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย ของตัวละคร หาเหตุผลประกอบแล้วนำมาเขียนลงในแผนผังความคิดของแต่ละคน

1.5 การจับใจความสำคัญ หมายถึง การที่ผู้เรียนอธิบายหรืออภิปราย สรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความในคำประพันธ์แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดของแต่ละคน

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากรูปแบบการสอนแบบ 5 Steps รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง และรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ นำมาปรับเป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสืบสวนทบทวนสาระ หมายถึง ขั้นเสาะหาความรู้เดิมจากการทำความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ในหรือนอกบทเรียน หรือเรื่องที่กำลังเรียน โดยผู้เรียนทบทวนความรู้เดิมและครูเป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

1. ครูนำนักเรียนสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน โดยใช้คำถามท้าทาย กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น สังเกต สงสัยว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2. ให้นักเรียนหาคำตอบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องที่ครูดถาม

3. ครูซักถามความรู้เดิมจากบทเรียน เพื่อเป็นการทบทวนสาระที่เรียน

4. ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามเพื่อทบทวนบทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างเสริมทักษะสาระใหม่ หมายถึง ขั้นค้นหาเนื้อหาสาระใหม่จากการเรียนและการอ่านเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม โดยเรียนรู้ด้วยตนเองในการค้นหาความรู้ใหม่จากบทเรียน ใบความรู้ ใบงานและครูอธิบายเนื้อหาสาระใหม่ตามลำดับ ดังนี้

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องแผนผังความคิด ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ
นักเรียนจะได้เข้าใจในการเขียนแผนผังความคิดตามเนื้อหาจากบทเรียนว่าต้องใช้รูปแบบใด

2. ครูอธิบายความรู้เรื่องแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับนักเรียน

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ ที่ครูนำเนื้อหาจากบทความ งานเขียน ข่าว
ฯลฯ แล้ววิเคราะห์ว่าต้องอ่านด้วยวิธีใด เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมิน
เรื่อง เปรียบเทียบ ดีความ

4. นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนว่างานเขียนที่อ่านต้องใช้แผนผังความคิดในรูปแบบใด
โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ใจความอำไพ หมายถึง ขั้นหาความรู้จากการอ่านเนื้อหาสาระการ
เรียนรู้จากบทเรียน ทำแผนผังความคิดตามรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนโดยผู้เรียน
ลงมือปฏิบัติจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบทประพันธ์ที่กำหนดโดยใช้ทักษะกระบวนการอ่าน ดังนี้
2. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิด
 - 2.1 เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
 - 2.2 ในเรื่องมีตัวละครใดบ้าง
 - 2.3 เกิดเหตุการณ์อะไรบ้าง
 - 2.4 รสของวรรณคดีที่ได้จากบทเรียน
 - 2.5 สิ่งที่น่าสนใจในชีวิตจริง
3. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าใช้รูปแบบแผนผังความคิดใดในการสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นเรียงร้อยอรรถรสผ่องใหม่ หมายถึง ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มทำแผนผังความคิด
(ใหม่) จากสมาชิกในกลุ่มตนเองโดยผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำงานนำความรู้ของแต่ละคนมาวิเคราะห์เป็น
ชิ้นงานใหม่และครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ครูซักถามบททวนบทเรียน เรื่องการเขียนแผนผังความคิด
2. ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการใช้แผนผังความคิดในการบันทึกความรู้
3. นักเรียนลงมือทำแผนผังความคิดจากบทเรียนที่ศึกษา โดยสร้างองค์ความรู้

จากการเรียนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นอรรถธิบายความพาทิ หมายถึง ขั้นนำเสนอผลงานรายงานหน้าชั้นเรียน
โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนและครูช่วยกันสรุปการรายงาน
หน้าชั้นเรียนร่วมกันตามลำดับ ดังนี้

1. ให้นักเรียนตรวจสอบแผนผังความคิดของตน

2. นักเรียนออกมานำเสนอผลงานของตนเอง

3. ครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ วิวิจารณ์

4. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน และบอกข้อคิด/ สิ่งที่น่าไปใช้ในชีวิตจริง

3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ และทดสอบหลังเรียน (Posttest) จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบให้มีความสอดคล้องตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จากการเขียนแผนผังความคิด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วัดความรู้ ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยใน 5 ด้าน คือ ความหมายของคำศัพท์ มโนภาพของข้อความ การตีความบทประพันธ์ การวิจารณ์วรรณคดี และการจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค แผนผังความคิด

4. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อที่มีต่อภาษาไทยทั้งด้านบวกและด้านลบอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งนั้น ๆ วัดได้จากการตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยแยกตามหัวข้อได้ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
 - 2.3 ความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.4 กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
 - 3.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด
 - 3.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย
 - 4.1 ความหมายและความสำคัญของเจตคติ
 - 4.2 ทฤษฎีและแนวคิด
 - 4.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 4.4 ลักษณะของเจตคติ
 - 4.5 การวัดเจตคติ
 - 4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็น
เอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการ
ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ
การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการ
แสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนา
กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และ
สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน

การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจ
เพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

การเขียน

การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของ
การเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ
วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด

การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกพูดลำดับเรื่องราว
ต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูด
เพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย

ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม

วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็น ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจใน บรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องเข้าใจความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น

และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ข้อความ เขียนรายงานจากสิ่ง
ที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่
อ่านรวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา
เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ
อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนข้อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียน
วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงาน
การศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มี
ศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ
รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และ
ศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยค
รวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรอง
ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และ
คุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

ตารางที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ ท้องถิ่น
ม.3	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับ เรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไป และบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี 11กาพย์ฉบัง16 และ โคลงสี่สุภาพ
ม.3	2. ระบุความแตกต่างของคำที่มี ความหมายโดยตรงและความหมาย โดยนัย 3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียด ของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน 4. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน 5. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องที่ อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น 6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน 7. วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับ ความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง 8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ - บันทึกคดี - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ ท้องถิ่น
	9. ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิด ที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านตามความสนใจเช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและ ตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วม กำหนด
	10. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ตารางที่ 2 มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ ท้องถิ่น
	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และ วรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น	วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรม ท้องถิ่นเกี่ยวกับ - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี
	2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจาก วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจาก วรรณคดีและวรรณกรรม
	3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ ท้องถิ่น
4.	ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยดำเนินการดังนี้

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 25-26) ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ กำเนียงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้อ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลั้่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนให้มีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้จากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายหลักสูตร

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 27)

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้อง และทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมิน โครงงาน การประเมิน ชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มี การสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที

จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/ รายภาค ผลการประเมินการอ่าน ทักษะการคิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา

ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

1. ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทางภาษา เป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งที่อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้ ความคิด หรือความบันเทิง เป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการฝึกให้เป็นผู้มีจินตนาการ ต้องแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นความหมายทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ผู้ที่อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน นั่นก็คือ การเข้าใจภาษาของผู้เขียนเพื่อจะได้มีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวาง ตลอดจนทำให้เป็นบุคคลที่ทันต่อเหตุการณ์ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้ เกษม วัฒนชัย (2556, หน้า 35) กล่าวถึงความมุ่งหวังเกี่ยวกับการอ่านที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีต่อคนไทยว่า การอ่าน มี 3 ขั้นตอนขั้นต้นแรก อ่านเพื่อรู้ อ่านวิเคราะห์ และนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1405) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” ไว้ว่า ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านในใจ ส่วน บันลือ พลกษะวัน (2556, หน้า 6-7) กล่าวว่า การอ่าน คือ การผสมเสียงของตัวอักษรหรือตัวสะกด ผสมคำ เรียกว่า อ่านออก สามารถผสมผสานตัวอักษรออกเสียงเป็นคำ เป็นประโยค เข้าใจความหมายโดยเรียกว่าอ่านเป็น เป็นการพัฒนาความคิดจากการสังเกตคำ จำรูปคำ ใช้ประสบการณ์เดิมมาแปลความ ตีความ หรือถอดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ส่วนของ วรณี โสมประยูร (2553, หน้า 128) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ใช้ให้เป็นประโยชน์ ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2553, หน้า 7) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการถ่ายทอดความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ออกมาในรูปของความคิดความเข้าใจ ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของตัวอักษรที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้ผู้อ่านอ่าน ซึ่งการอ่านไม่ใช่แค่เพียงอ่านสะกดตัวถูกเท่านั้น หากยังต้องสามารถวินิจฉัย พินิจพิจารณาความหมายที่ได้จากการอ่านนั้นอย่างลึกซึ้งและแตกฉานในข้อคิดที่อ่าน และสามารถนำความคิดจาก

การอ่านนั้น ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นลำดับที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจความหมายของ คำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวข่าวสาร ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้ และทิงเกอร์ (Bond & Tinker, 1957, p. 235 อ้างใน ภคมน แก้วภารดัย, 2547, หน้า 61) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านมีลำดับ 5 ขั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กันตามลำดับคือ

1. ความหมายของคำ เป็นรากฐานของความเข้าใจในการอ่าน ถ้าเข้าใจความหมายของ คำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง ย่อมช่วยให้เข้าใจประโยค และเรื่องราวที่อ่าน ได้ดี
2. หน่วยความคิด เพื่อให้เข้าใจประโยคจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด คือ แบ่งอ่าน เป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำต่อเนื่องเป็นกลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำจะทำให้เป็นอุปสรรค ต่อความเข้าใจในแต่ละประโยค
3. การเข้าใจประโยค คือ การเอาหน่วยความคิดย่อยมาสัมพันธ์กัน ได้ความเข้าใจ
4. การเข้าใจตอบ คือ ความสามารถในการนำประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กันจึง อ่านได้เข้าใจดีขึ้น
5. การเข้าใจเรื่องราว เพื่อที่จะให้เข้าใจเรื่องราว หรือ ข้อความที่อ่าน จะต้องเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ในแต่ละตอน

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการ การสื่อสาร ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน กระบวนการถ่ายทอดความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ สื่อออกมาในรูปของความคิด ความเข้าใจ เป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัส เพื่อการ รับรู้ และเข้าใจความหมายโดยออกมาอาจเป็นวลี ถ้อยคำ ประโยค แล้วนำความรู้และสามารถใน การอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านจะเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาค้นคว้า เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อ การดำรงชีวิต เพราะเป็นเครื่องมือให้คนแสวงหาความรู้ ทันทต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นวิธีการหา ประสบการณ์อย่างหนึ่งของมนุษย์ เพราะส่วนใหญ่มนุษย์จะถ่ายทอดข้อเท็จจริง ให้แก่กันด้วยลาย ลักษณ์อักษร สังคมที่มีภาษาเขียนย่อมมีความเจริญกว่าสังคมที่มีภาษาพูดเพียงอย่างเดียว เพราะ ภาษาเขียนทำให้การสื่อสารเป็น ไปอย่างกว้างขวาง สะดวก ถาวรและยาวนาน สามารถสืบต่อ ประสบการณ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ นักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญในการอ่าน ดังที่ ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2553, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่มี ความสำคัญและมีคุณค่ายิ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่าน ฉลาด รอบรู้ทันโลก ทันทเหตุการณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน วรณี โสมประยูร (2553, หน้า 128-129) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้ 1) การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่ง ในการศึกษาเล่าเรียนในทุกระดับ 2) ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ทั้งในด้านการกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม 3) การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพให้ประสบความสำเร็จ 4) การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้ 5) การอ่านจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น 6) การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน 7) การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตเช่น ศิลปจารึก ประวัติศาสตร์ วรรณคดีจะช่วยให้รู้จักอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ สอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551, หน้า 7-8) กล่าวถึงความสำคัญ ของการอ่านว่ามีคุณค่าหลายประการต่อผู้อ่าน ที่สรุปได้ดังนี้ 1) จะช่วยสร้างความคิดให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน 2) จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน 3) จะช่วยทำให้เกิดทักษะการสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน 4) จะช่วยให้เข้าใจสังคม 5) จะช่วยให้เห็นรูปแบบของสารประเภทต่าง ๆ สำหรับ ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี ทดแทนคุณ (2549, หน้า 46) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า 1) การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในการเรียนทุก 2) การอ่านทำให้เกิดความรอบรู้ ทันทต่อเหตุการณ์โลก รู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะคุณค่าจากสาร 3) การอ่านเสริมสร้างบุคลิกภาพสามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล อ้างอิงข้อเท็จจริงจากหลักฐานที่อ่าน 4) การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินสามารถยกระดับจิตใจ กล่อมเกล้าจิตใจให้บริสุทธิ์และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และ มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของผู้อ่าน การอ่านมากทำให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ที่สำคัญทำให้มีความคิดกว้างไกลและมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากการอ่านเป็นการจุดประกายความคิดของผู้อ่าน ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา ด้วยการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปบูรณาการกับความคิดของตนเองเกิดเป็นความคิดใหม่ในการพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นไปอีก

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้าง สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่าน หมายถึงทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต เพราะเป็นเครื่องมือในการติดต่อข่าวสารให้คนแสวงหาความรู้ ทันทต่อเหตุการณ์ ช่วยพัฒนาทักษะด้านความรู้ความสามารถของผู้อ่านทำให้มีความคิดที่กว้างไกลให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้

ณัฐวุฒิ ประสมสุข (2556, หน้า 73-74) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT พบว่ามีการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางร่างกายและทางสมอง เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งทฤษฎีการอ่านที่นักการศึกษาได้นำเสนอนั้น บางอย่างคล้ายกัน บางอย่างอาจแตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) และ Norris Sanders

บลูมได้กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการอ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่ง Bloom (1956 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช 2545, หน้า 34) ได้กล่าวถึงการลำดับขั้นการเรียนรู้ ออกเป็น 6 ลำดับ คือ การรู้จักจำข้อมูลเนื้อหา การเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ต่อมา นอร์ริส แซนเดอร์ส (Burmeister, 1978, pp. 193-194 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 34-36) ได้นำแนวคิดของบลูมมาขยายเป็นการวัดระดับเข้าใจในการอ่าน โดยขยายเป็น 7 ระดับ เรียงจากง่ายไปสู่ยากได้ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจในระดับความจำ (Memory) เป็นการจำตามถ้อยคำที่ระบุอยู่ในบทอ่าน หรือตามที่ถูกเขียนเขียนไว้เป็นความเข้าใจในระดับต้น เป็นระดับที่ไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก ผู้อ่านแสดงความเข้าใจด้วยการบอกสิ่งต่อไปนี้

2. ระดับแปลความ (Translation) เป็นความสามารถของผู้อ่านที่แปลความหมายของข้อความที่อ่านออกมาได้ถูกต้องด้วยภาษาของตนเอง ความเข้าใจในระดับแปลความ เป็นความสามารถในเชิงที่ผู้อ่านจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้แล้วแสดงให้เห็นให้ผู้อื่นรับรู้ได้ด้วยวิธีการแสดงออกแบบต่าง ๆ

3. ระดับตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในเชิงเห็นสิ่งที่สัมพันธ์กันของสิ่งที่มีได้ระบุไว้ เป็นความเข้าใจระหว่างบรรทัดของข้อความ ความเข้าใจระดับนี้ผู้อ่านต้องใช้ความคิดให้มากขึ้น

4. ระดับนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถระดับสูงขึ้นไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือสภาพปัญหาใหม่ที่ไม่เคยเห็นหรือรู้จักมาก่อน

5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่เป็นความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านนั้น และสามารถชี้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ นอกจากนั้นสามารถตอบคำถามที่เป็นเหตุผลด้านอื่น ๆ หรือพิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

6. ระดับสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการคิดในเชิงบูรณาการ คิดรวมส่วนต่าง ๆ ที่แยกกระจายอยู่ให้เป็นแนวคิดเดี่ยวและเป็นแนวใหม่ เป็นการศึกษาในเชิงทำให้เกิดความรู้ใหม่หรือแนวคิดใหม่ มีผลของการคิดเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ หรือมีผลงานใหม่ มีวิธีการใหม่ต่างจากการคิดขั้นดีความ

7. ระดับการประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการคิดระดับสูง มีการตัดสินใจด้วยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น การคิดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับความเป็นเหตุเป็นผล การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่สามารถมองเห็นได้โดยอาศัยทักษะการสังเกตและการคิดอย่างหลักแหลม การประเมินผลเป็นการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานอยู่ในใจ

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) ได้จัดลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปจนโต โดยแบ่งเป็น 4 ลำดับขั้น ซึ่งสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึงขั้นพัฒนาความคิดของเพียเจต์ดังนี้

พัฒนาการความคิดของเด็กในวัยต่าง ๆ สรุปไว้เป็น 4 ขั้นดังนี้

1. ขั้นที่ 1 (Sensorimotor) เป็นระยะที่เด็กจดจำสิ่งต่าง ๆ โดยการจับต้อง การสอนอ่านจำเป็นต้องใช้รูปธรรมเป็นอันดับแรก

2. ขั้นที่ 2 (Preoperational thought) เป็นระยะความคิดเป็นไปโดยการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ แต่ยังไม่สมบูรณ์และยังไม่มีเหตุผล มีความสามารถในการใช้ภาษาแต่เป็นภาษาที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นส่วนใหญ่ความคิดขึ้นอยู่กับสิ่งที่รับรู้หรือสิ่งที่เห็นด้วยตา ดังนั้นในการสอนอ่านจึงยังคงใช้สิ่งที่ป็นรูปธรรม

3. ขั้นที่ 3 (Concrete operational) ระยะนี้เป็นระยะที่การคิดอย่างมีเหตุผลเกิดขึ้น การสอนอ่านสามารถสอนในลักษณะนามธรรมได้

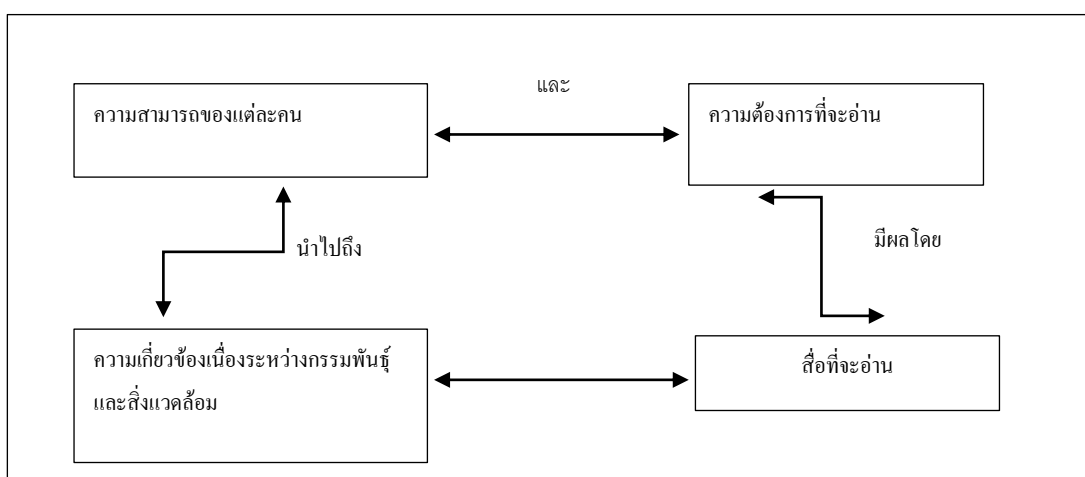
4. ขั้นที่ 4 (Formal operation) เป็นระยะที่เป็นการคิดอย่างนามธรรมและการสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นอย่างมั่นคง สามารถสอนอ่านให้เข้าใจความหมาย อ่านอย่างอนุมานและอ่านเพื่อประเมินได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสเชเบล (Ausubel)

ออสเชเบล (Ausubel, 1963 อ้างถึงใน นวลิขิต บุษยะกาญจน, 2547, หน้า 27) นักจิตวิทยาแนวปัญญานิยมเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิมของผู้เรียน ได้กล่าวว่า การอ่านที่จะมีประสิทธิภาพและได้รับผลดีนั้นจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน เขายังเน้นว่า ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ในตัวที่จะรับเอาสิ่งนั้น ๆ และการอ่านจะได้ผลดี ความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการที่จะอ่านจากสิ่งนั้น

ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ ความสามารถที่มีอยู่ คือ ผลที่ได้จากกรรมพันธุ์ และคุณสมบัติประจำตัว เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ ความสามารถที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของแต่ละคนนั้น ต้องให้เขามีเวลาในการที่จะรับมรดกตกทอดมา และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้

ความต้องการของการที่จะอ่านหรือที่จะเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าด้วย เพราะสิ่งเร้านั้นจะทำให้มีส่วนช่วยในความต้องการ ซึ่งออสเชเบล สรุปความพร้อมในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่าน เขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 2 ความพร้อมในการอ่านกับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่าน

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart, 1981 อ้างใน สมเกียรติ กินจาปา, 2545) ได้สรุปการนำเอาทฤษฎี สกีมามาใช้ในการอธิบายการอ่าน ดังนี้ ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้หากผู้อ่านมีความรู้ทาง ภาษาและความรู้ทั่วไป โดยความรู้จะถูกกระตุ้นทางสมอง ผู้อ่านจะใช้ทฤษฎีสกีมามา หรือ โครงสร้าง ความรู้เดิมทั้งด้านภาษาและความรู้ทั่วไปที่มีอยู่แล้วมาช่วยในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

แนวทางในการนำทฤษฎีของสกีมามาประยุกต์ใช้

1. ตรวจสอบว่านักเรียนรู้อะไรแล้วบ้าง
2. กระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมออกมา
3. เพิ่มเติมความรู้เดิมให้แก่นักเรียน
4. เชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม

สกีมามา (Schemas) คือ โครงสร้างของข้อมูลที่แสดงถึงความคิดรวบยอดซึ่งเก็บไว้ในความทรงจำมีโครงสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับความคิดรวบยอดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัตถุ สถานการณ์ ประสบการณ์ การจัดลำดับประสบการณ์ เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ และลำดับของการกระทำต่าง ๆ (Reutzel & Cooter, 1996)

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้าง สรุปได้ว่า มีทฤษฎีมากมายที่ใช้ในการสอน เช่น ทฤษฎีเรียนรู้ของบลูม 6 ขั้น คือ การรู้จักจำข้อมูลเนื้อหา การเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินผล ทฤษฎีของเพียเจต์พัฒนาการความคิดของเด็กในวัยต่าง 4 ขั้น ทฤษฎีของออสซูเบลที่ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิม และทฤษฎีของรูเมลฮาร์ทที่ว่า การอ่านจะเกิดขึ้นได้หากผู้อ่านมีความรู้ทางภาษาและความรู้ทั่วไป โดยความรู้จะถูกกระตุ้นทางสมอง จากทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ครูผู้สอนต้องพิจารณาเลือกใช้ ทฤษฎีที่เหมาะสมเป็นแนวทางในการสอนอ่านเพราะจะส่งผลให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

จุดประสงค์ของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต ผู้อ่านจะต้องมีจุดประสงค์ในการอ่านซึ่งจะแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่าน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้จุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้ (สมบัติ ศิริจินดา, 2549, หน้า 32) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการอ่านไว้ 4 ประการคือ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อให้เกิดความคิด อ่านเพื่อความบันเทิง และอ่านเพื่อสนองความต้องการด้านอื่น ๆ ส่วน (โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล, 2554, หน้า 42) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อฆ่าเวลา และอ่านเพื่อหาคำตอบ สอดคล้องกับ (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556, หน้า 4-5) ได้ให้ความหมายของจุดประสงค์ของการอ่านไว้ว่า อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อฆ่าเวลา

อ่านเพื่อสนองความสนใจของตนเอง อ่านเพื่อกิจธุระหรืออ่านเพื่อผลประโยชน์ทางใดทางหนึ่งด้วยความจำเป็น อ่านเพื่อประโยชน์ในการเข้าสังคม อ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ อ่านเพื่อความบันเทิง และ นักการศึกษาต่างประเทศได้ให้ความหมายของจุดประสงค์การอ่าน (ผกาศรี เข็นบุตร, 2542, หน้า 14) ให้ความหมายของจุดประสงค์ของการอ่านไว้ว่า อ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริง เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อหาคำตอบสั้น ๆ หัวข้อหรือข้อความที่สำคัญ เช่น การอ่านป้ายนิเทศ ข้อความ โฆษณา การอ่านพาดหัวข่าว เป็นต้น ด้าน (การุณัณท์ รัตนแสนวงษ์, 2548, หน้า 27-28) กล่าวว่า การอ่านของแต่ละคนย่อมมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันหลายประการคือ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อรับข่าวสารข้อเท็จจริง อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และ

เพียร์สัน (Pearson, 1989. pp. 235-241 อ้างใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ 3 ข้อดังนี้ 1) มุ่งพัฒนาคำศัพท์ใหม่ ๆ โดยให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้อย่างถูกต้อง 2) มุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยสารถเรียงลำดับเรื่องราวที่อ่านได้ 3) มุ่งให้นักเรียนนำเหตุการณ์ เรื่องราว ข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการอ่าน หมายถึง มุ่งเน้นให้ผู้อ่านสามารถได้รับประโยชน์จากการอ่านให้มากที่สุด ทั้งในด้านความรู้ ความคิดและความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อความพอใจหรือสนองความสนใจของตนเอง ซึ่งผู้อ่านจะสามารถได้รับประโยชน์จากการอ่านให้ได้มากที่สุดนั้นผู้อ่านจะต้องมีทักษะในการอ่านที่ดีจึงจะสามารถมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

3. ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความเข้าใจที่เป็นความสามารถของผู้อ่านที่ใช้ความรู้ ความคิด เข้าใจภาษาของผู้เขียน เป็นความสามารถในการ ตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐานเกิดเป็นความเข้าใจขึ้น ซึ่งบลูม (Bloom, 1956) ได้อธิบายพฤติกรรมความเข้าใจดังนี้ การแปลความ คือ ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏโดยตรงหรือความหมายโดยนัยได้ การตีความ คือ ความสามารถเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้อย่างชัดเจนหรือมีความหมายโดยนัยออกมาเป็นความคิดของตนเองได้ การขยายความ คือ ความสามารถขยายความของเรื่องให้ไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิม นอกจากนี้ เบอร์ตัน (Burton, 1956 อ้างถึงใน วันทนา กันทะหงษ์, 2543) ยังได้กล่าวถึงลักษณะที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่านไว้ คือ การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การเรียงลำดับความได้ การจับความคิดได้ การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความได้ การจำแนกประเภทได้ สรุปความได้ และการคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ส่วน ดนยา วงศ์ธนะชัย (2542) ได้กล่าวถึง การอ่านเพื่อความเข้าใจว่าประกอบด้วย

การอ่านเพื่อจับใจความ การอ่านเพื่อตีความ และการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ซึ่ง แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้อ่าน อ่านจับใจความได้โดยพิจารณา ทักษะต่อไปนี้

1. การจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่าน เช่น สถานที่ เหตุการณ์ วันที่
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือจินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

แนวทางการอ่านตีความ

1. ทำความเข้าใจ ศัพท์ สำนวน ในข้อความเสียก่อน
2. จับใจความและถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำ สำนวน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ครบถ้วน
3. ชั้นตีความ คือผู้อ่านต้องเข้าใจเรื่องราวและมองทะลุให้เห็นสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ
 - 3.1 จับเจตนาของผู้เขียนได้
 - 3.2 จับน้ำเสียงหรือท่าทีของผู้เขียนได้
 - 3.3 ตีความเนื้อหาได้ โดยเรียบเรียงให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกัน
 - 3.4 อธิบายขยายความได้ โดยพิจารณาหาเหตุผลให้รอบคอบ

การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ผู้อ่านจำเป็นต้องมีทักษะต่อไปนี้

1. จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและการอ้างอิงได้
2. เข้าใจความคิดของผู้เขียน
3. ตีความหมายเกี่ยวกับภาพและภาษาที่มีไวยากรณ์ได้
4. ประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลได้ว่าเป็นความจริงหรือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
5. ใช้จินตนาการและแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน โดยการใช้อยุติธรรมและอารมณ์
6. ทายสิ่งที่จะอ่านต่อไปล่วงหน้าได้
7. สรุปความตามหลักฐานที่ได้
8. ตัดสินอย่างมีเหตุผลและสรุปได้
9. เปรียบเทียบความเห็นที่คล้ายกันและต่างกันได้

10. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง เวลา สถานที่ การลำดับเรื่อง เหตุและผล

11. เข้าใจข้อคิดหรืออคติของผู้เขียน

12. มีความรู้และปฏิบัติการต่อวิธีพูด และเขียนต่าง ๆ กัน เช่น การเสียดสี ถากถาง

จากเนื้อหาในการเรียนการสอนในบทเรียนผู้วิจัยกำหนดให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล สรุปเป็นความรู้โดยให้ความหมายได้ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของของคำศัพท์ หมายถึง การที่นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่พบในแต่ละบทเรียนที่แสดงถึงความหมายของคำนั้น ๆ คำศัพท์หมายถึง คำ วลี หรือถ้อยคำในภาษาที่มีการเรียงอักษรเป็นรูปคำแล้วมีความหมาย โดยมีการกำหนดรูปคำศัพท์เพื่อใช้เรียกแทน คน สัตว์ สิ่งของ หรืออากับกริยาอื่น ๆ ลักษณะของคำศัพท์แต่ละคำจะเขียนและออกเสียงต่างกัน หรือบางคำอาจจะเขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงและ ความหมายต่างกัน เช่น คำว่า เผลา (เพ-ลา) หมายถึงกาลเวลา/ เผลา (เพลา) หมายถึง ขา การสอนคำศัพท์มีความสำคัญและมีบทบาทในการสอนภาษา ดังนั้นการสอนที่น่าสนใจจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มโนภาพของข้อความ หมายถึง การที่ผู้เรียนบอกหรืออธิบายบุคลิกลักษณะของตัวละคร ว่ามีลักษณะท่าทางหรือนิสัยอย่างไร โดยทั่วไป มโนภาพ คือ รูปจำลองที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่สัมพันธ์กัน เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งในการวิจัยนี้จะใช้การสื่อเรื่องของตัวละครในวรรณคดี

3. การตีความบทประพันธ์ หมายถึง การที่นักเรียนบอกหรืออภิปรายเนื้อหาจากบทประพันธ์โดยพิจารณาข้อความที่อ่านว่าผู้เขียนมีเจตนาให้ผู้อ่านเกิดความคิดหรือความรู้อะไร นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ ต้องมีพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ เรื่องราวต่าง ๆ ผู้อ่านจะตีความเรื่องที่อ่านได้มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์ และสติปัญญาเป็นสำคัญ อาจจะตีความบทประพันธ์ทั้งเรื่องหรืออาจตีความเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง การตีความบทประพันธ์ในปัจจุบัน จะเน้นเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ของผู้เขียนที่แสดงในบทประพันธ์นั้น ๆ รวมทั้งพิจารณารูปแบบสำนวนภาษา ถ้อยคำ กลวิธีการใช้ภาษา ในการเขียนด้วย

4. การวิจารณ์วรรณคดี หมายถึง การที่ผู้เรียนอธิบายหรืออภิปราย ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย ของตัวละคร แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน โดยมีการแยกแยะ ไตร่ตรอง พิจารณาอย่างถี่ถ้วน อีกทั้งต้องหาคุณค่าด้านเนื้อหา แนวคิด สังคม วรรณศิลป์ และข้อดีข้อด้อย ของวรรณคดีนั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงให้มีความสมเหตุสมผล

5. การจับใจความสำคัญ หมายถึง การที่ผู้เรียนอธิบายหรืออภิปราย สรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นหัวใจสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่าน เป็นกระบวนการเข้าใจความหมายและ

แปลความเนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมาย สาระสำคัญของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความที่เกี่ยวข้องกัน
อย่างไร สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม หาประโยคใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์สำคัญและสรุป
เนื้อเรื่องได้ถูกต้อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การใช้ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ
ภาษาของผู้่านที่สามารถเข้าใจในการตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความ โดยอาศัย
ประสบการณ์เดิมของผู้่านเป็นพื้นฐานเกิดเป็นความเข้าใจ และเมื่อเรียนเนื้อหาสาระในบทเรียน
แล้วผู้เรียนสามารถเขียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ มโนภาพของข้อความ การตีความบท
ประพันธ์ การวิจารณ์วรรณคดี และจับใจความสำคัญได้

จุฬาลักษณ์ กษาศัย (2558, หน้า 70) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้่านผลการวิจัยพบว่า
ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนอง
ของผู้่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ
จัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้่าน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่
ในการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียน กล่าวคือ มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมใน
การนำมาใช้จัดการเรียนรู้วรรณคดี

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

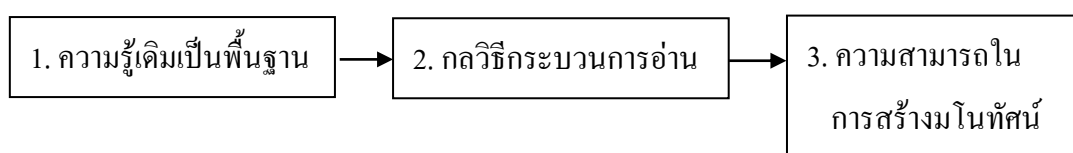
ระดับความเข้าใจในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่การคำนึงถึงในการอ่านเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านให้ดีขึ้น มีนักการศึกษาได้แบ่งความเข้าใจเป็นระดับต่าง ๆ ไว้ เช่น ดอลลี
แมน และคณะ (Dallman et al., 1978, p. 166 อ้างถึงใน ศศิธร วงษ์ชาติ, 2542, หน้า 18) แบ่งระดับ
ความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง ระดับความเข้าใจขั้นตีความ และ
ระดับความเข้าใจขั้นประเมิน สอดคล้องกับแนวความคิดของฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ซึ่งได้
แบ่งระดับการอ่านไว้ คือ ระดับการอ่านเอาเรื่อง การอ่านระดับนี้บังคับแล้วว่าอ่านหนังสือออก อ่าน
ได้ อ่านแล้ว รู้เรื่อง เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้่านจะใช้ความสามารถด้านความจำ เป็นส่วน
ใหญ่การอ่านแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้่านต้องใช้ความสามารถเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง
คือ ต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ต้องขยายความเป็นระดับความเข้าใจที่สูงไปกว่าระดับอ่านเอาเรื่อง
การอ่านขั้นวิจารณ์ อ่านระดับนี้ ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุดโดยอาศัยการอ่าน
ระดับอ่านเรื่อง การแปลความ เป็นพื้นฐาน ต่อจากนั้นผู้่านต้องอาศัยประสบการณ์ของตน หรือ
ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์การประเมินค่า ช่วยในการตัดสินใจวิจัยเรื่องและข้อความ
ที่ตนอ่าน และ แม้นมาส ชวลิต (2546) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านที่เรียกชื่อต่างออกไป คือ
อ่านออก คือ สามารถผสมสระและพยัญชนะได้ อ่านได้ คือ อ่านได้คล่องแคล่ว รู้ความหมายของคำ

และข้อความนั้น อ่านเป็น คือ อ่านเข้าใจความ จับความหมายของประโยค ข้อความ และเรียงความ ทั้งหมดได้ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ รู้จักประเมิน สังเคราะห์ นำไปใช้เป็นประโยชน์ได้

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่าน มีหลายระดับตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ไม่มีความซับซ้อนแล้วค่อยมีความยากขึ้นตามลำดับต้องใช้ ความคิดที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุดมาช่วยในการอ่าน ผู้สอน ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนด้วยในการกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านให้เหมาะสมกับ ระดับชั้นและอายุ

4. กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ

กระบวนการในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้จากการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบ ส่วนด้วยกัน คือ 3

ภาพที่ 3 กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ

บันลือ พุกกะวัน (2543, หน้า 17) กล่าวว่าผู้อ่านจะเข้าใจการอ่านอย่างถูกต้องรวดเร็ว มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะของผู้อ่าน คือ ความสามารถในการใช้กระบวนการอ่าน และ ความสามารถในการใช้ความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อ่านเพื่อช่วยสร้างหรือขยายความเข้าใจในสิ่งที่ อ่าน ตลอดจนความสามารถใช้กลวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เน้นความสำคัญของการใช้ความคิดพิจารณาของตัวผู้อ่านเพื่อที่จะประเมินตนเองอยู่ตลอดเวลาที่ อ่าน ว่าอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจก็จะนำกลวิธีการอ่านมาใช้แก้ปัญหาให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่ อ่าน ได้โดยตลอด

การสอนความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การสอนที่ทำให้ผู้เรียนความเข้าใจในการอ่านที่ เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์เบื้องต้นของการอ่านโดยทั่วไป คือ เพื่ออ่าน แล้วสรุปใจความสำคัญได้ ดังนั้นถ้าผู้สอนสอนอ่านแล้วผู้เรียนไม่เข้าใจว่าผู้เรียนต้องการที่จะสื่อ อะไร ก็ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่าน มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะไว้ อาทิ บอส และวอเฟิน (Bos & Vaughn, 1994, p. 175 อ้างถึงใน อรวรรณ น้อยมุข, 2544, หน้า 34) ได้ เสนอแนวทางในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านไว้ว่าเป็นขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นก่อนการอ่าน** การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนได้คิดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อาจมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นในเนื้อหา
2. **ขั้นระหว่างการอ่าน** เป็นการให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อถามตนเอง
3. **ขั้นหลังการอ่าน** ใช้กิจกรรมดังนี้
 - 3.1 การอภิปรายถึงแนวคิดของเรื่องด้วยการประเมินเนื้อหาและรูปแบบการเขียน
 - 3.2 การอภิปรายจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคำถามและความคิด
 - 3.3 การเล่าเรื่องซ้ำอีกจะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปและจัดระบบแนวคิดได้

คอว์สัน (Dowson, 1959, p. 177) เสนอแนวทางการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจข้อความ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสั้น ๆ
2. ฝึกให้นักเรียนจับความคิดที่สำคัญ โดยตั้งคำถามให้ตอบ
3. ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียด
4. ฝึกให้อ่านเพื่อให้คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป
5. ฝึกให้อ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้รู้เรื่องอะไรบ้าง
6. ฝึกให้อ่านเพื่อจินตนาการเพิ่มเติม
7. ฝึกให้อ่านเพื่อให้ทราบแนวการจัดลำดับคำ

สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ผู้อ่านต้องมีความรู้เดิมเป็นพื้นฐานเข้าใจกลวิธีกระบวนการอ่าน และมีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์ กระบวนการสอนอ่านจะขึ้นอยู่กับทักษะของผู้อ่าน โดยใช้สติปัญญา ความเข้าใจ ความสามารถในการใช้ความรู้เดิมที่ช่วยในการอ่านแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้อง การที่จะอ่านให้เข้าใจได้นั้นต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยมีการฝึกฝน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รสสุคนธ์ มากเอียด (2558, หน้า 106) การใช้การสอนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จุฬาลักษณ์ คุชชัย (2558, หน้า 70) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านผลการวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ในการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียน กล่าวคือ มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้จัดการเรียนรู้วรรณคดี

วัฒนา แก้วกัลยา (2556, หน้า 84) ได้ศึกษาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดพบว่านักเรียนมีคะแนนวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจที่เรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดโดยรวมนักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเฉลี่ย 24.1 9 คะแนนเต็ม 300 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.03 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 87.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดเมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือนักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไปและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

เนตรนภา ประสงค์ (2553, หน้า 75-76) ได้ศึกษาผลการเรียนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรค์สำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานครพบว่า ความสามารถในการอ่านวรรณคดีร้อยกรองเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรค์สำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานครหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยสำคัญคือ 1) เน้นการให้อิสระแก่ผู้อ่านในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี 2) เน้นให้ผู้อ่านควรพบความซาบซึ้งอารมณ์และความงามในการอ่านวรรณคดีด้วยประสบการณ์ของตนเอง 3) เน้นผู้อ่านนำประสบการณ์เดิมของตนเอง (ภูมิหลัง) มาเชื่อมโยงกับวรรณคดีที่ได้อ่านดังนั้นนักเรียนจึงสามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง

จอห์นสัน (Johnson, 1988, pp. 198-A) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นแบบฝึกชนิดเดิมเพื่อฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับ 4 ผลการวิจัย พบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียน โดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องด้วยตนเองแตกต่างจากกลุ่มที่เรียนด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซินดี้ (Cindy, 2008) เสนอการใช้แผนที่ความคิดเพื่อช่วยในการอ่านของนักเรียนเกรดหนึ่ง วัตถุประสงค์ของการใช้แผนที่ความคิดนี้คือ 1) ให้นักเรียนสามารถสร้างแผนที่ความคิดได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์เพื่อแสดงความเข้าใจในการอ่านของพวกเขา 2) ให้นักเรียนสามารถแสดงแผนที่ความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจของเนื้อหาที่ถูกกำหนดให้ และ 3) ให้นักเรียนสามารถตอบ

คำถามแสดงความเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการใช้แผนที่ความคิดหรือการนำเสนอแผนภาพใด ๆ มีส่วนช่วยในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านทั้งในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นการอ่านในรูปแบบใด ๆ ควรนำมาศึกษาค้นคว้าเพราะทำให้รู้ถึงความสามารถในการอ่านของผู้เรียนที่เกิดจากวิธีการสอนของครู และสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด ผู้สอนต้องศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนภาษาไทยจะต้องสามารถบูรณาการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองเป็นสำคัญ เน้นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ดังที่สุวรรณิ ยะหะกร (2560) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยในการเรียนรู้ และ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งการที่ผู้สอนจะสอนให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 3 ประการนี้ ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมและสื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย โดยในเรื่องนี้จะเน้นรายละเอียดแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านซึ่งครูอาจปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา เน้นให้ครูสามารถวิเคราะห์ตัวชี้วัดสาระการอ่านได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดกิจกรรมเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่านภาษาไทยได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความสามารถด้านการอ่าน

นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่านยังช่วยให้นักเรียนตั้งใจเรียน ช่วยให้การสอนการอ่านประสบความสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

3. จัดบรรยากาศส่งเสริมการอ่านภาษาไทย เนื่องจากบรรยากาศที่ดีช่วยจูงใจให้ต้องการอ่าน อ่านได้ในปริมาณเวลาและจำนวนหนังสือที่อ่านมากขึ้น และทำให้คุณภาพการอ่านดีกว่าการอ่านในบรรยากาศที่ไม่เหมาะสม เช่น มีเสียงดัง มีควันพิษ เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาในแง่ภาษาสร้างความคิด ภาษาทำให้เข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย

5. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

6. จัดกิจกรรมบูรณาการทั้งทักษะการฟัง การพูด การดู การอ่านและการเขียน โดยจัดสัดส่วนเวลาของการทำกิจกรรมให้เหมาะสม ไม่ใช่เวลาฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งนานจนเกินไป ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายได้ นอกจากนี้ในการสอนครั้งนั้นเน้นทักษะใดเป็นพิเศษ สามารถเพิ่มสัดส่วนเวลาฝึกได้ แต่ยังคงต้องบูรณาการทักษะทางภาษาทักษะอื่น ๆ แทรกในการสอนทุกครั้ง

7. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ส่งผลดี น่าสนใจ ครูต้องอาศัยสื่อ โดยวิธีการเลือกสื่อที่เหมาะสมคือ เลือกสื่อที่ช่วยใ้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่าน เลือกสื่อที่ช่วยให้นักเรียนรู้ผ่านการอ่านรวดเร็วขึ้น ที่สำคัญคือเป็นสื่อใกล้ตัว หาง่าย ใช้ง่าย ราคาไม่แพง ในกรณีของสื่อที่ส่งเสริมการอ่าน มักได้แก่ หนังสือ ซึ่งลักษณะหนังสือต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเป็นไปตามจิตวิทยาการอ่าน และที่สำคัญในการเลือกหนังสือเป็นสื่อส่งเสริมการอ่าน ต้องสามารถนำประเด็นจากหนังสือมาทำกิจกรรมหลังการอ่านได้อย่างหลากหลาย และลักษณะการเสนอเนื้อหาในหนังสือต้องไม่เป็นอันตรายต่อความคิด ศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

8. ประเมินผลการอ่าน มักประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอ่าน เช่น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการอ่านเพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความได้ การประเมินจะประเมินโดยใช้การทดสอบและการสังเกตว่านักเรียนจับใจความจากสิ่งที่อ่านได้มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

ความหมายการสอน

การสอนเป็นงานหลักของครู ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาโดยเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ ครูต้องมีการฝึกฝนด้านการสอนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และต้องมีมาตรฐานของวิชาชีพ การที่ครูสามารถปฏิบัติงานการสอนได้ดีขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานศาสตร์ว่าด้วยการสอนกับศิลปะของการสอนเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการสอนสูงสุด ดังที่ วิณา ประชานุกูล และประสาธ เหนืองเฉลิม (2553, หน้า 85) ได้กล่าวว่า การสอน เป็นความตั้งใจและการกระทำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการสอนที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นกัน ผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียน

เรียนอย่างมีความหมายเกิดคุณค่าที่แท้จริง ผู้สอนจึงควรมีพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติการสอน เพื่อจะนำไปปฏิบัติและยังผลให้การสอนบรรลุอย่างมีประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกันความคิดเห็นของ ฌ็อง-ฌัก อธิเกียรติ (2555, หน้า 1) การสอน หมายถึง เป็นการสอนที่ครูเป็นผู้ตั้ง อธิบาย บรรยาย บอกเล่า ชี้แจง หรือแสดงการสาธิต เพื่อให้นักเรียนได้รู้ จำ เข้า เห็นและปฏิบัติตาม ส่วน คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973, p. 588) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้เป็น 2 ประการ คือ การให้การศึกษอบรมสั่งสอนนักเรียนตามสถานทั่ว ๆ ไป และการจัดสถานการณ์หรือการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า การสอน หมายถึง การให้การศึกษอบรมสั่งสอนด้วยความตั้งใจที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย เกิดคุณค่าที่แท้จริงเป็นการใช้กระบวนการการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้ด้วยตัวผู้เรียนเอง

ความหมายการเรียนการสอน

การเรียนการสอน คือ การที่ผู้เรียนได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่าหรือความพึงพอใจที่เป็นสิ่งแปลกใหม่ด้วยวิธีการถ่ายทอดหรือวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งตามที่ต้องการ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังที่ (Smith & Ragan, 1999, p. 3) การเรียนการสอนจึงหมายถึงการจัดเตรียม เงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างตั้งใจเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งตามที่ต้องการ นอกจากนี้คำว่า “การสอน” และ “การเรียนการสอน” ก็เป็นคำที่มักใช้แทนกัน สอดคล้องกับ (อนงค์ศิริ วิชาลัย, 2550) ที่ให้ความหมายว่า การเรียนการสอน ว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะเจตคติ โดยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่า
2. การเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติอย่างมีขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการมากกว่าการสอน
3. การเรียนการสอนกว้างกว่าการสอนเพราะครอบคลุมปฏิสัมพันธ์มากยิ่งขึ้นกว่าระหว่างบุคคลต่อบุคคล เช่นบุคคลกับสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ต่าง ๆ มากกว่าครูกับนักเรียน
4. การเรียนการสอนจัดขึ้น โดยตั้งใจจะให้เกิดสถานการณ์ แต่การสอนเกิดขึ้นได้ทุกเวลาและสถานที่

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 91) กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือ จุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

จันทร์ชัย อธิเกียรติ (2557, หน้า 1) การศึกษาได้รับแนวคิดเกี่ยวกับการสอนใหม่ ๆ จึงได้เกิดคำว่า “การเรียนการสอน” (Instruction) ที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีลักษณะแตกต่างจาก “การสอน” (Teaching) ไปบ้าง (Buch, 1973) ดังนี้

ตารางที่ 3 “การเรียนการสอน” กับ “การสอน”

“การเรียนการสอน” (Instruction)	“การสอน” (Teaching)
1. คำนึงถึงการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)	1. ครูเป็นผู้แสดงบทบาท (ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้)
2. มีการวางแผนการสอน (การสอนอยู่ในฐานะที่เป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์”)	2. ไม่มีกระบวนการหรือขั้นตอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน (การสอนอยู่ในฐานะที่เป็น “ศิลป์”)
3. มีปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ ทั้งบุคคลกับบุคคล หรือบุคคลกับสื่อ	3. มีปฏิสัมพันธ์แบบเดียวคือ บุคคลกับบุคคล (ครูกับศิษย์)
4. มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ของการเรียนการสอน	4. เกิดขึ้นได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนการสอน หมายถึง การได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่าหรือความพึงพอใจที่เป็นสิ่งแปลกใหม่ด้วยวิธีการถ่ายทอดหรือวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ยังระบุถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึง

จำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ไปสู่ปลายทางความสำเร็จ โดยครูผู้สอนต้องมีการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ส่งผลต่อการเรียน หากผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

รูปแบบการเรียนการสอน มีความหมายในลักษณะเดียวกับระบบการเรียนการสอน ซึ่งนักการศึกษาโดยทั่วไปนิยมใช้คำว่า “ระบบ” ในความหมายที่เป็นระบบใหญ่ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการศึกษาหรือการเรียนการสอนในภาพรวม และนิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” กับระบบที่ย่อยกว่า โดยเฉพาะกับ “วิธีการสอน” ในด้านความหมายของรูปแบบการสอน มีผู้ให้ความหมายไว้หลายแง่มุม ดังนี้ ทิศนา แจมฉนิ (2556, หน้า 221) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งได้รับการไว้อย่างเป็นทางการหรือระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการแนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีประกอบสำคัญ ๆ ดังนี้

1. มีปรัชญาหรือทฤษฎีหรือหลักการหรือแนวคิดหรือความเชื่อ ที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการศึกษานั้น ๆ
2. มีการบรรยายหรืออธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอน
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิสูจน์ ทดลองถึงประสิทธิภาพของระบบนั้น
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

รูปแบบการเรียนการสอนหมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดไว้อย่างเป็นทางการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) การพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) การพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) การพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (Process skills) หรือการบูรณาการ (Integration) ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวล้วนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทิสนา เขมมณี (2556, หน้า 275) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยนักการศึกษาไทยนำเสนอ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ พัฒนาโดยสุนทรอมรวิวัฒน์
2. รูปแบบการเรียนการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ พัฒนาโดยสุนทรอมรวิวัฒน์
3. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดเป็นเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมไทยพัฒนาโดย หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา
4. รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลชิปปา (CIpp.A) พัฒนาโดย ทิสนา เขมมณี

จันทร์ชัย อธิเกียรติ (2557, หน้า 41-47) รูปแบบการเรียนการสอน 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ (Concept attainment model)
2. รูปแบบการเรียนการสอนโดยการชั่งค้ำ (Jurisprudential model)
3. รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอ มโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance organizer model)
4. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie' Instructional model for psychomotor domain)

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ มีขั้นตอนสำคัญในการสอนรวมถึงวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย โทนี บูซาน (Tony Buzan) ในปี ค.ศ. 1970 โดยมีแนวคิดมาจากการทำงานของเซลล์สมองที่มีอยู่ประมาณหนึ่งล้านเซลล์ แผนผังความคิดเป็นตัวแสดงถึงการคิดแบบรอบทิศ เป็นเทคนิคทางภาพที่มีพลัง เป็นการนำหลักการทำงานของสมองทั้ง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา โดยสมองซีกซ้ายทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ สัญลักษณ์ ตรรกวิทยา สมองซีกขวาทำหน้าที่ในการสังเคราะห์ รูปแบบ สี รูปร่าง ฟังมโนภาพจะช่วยประหยัดเวลาในการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ ในเรื่องการวางแผน การสรุป การทบทวนและการจดบันทึก (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง, 2544)

การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

การที่เราจะมีทักษะในเรื่องใดเราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นที่จะทำ และวิธีที่จะทำให้ได้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นั่นก็คือเราจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องนั้น แต่การมีความรู้เท่านั้นคงไม่สามารถช่วยให้เกิดทักษะได้ หากไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติและฝึกฝนทำบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ดังนั้นทักษะการสอน จึงหมายถึงความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่าง ๆ อย่างชำนาญซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องทฤษฎี/ หลักการสอน ระบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน และลงมือปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจนั้นจนสามารถปฏิบัติได้ผลคืออย่างคล่องแคล่วชำนาญ (ทิสนา แยมณี, 2556, หน้า 386)

3. การสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

การสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด หมายถึง การสอนที่ให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Graphic organizers) ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ โดยคิดอย่างรอบด้านและเป็นระบบทำให้เห็นแผนผังความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาสมองของผู้เรียนทั้งซีกซ้ายและซีกขวา และเป็นการสรุปเนื้อหาจากบทเรียน

แผนผังความคิด (Mind map)

คือการนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดโดยเฉพาะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์การเขียนแผนที่ความคิดเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมองเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีกคือสมองซีกซ้ายและซีกขวาโดยสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์จินตนาการความงามศิลปะจังหวะและสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ภาษาสัญลักษณ์ลำดับระบบความเป็นเหตุเป็นผลตรรกวิทยา

ขั้นตอนการสร้าง Mind map

1. เขียน/ วาดมโนทัศน์หลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
2. เขียน/ วาดมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักไปรอบ ๆ
3. เขียน/ วาดมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ
4. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้มากที่สุด
5. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
6. กรณีใช้สีทั้งมโนทัศน์รองและย่อยควรเป็นสีเดียวกัน
7. คิดอย่างอิสระมากที่สุดขณะทำ

กฎการสร้าง Mind map

1. เริ่มด้วยภาพสีตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน Mind map ของคุณตรงไหนที่ใช้ภาพได้ให้ใช้ก่อนคำหรือรหัส เป็นการช่วยการทำงานของสมองดึงดูดยาและช่วยความจำ
3. ควรเขียนคำบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่จะช่วยให้เราสามารถประหยัดเวลาได้เมื่อย้อนกลับไปอ่านอีกครั้ง
4. เขียนคำเหนือเส้นใต้แต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ Mind map มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
5. คำควรมีลักษณะเป็น“หน่วย” เปิดทางให้ Mind map คล่องตัวและยืดหยุ่นได้มากขึ้น
6. ใช้สีทั่ว Mind map เพราะสีช่วยยกระดับความคิดเพลิตนตากระตุ้นสมองซีกขวา
7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ควรปล่อยให้สมองคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

แผนผังความคิด

ความหมายของแผนผังความคิด สามารถเรียกได้หลายชื่อ เช่น ผังมโนทัศน์ แผนภูมิ แผนภาพความคิด แผนภาพโครงเรื่อง บูซาน (Buzan, 1991) ได้ให้ความหมาย “แผนผังความคิด” ไว้ว่า เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดระบบความคิดที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การจัดลำดับความสำคัญ การให้น้ำหนัก การผูก การต่อความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้เข้ากัน อย่างมีระเบียบ ก่อนที่จะสื่อออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยใช้คำสำคัญในการนำเสนอความคิดต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นความคิดหลัก (Main Ideas) และจะให้ความสำคัญกับการแตกกระจายความคิดจากจุดกลางออกไปเรื่อยรอบทิศทางซงเปรียบเสมือนความคิดย่อย โดยใช้สี สัญลักษณ์ การสร้างภาพ มิติ ช่วยในการกำหนดความสัมพันธ์ของความคิดให้เป็นระเบียบ มีเส้นลากให้เห็นความเชื่อมโยงที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ทิศนา แจมมณี (2556, หน้า 389) ได้ให้

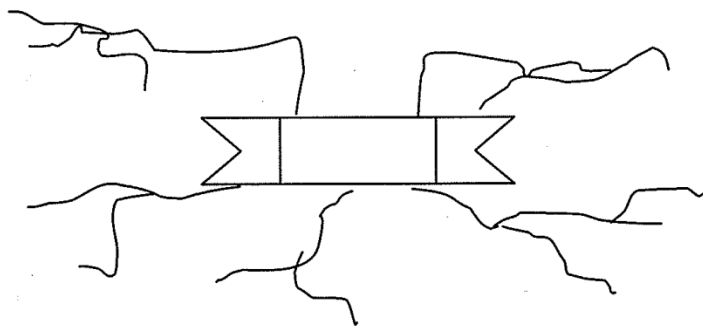
ความหมาย แผนผังความคิด เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้น ๆ เช่นเดียวกันกับที่สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2554, หน้า 1) แผนผังความคิดเป็นผลงานของ โทนีบูซาน (Tony Buzan) เผยแพร่สู่สาธารณะครั้งแรกทางรายการ User Your Head ของสถานีโทรทัศน์ บีบีซี และหนังสือชื่อเดียวกัน โดยสำนักพิมพ์ บีบีซี ในปี ค.ศ. 1974 โทนี บูซานเป็นผู้ริเริ่มพยายามนำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้กับการเรียนรู้ของเขา โดยพัฒนามาจากการจดบันทึกแบบเดิมที่จดบันทึกเป็นตัวอักษรเป็นบรรทัด ๆ เป็นแถว ๆ ใช้ปากกาหรือดินสอสีเดียว มาเป็นการบันทึกด้วยสัญลักษณ์ แบบแผ่เป็นรัศมีออกไปรอบ ๆ ศูนย์กลางเหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีสันท่อมา เขาพบว่าวิธีที่เขาใช้นั้นสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมอื่นในชีวิตส่วนตัวและการทำงานได้ด้วย เช่น ใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การช่วยจำ การแก้ไขปัญหา การนำเสนอ การเขียนหนังสือ เป็นต้น

จากทัศนะของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า แผนผังความคิด (Mind map) หมายถึง ผังมโนทัศน์ แผนภูมิ แผนภาพความคิด แผนภาพโครงเรื่องเป็นเทคนิคที่ใช้การเชื่อมโยงความคิดให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายความเชื่อมโยงความคิดเป็นความสัมพันธ์ของกระบวนการคิดตั้งต้นจนจบ โดยใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนความคิด

ประเภทของแผนผังความคิด

การเขียนแผนผังความคิดเป็นถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำสำคัญ ๆ ต่าง ๆ สามารถทำได้หลาย ๆ ลักษณะ ลักษณะหนึ่งเหมาะกับเรื่องประเภทหนึ่ง แผนผังความคิดแต่ละแบบมีลักษณะที่แตกต่างกันและมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ดังนี้

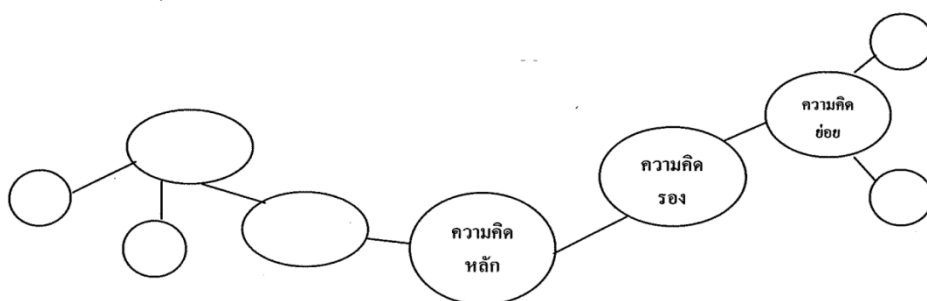
1. แผนผังความคิด (Mind map) เป็นการแสดงแผนผังตามกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่องที่กล่าวถึงอย่างชัดเจน ช่วยในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิด ความต่อเนื่องของความคิด และการเชื่อมโยงความคิดได้ชัดเจนขึ้น การเขียนแผนผังความคิด ผู้เรียนสามารถเขียนให้สั้นไปเลยแต่ก็ออกให้ได้อย่างมากที่สุดจนสามารถเห็นภาพของสิ่งที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดได้ทั้งหมด ในการเขียนแผนผังความคิดจะกำหนด ความคิดหลักของเรื่องไว้ตรงกลาง แล้วแตกความคิดเป็นความคิดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยไปเรื่อย ๆ ส่วนใหญ่จะใช้เส้นโค้งเพื่อให้พื้นที่ในการเขียนคำมากขึ้น และจะเขียนคำให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อสะดวกในการอ่านไม่มีขอบเขตตายตัว เพื่อให้ผู้ทำแผนผังความคิดสามารถคิดต่อเนื่องไปได้

ภาพที่ 4 แผนผังความคิด

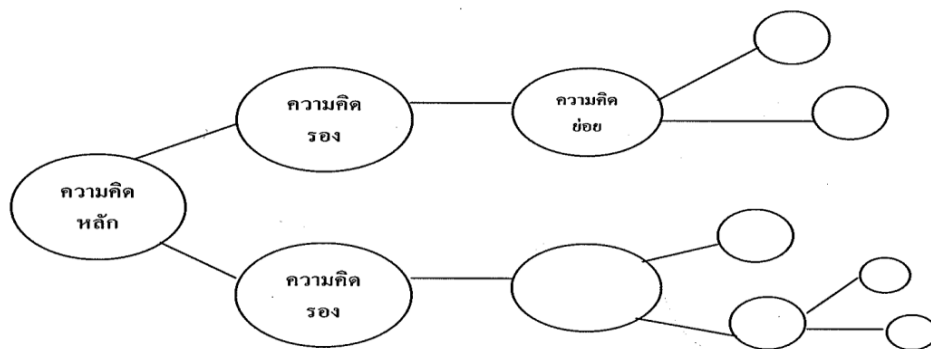
2. แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping) เป็นการเขียนแผนผังความคิดที่เน้นการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากความคิดหลักไปสู่ความคิดย่อย เพื่อเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเขียนได้โดย

2.1 เขียนให้ความคิดหลักอยู่ตรงกลาง

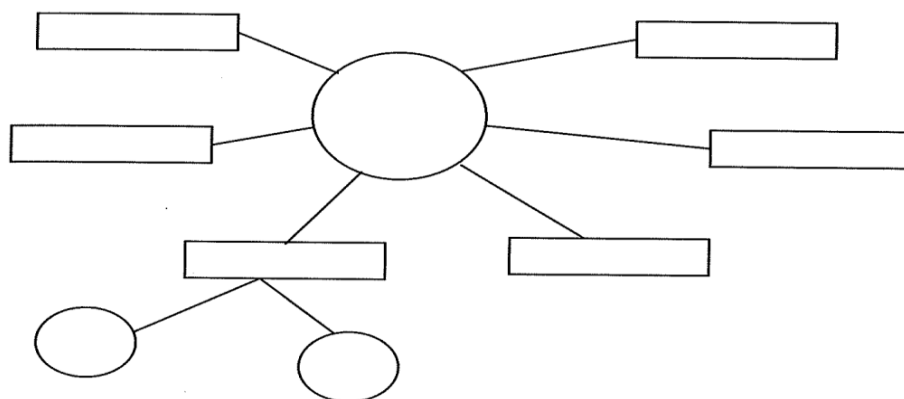
ภาพที่ 5 แผนผังความคิดรวบยอดหลักอยู่ตรงกลาง

2.2 เขียนให้ความคิดหลักเป็นต้นทางของความคิด แล้วขยายไปด้านใดด้านหนึ่ง

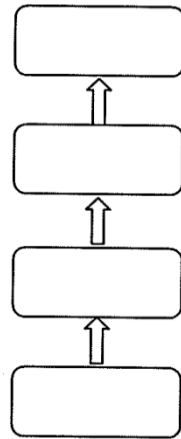
ภาพที่ 6 แผนผังความคิดรวบยอดหลักเป็นต้นทางของความคิด แล้วขยายไปด้านใดด้านหนึ่ง

3. แผนผังรูปใยแมงมุม (Web or spider map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมสำหรับเรื่องที่มีแนวคิดหลัก หรือ ความคิดสำคัญ และ มีความคิดที่เป็นส่วนประกอบหลายอย่าง พร้อมทั้งมีรายละเอียดของส่วนประกอบ โดยเขียนความคิดหลักหรือคำหลักไว้ตรงกลาง เขียนคำที่เป็นส่วนประกอบตามเส้นใยหลักที่ต่อออกมา ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ของส่วนประกอบก็ทำเส้นแขนงออกมาแล้วเขียนรายละเอียดที่เส้นแขนงนั้น

ภาพที่ 7 แผนผังรูปใยแมงมุม

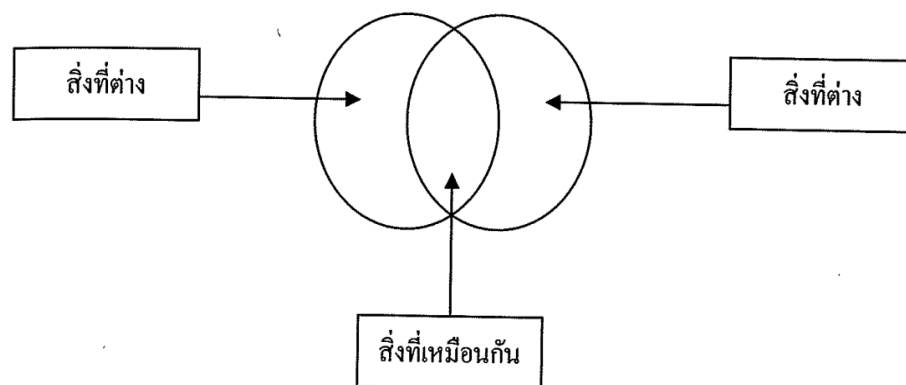
4. แผนผังขั้นบันได (Descending ladder or time ladder map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมสำหรับเรื่อง que แสดงลำดับเวลา ลำดับเหตุการณ์ กระบวนการหรือขั้นตอนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้าย การทำแผนผังรูปขั้นบันไดควรมีการใช้ลูกศรช่วยเพื่อชี้ว่าเริ่มต้นจากขั้นใด สิ้นสุดที่ขั้นใด

ภาพที่ 8 แผนผังรูปขั้นบันได

5. แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ(Comparison or contrast map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องความแตกต่างและความคล้ายกันของสิ่งทีนำมาเปรียบเทียบกัน

5.1 แผนผังเวนน์ (Venn diagram) เป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ ใช้แสดงลักษณะความเหมือน หรือความแตกต่าง ระหว่างของ 2 สิ่ง หรือมากกว่า เกี่ยวกับคน เหตุการณ์ สถานที่ หรือความคิด

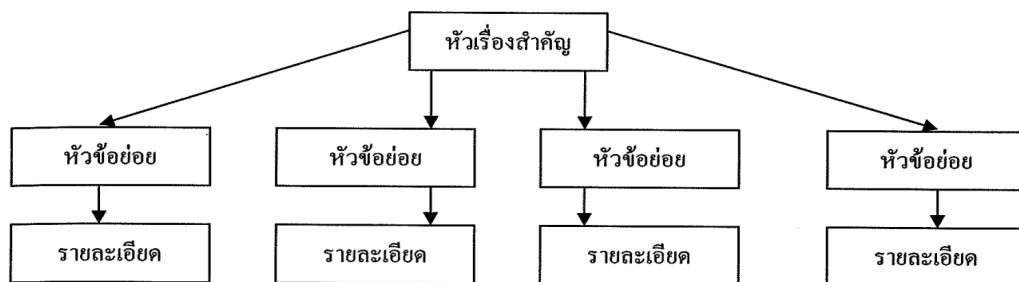
ภาพที่ 9 แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ

5.2 การแสดงความเหมือนกันและความต่างกันอาจแสดงด้วยตารางโดยระบุชื่อของสิ่งทีนำมาเปรียบเทียบกันและส่วนประกอบทีนำมาเปรียบเทียบกัน แล้วเขียนรายละเอียดของส่วนประกอบแต่ละอย่าง

	สิ่งที่เปรียบเทียบ	กลางสาด	ลองกอง
ส่วนประกอบ			
	รส		
	เปลือก		
	ลักษณะ		

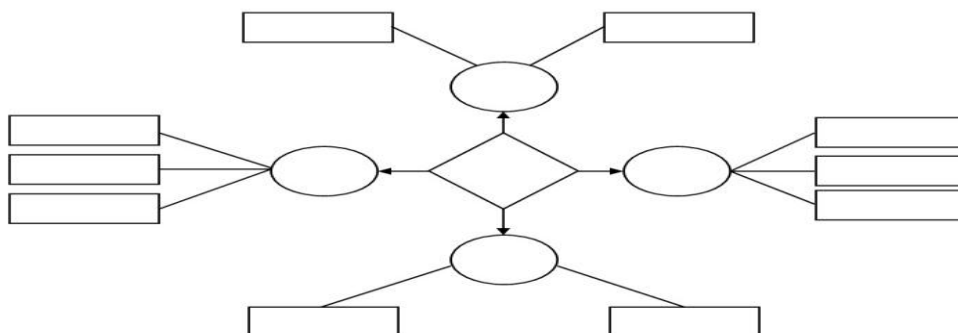
ภาพที่ 10 แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ โดยแสดงแบบด้วยตาราง

6. แผนผังการจำแนกประเภท (Classification map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมกับเรื่องที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ หรือหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนสนับสนุนหัวเรื่องสำคัญ และมีรายละเอียดของหัวข้อย่อยนั้น ๆ แผนผังนี้มีรูปร่างเหมือนพุ่มไม้ดังภาพ

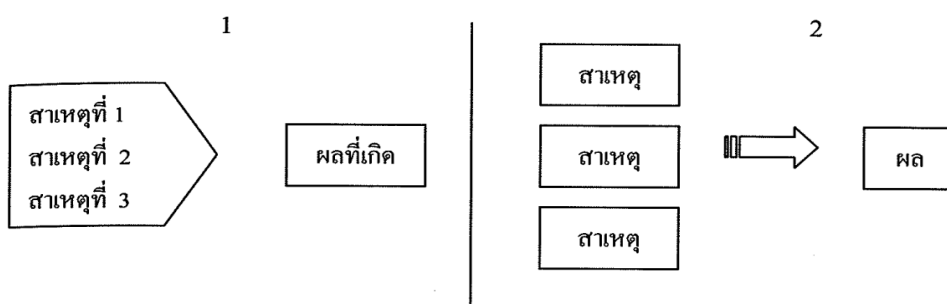
ภาพที่ 11 แผนผังการจำแนกประเภท

7. แผนผังบรรยายแก่นเรื่อง (Thematic or descriptive map) เป็นแผนผังที่แสดงความคิดสำคัญ ซึ่งเป็นแก่นเรื่องอยู่ตรงกลาง แล้วโยงความสัมพันธ์กับส่วนประกอบอื่น ๆ แยกออกไป

ภาพที่ 12 แผนผังบรรยายแก่นเรื่อง

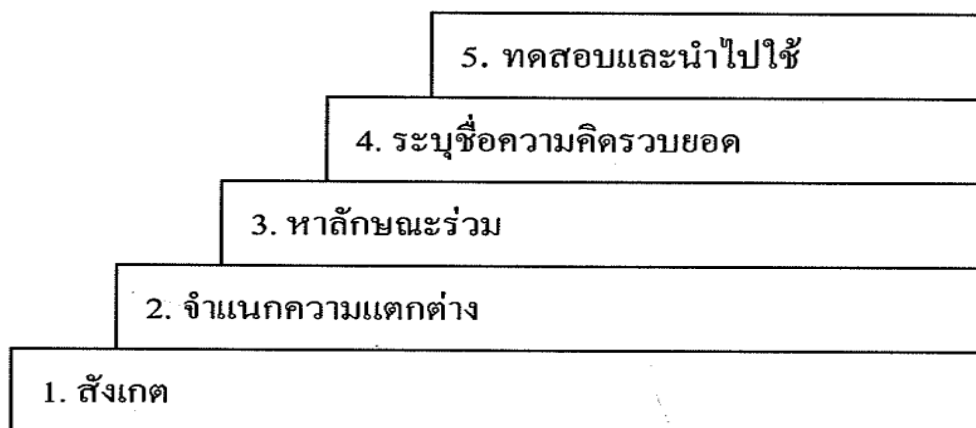
1. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map) เป็นแผนผังความคิดที่แสดงสาเหตุต่าง ๆ และผลที่เกิดตามมา การทำแผนผังเพื่อแสดงเหตุผลอาจทำได้หลายแบบ เช่น

ภาพที่ 13 แผนผังแสดงเหตุผล

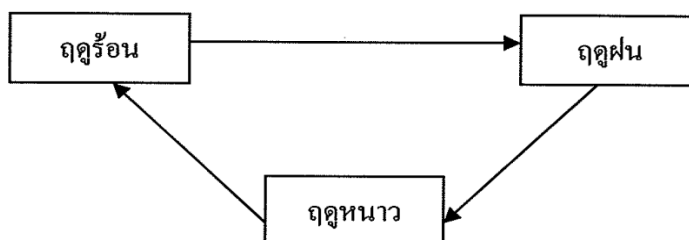
9. แผนผังแบบเปรียบเทียบเรียงลำดับ (The ranking ladder) เป็นการเรียงลำดับมากน้อยสูง-ต่ำ รูปธรรม-นามธรรม หรือ การจัดลำดับก่อนหลัง เช่น การจัดลำดับก่อนหลังของกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด มีขั้นตอนดังนี้

9.1 การจัดลำดับก่อนหลัง ของกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดมีขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 14 แผนผังแบบเปรียบเทียบการจัดลำดับก่อนหลัง

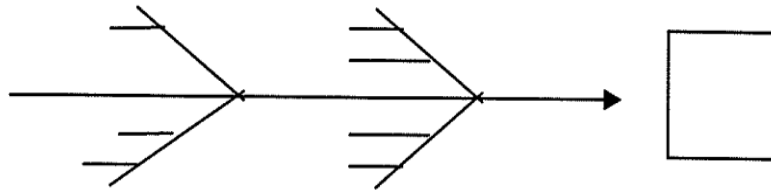
9.2 การเรียงลำดับ เช่น การหมุนเวียนของฤดูกาล หรือวงจรชีวิตแมลง

ภาพที่ 15 แผนผังแบบเปรียบเทียบเรียงลำดับ

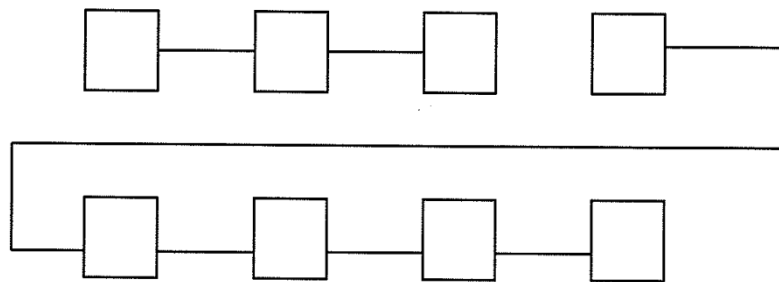
10. แผนผังแบบลูกโซ่เหตุการณ์ (Event chain) เป็นแผนผังที่ใช้บรรยายขั้นตอนของเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การเจริญเติบโตของพืช ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยจะเริ่มต้นที่เหตุการณ์ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นแล้วเรียงลำดับเหตุการณ์ตามขั้นตอน เชื่อมโยงกันไปจนถึงผลในขั้นสุดท้าย

10.1 ฟังก้างปลา (Fish bone map)

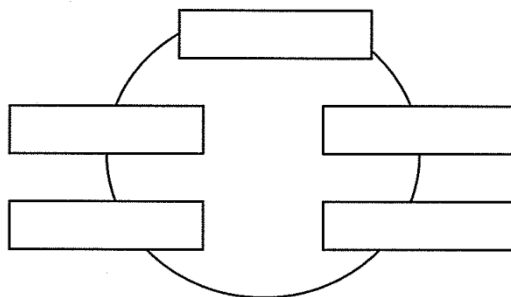
ภาพที่ 16 แผนผังก้างปลา

10.2 แผนผังลำดับต่อเนื่อง (Sequence chart)

ภาพที่ 17 แผนผังวงกลม

10.3 แผนผังวงกลม (Circle map)

ภาพที่ 18 แผนผังวงกลม

สิ่งสำคัญเกี่ยวกับการสร้างแผนผังความคิดนั้น ผู้สร้างแผนผังต้องอธิบายได้ คำ/ วลี

ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนผังนั้น ว่ามีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวโยงกันอย่างไร และตรวจสอบว่า คำ/ วลี เหล่านั้นอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมหรือไม่ตามระดับความสำคัญในการเขียนความคิดเรื่องนั้น ๆ

การสร้างแผนผังความคิด อาจใช้รูปแบบต่าง ๆ และยังสามารถสร้างรูปแบบขึ้นใหม่ก็ได้ รูปแบบใหม่อาจเป็นการผสมผสานแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แต่ต้องไม่สร้างความสับสนหรือความยุ่งยากในการทำความเข้าใจของผู้สร้าง และของผู้อื่นที่อ่านแผนผังนั้น เช่นแต่ละคนอาจสร้างแผนผังการแก้ปัญหาด้วยรูปแบบต่างกันแต่สามารถสร้างความเข้าใจได้ง่าย ๆ ที่เก็บแผนผังนั้น

การสร้างความคิดอาจใช้เทคนิคอื่น ๆ เข้าช่วย เช่นการใช้สีให้แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มความคิด ใช้ลูกศรช่วยแสดงให้เห็นว่าความคิดต่าง ๆ ในแผนผังนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร นอกจากนั้นอาจใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงขอบเขตของคำ/ วลี ที่เป็นความคิดในระดับเดียวกัน เช่น หัวข้อย่อยต่าง ๆ รองจากหัวข้อใหญ่ รูปทรงเรขาคณิตอย่างหนึ่งใช้ล้อมกรอบความคิดประเภทหนึ่ง อีกรูปทรงหนึ่งใช้ความคิดประเภทอื่น ๆ ตามแต่ที่เราจะใช้

ดังนั้น การสร้างแผนผังความคิดจึงต้องอธิบายความสัมพันธ์ที่เกี่ยวโยงกันอย่างไร โดยใช้รูปแบบแผนผังประเภทต่าง ๆ และใช้เทคนิคอื่น ๆ เข้ามาช่วย เช่น สี ลูกศร รูปทรงเรขาคณิต

ขั้นตอนการสอนอ่านโดยใช้แผนผังความคิด แนวทางในการสอน โดยใช้แผนผังความคิด ให้แก่ผู้เรียนได้สอนการเขียนแผนผังความคิด มีขั้นตอนดังนี้ (Rertzel & Cooter, 1966)

1. อ่านเรื่องแล้วสรุปรายการใจความสำคัญออกมาได้แก่ เหตุการณ์หลัก บทบาท ตัวละคร และเขียน โครงร่างของเรื่อง

2. วางตำแหน่งของชื่อเรื่อง หรือหัวข้อเรื่องไว้ตรงกลางของแผนผัง

3. วาดเส้นเชื่อมโยงจากศูนย์กลางของแผนผังไปที่เหตุการณ์หลักของโครงเรื่อง

4. วาดเส้นเชื่อมโยงจากเหตุการณ์หลักไปที่รายละเอียดของโครงเรื่องที่สรุป

ในการเรียนการสอนครูอาจต้องช่วยแนะนำ ดังที่ ทอมสัน (Thompson, 2001) ได้เสนอ ขั้นตอนการสอนแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

1. ครูแนะนำคำสำคัญหรือคำคุณศัพท์ให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ขณะที่ครูเขียนทุกความคิดลงบนกระดาน

2. ครูนำการอภิปรายร่วมกันถึงคำต่าง ๆ ที่จัดลงบนกระดานและหาความสัมพันธ์ของคำเหล่านั้น แล้วเขียนคำเชื่อมโยงคำดังกล่าว

3. ครูและนักเรียนช่วยกันวาดแผนผังความคิดของเรื่องในบทเรียนนั้น ๆ

การทำความเข้าใจเรื่องที่จัดทำแผนผังความคิดอาจจะเริ่มจากการตั้งคำถามดังที่ ทัตนิย์ สุภเมธี (2542) ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. กำหนดคำถามให้ผู้เรียนคิด

2. ให้ผู้เรียนระดมกำลังพลัง เป็นการระดมพลังสมองจะเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ออกมาใช้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกลึกซึ้งในทางความคิด
3. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกมาเป็นความคิดรวบยอดย่อยตามลักษณะของความคิด
4. ลากเส้นเชื่อมโยงในแต่ละความคิดรวบยอด ความคิดรวบยอดที่สำคัญจะอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางมากกว่า ความคิดรวบยอดที่สำคัญน้อยลงไปจะอยู่ห่างจุดศูนย์กลางออกไปเรื่อย ๆ
5. ลากเส้นเชื่อมโยงให้เหมาะสม แต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ
6. คำต่าง ๆ ควรมีลักษณะเป็นหน่วย เช่น หนึ่งคำ ต่อหนึ่งเส้น จะช่วยให้แต่ละคำสามารถเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น
7. ใช้สี ช่วยให้การจดจำและจุดประกายความคิดสร้างสรรค์
8. ใช้ลูกศร ช่วยแสดงให้เห็นว่าแนวความคิดต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร
9. ใช้เครื่องหมาย แสดงการเชื่อมโยงหรือมิติอื่น ๆ
10. ใช้รูปทรงเรขาคณิต แสดงขอบเขตของคำที่มีลักษณะของคำใกล้เคียงกัน
11. ใช้รูปภาพ มิติ เพื่อให้โดดเด่น 3

การใช้แผนผังความคิดในการสอนภาษาไทย กรมวิชาการ (2545, หน้า 140) ได้กล่าวถึงการใช้แผนผังความคิดในการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมีการรับรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอแผนผังความคิดจะช่วยในการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้างในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. ใช้ระหว่างการอ่าน ในขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่อง ผู้เรียนจะทำแผนผังความคิดโดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านตามลำดับ
3. ใช้หลังการอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิดที่จะช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ
4. ใช้แผนผังความคิดเล่าเรื่องและการรายงาน ในขณะที่เล่าเรื่องและการรายงาน ผู้เรียนจะใช้แผนผังสร้างขึ้นมาเล่าเรื่องหรือการรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ
5. ใช้แผนผังความคิดในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ การเขียนย่อความหาผู้เรียนอ่านเรื่องจัดทำแผนผังความคิดแล้ว นำแผนผังความคิดมาเขียนสรุปความหรือเขียนย่อความ จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่จะย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์

6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียน หากผู้เรียนช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเป็นแผนผังความคิดเป็น โครงเรื่องที่จะเขียนแล้วนำความคิดมาเชื่อมโยงเป็นหัวข้อเรื่องย่อจัดทำแผนผังความคิด เพื่อไปสู่การเขียนย่อต่อไป

7. แผนผังความคิดจะเป็นเครื่องมือในการเรียนภาษาไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ในการเรียนวรรณคดี ช่วยให้สามารถจำเรื่องราวในวรรณคดีได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และยังเป็นกำหนดทิศทางการเขียนเรื่องราว

สรุปได้ว่า วิธีการสอนเพื่อสร้างแผนผังความคิด ครูผู้สอนต้องอธิบายวิธีการสร้างแผนผังความคิด โดยให้นักเรียนเริ่มจากการอ่านเนื้อเรื่อง ทำความเข้าใจโดยให้นักเรียนหาความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย เขียนเป็นแผนผังความคิดลงสมุด การสร้างแผนผังความคิดที่จะช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพซึ่งจะทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ การนำความรู้เรื่องการสร้างแผนผังความคิดไปใช้ นอกจากแผนผังความคิดยังเป็นเครื่องมือที่ดีในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยยังเป็นการสอนในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สุชีพพิรุณา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย (2551, หน้า 100) ได้ศึกษา การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้ผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้ผังความคิดด้วยรูปแบบการสอนอ่านสามารถพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่องในแต่ละวงจรผลการทดสอบย่อยท้ายวงจร 1-3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60 76.65, 73.14 และ 79.21 ตามลำดับดังนั้นสรุปได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจากการใช้แผนผังความคิดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ศศิธร สุริยวงศ์ (2556, หน้า 96) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ของแผนผังความคิด แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในเรื่องทำให้มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีปัญหาทางการอ่าน มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรองและความคิดย่อย ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เจตนาตรงกับผู้เขียน ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545, หน้า 130) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียน และการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู โดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือการประเมินผล

ทัศนีย์ สุกเมธี (2542) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า แผนผังความคิดช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุงการระลึก การสร้างสมความคิดสร้างสรรค์มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการคิดไตร่ตรอง และการเรียนรู้ แผนผังความคิดใช้ได้กับผู้เรียนทุกวิชานักเรียนทบทวนบทเรียนจากแผนผังความคิด ควบคุมการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจดบันทึก เป็นต้น สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2541, หน้า 149-150) กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนผังได้ว่า แผนผังจะช่วยให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากและถ้ามีการฝึกฝนในเรื่องนี้ก็จะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น เพราะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของเนื้อหา ด้วยการทำแผนผัง ช่วยลดความซับซ้อนของเนื้อหา และช่วยให้จัดระบบของเนื้อหา จึงทำให้เข้าใจแล้วยังช่วยให้จำได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ครูผู้สอนควรนำวิธีการ แนวคิดนี้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับเรื่อง เนื้อหาวิชา หรือสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาความคิด การจำและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า ประโยชน์ของแผนผังความคิด จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในเนื้อหาที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาความคิด การจำและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด เป็นการนำเอาวิธีการสอนอ่านแบบ 5 Steps/ รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง/ และรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มาพัฒนาเป็นรูปแบบเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ดังนี้

รูปแบบ 5 Steps หรือขั้นตอนของบันได 5 ขั้น (Five steps for student development) เป็นการจัดการเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงกระบวนการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้

ได้ด้วยตนเอง อันมาจากข้อสงสัยและการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการหาคำตอบ และขั้นตอนต่อไปนี้ (วุฒิพงษ์ คำเนตร, 2558)

1. ขั้นการตั้งคำถาม/ สมมติฐาน (Learning to question)

เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียน ได้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถาม และเกิดการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม

2. ขั้นการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Learning to search)

เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ จากการฝึกปฏิบัติและการทดลอง ตลอดจนการเก็บข้อมูล เป็นต้น

3. ขั้นการสร้างความรู้ (Learning to construct)

เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้า การทดลอง มาใช้ในการถกแถลง แสดงความคิดเห็น อภิปรายความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้างองค์ความรู้

4. ขั้นการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to communication)

เป็นขั้นการฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน หน้าชั้น

5. ขั้นการบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to serve)

เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคม อันจะส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของผู้เรียนและการบริการสังคม

รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct instruction model) มุ่งช่วยให้ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหา สาระและมโนทัศน์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ จนสามารถทำได้ดีและประสบผลสำเร็จได้ในเวลาที่จำกัด (ทิสนา แจมมณี, 2556, หน้า 256-267)

1. ขั้นนำ

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ สาระของบทเรียน กระบวนการเรียนรู้และหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนแต่ละขั้น

2. ขั้นการเสนอบทเรียน

เป็นขั้นการนำเสนอสาระ ข้อความรู้หรือมโนทัศน์ ก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหากผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ต้องสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจก่อน

3. ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ (Structured practice)

เป็นขั้นผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนปฏิบัติตามให้การเสริมแรงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

4. ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ (Guided practice)

ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ และช่วยเหลือผู้เรียน โดยให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ

5. ขั้นฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ (Independent practice)

เป็นขั้นที่ควรมีการฝึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ยู่คงทนขึ้น

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม (ผ่องฉวี วัฒนรัตน์, 2551)

1. ขั้นเตรียม

เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นและสนใจกิจกรรม โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ครูผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์

2. ขั้นสอน

หากำตอบผู้สอนแนะนำ เป็นขั้นอธิบายงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์ ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนมอบ แหล่งข้อมูลหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

3. ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วม แสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ผู้สอนควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงาน

เป็นขั้นผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

รูปแบบเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดมี 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สืบสวนทบทวนสาระ

ขั้นเสาะหาความรู้เดิมจากการทำความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ในหรือนอกบทเรียน หรือเรื่องที่ กำลังเรียน โดยผู้เรียนทบทวนความรู้เดิมครูเป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 สร้างเสริมทักษะสาระใหม่

ขั้นค้นหาเนื้อหาสาระใหม่จากการเรียนและการอ่านเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม โดยผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเองในการค้นหาความรู้ใหม่จากบทเรียน ใบความรู้ใบงานครูอธิบายเนื้อหาสาระใหม่

ขั้นที่ 3 พิจารณาเข้าใจความเข้าใจ

ขั้นพิจารณาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่านเนื้อหาสาระฯ จากบทเรียน ทำแผนผัง ความคิดตามรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติจากการเรียนรู้ ด้วยตนเองครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 4 เรียงร้อยอรรถรสสิ่งใหม่

ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มทำแผนผังความคิด จากสมาชิกในกลุ่มตนเองโดยผู้เรียน (ใหม่) แบ่งกลุ่มทำงานนำความรู้ของแต่ละคนมาวิเคราะห์เป็นชิ้นงานใหม่ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 5 อรรถธิบายความพาทิ

ขั้นนำเสนอผลงานรายงานหน้าชั้นเรียน โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้า ชั้นเรียนผู้เรียนและครูช่วยกันสรุปการรายงานหน้าชั้นเรียนร่วมกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอน

รูปแบบการสอนแบบ 5 Steps	รูปแบบการเรียนการสอน ตรง	รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ	รูปแบบการจัดการ เรียนการสอน ภาษาไทยด้วยเทคนิค แผนผังความคิด
ขั้นการเรียนรู้ตั้ง คำถาม	ขั้นนำ	ขั้นเตรียมการ	ขั้นสืบสวนทบทวน สาระ
ขั้นการเรียนรู้ แสวงหาสารสนเทศ	ขั้นนำเสนอบทเรียน	ขั้นสอน	ขั้นสร้างเสริมทักษะ สาระใหม่
ขั้นการเรียนรู้เพื่อ สร้างองค์ความรู้	ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ	ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม	ขั้นพิจารณาเข้าใจความ งามเข้าใจ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รูปแบบการสอนแบบ 5 Steps	รูปแบบการเรียนการสอน ตรง	รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ	รูปแบบการจัดการ เรียนการสอน ภาษาไทยด้วยเทคนิค แผนผังความคิด
ขั้นการเรียนรู้เพื่อการ สื่อสาร	ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้ การกำกับของผู้ชี้แนะ	ขั้นตรวจสอบผลงาน และทดสอบ	ขั้นเรียงร้อยอรรถรส ฟังใหม่
ขั้นสรุปบทเรียน	ขั้นฝึกปฏิบัติอย่าง อิสระ	ขั้นสรุปบทเรียน และประเมินผล การทำงานกลุ่ม	ขั้นอรรถาธิบายความ พาทิ

ตารางที่ 5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

ขั้นการจัดการ เรียน การสอน	ขั้นตอนตามรูปแบบ การสอนภาษาไทยด้วย เทคนิคแผนผัง ความคิด	วิธีการสอน	บทบาทนักเรียน บทบาทครู
ขั้นนำเข้าสู่ บทเรียน	ขั้นสืบสวนทบทวน สาระ	ขั้นเสาะหาความรู้เดิม จากการทำความเข้าใจ เดิมที่มีอยู่ในเรื่องที่กำลัง เรียน	ผู้เรียนทบทวนความรู้ เดิมครูเป็นผู้กระตุ้นการ เรียนรู้
ขั้นสอน	ขั้นสร้างเสริมทักษะ สาระใหม่	ขั้นค้นหาเนื้อหาสาระ ใหม่จากการเรียนและ การอ่านเพื่อค้นคว้า เพิ่มเติม	ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการค้นหาความรู้ ใหม่จากบทเรียนครู อธิบายเนื้อหาสาระใหม่
ขั้นสอน	ขั้นพิเคราะห์ใจ ความอ้าใจ	ขั้นพิเคราะห์ความรู้ด้วย ตนเองจากการอ่าน เนื้อหาสาระฯทำแผนผัง ความคิด	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำ แผนผังความคิดจากการ เรียนรู้ด้วยตนเองครูเป็น ผู้ให้คำปรึกษา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชั้นการจัดการ เรียน การสอน	ขั้นตอนตามรูปแบบ การสอนภาษาไทยด้วย เทคนิคแผนผัง ความคิด	วิธีการสอน	บทบาทนักเรียน บทบาทครู
ชั้นสอน	ชั้นเรียงร้อยวรรณคดี ผังใหม่	ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ทำแผนผังความคิด (ใหม่) จากสมาชิกใน กลุ่มตนเอง	ผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำงาน นำความรู้ของแต่ละคน มาวิเคราะห์เป็นชิ้นงาน ใหม่ ครูเป็นผู้ให้ คำปรึกษา
ชั้นสรุปบทเรียน	ชั้นอธิบาย ความพาทิ	ชั้นนำเสนอผลงาน รายงานหน้าชั้นเรียน	ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานหน้าชั้น เรียนผู้เรียนและครู ช่วยกันสรุป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สายยนต์ คำมงคุณ (2557, หน้า 104-105) การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค แผนผังความคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7386 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.86 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ศศิธร สุริยวงศ์ (2556, หน้า 96) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน

สุจิตร์ญา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย (2551, หน้า 100) ได้ศึกษา การพัฒนาการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังความคิดด้วยรูปแบบการสอนอ่านสามารถพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่องในแต่ละวงจรผลการทดสอบย่อยท้ายวงจร 1-3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60, 76.65, 73.14 และ 79.21 ตามลำดับดังนั้นสรุปได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจากการใช้แผนผังความคิดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เลตเจอร์ (Ledger, 2003, p. 273) ได้ศึกษาการใช้แผนผังความคิดแบบร่วมมือเพื่อที่จะพิจารณาว่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ ความมั่นใจในตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหญิงที่เรียน พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่่านักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุมและกลุ่มนักเรียนชายที่เป็นกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่่ากลุ่มนักเรียนชายในกลุ่มควบคุม

แวง (Wang, 2005, pp. 63-02A, 253) ได้ทดสอบนักเรียนก่อนเรียนโดยใช้แผนผังความคิดในการจำแนกผลสัมฤทธิ์ตามความแตกต่างของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ยุทธวิธีผังความคิด ได้แก่ การจับคู่ การจำแนกพบปะและการให้นักเรียนรวบรวมผังความคิด สื่อการสอนจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ายุทธวิธีการใช้ผังความคิดทั้ง 3 แบบให้ผลการในการจำแนก ผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน

เบ่า (Bao, 2005, pp. 62-01A, 375) ได้เสนอข้อมูลด้วยเทคนิคแผนผังความคิดโดยนำมาใช้เพื่อค้นหาหาข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการเลือกเว็บมากกว่าที่จะใช้ในการนำเสนอข้อมูลแบบธรรมดาโดยใช้ Internet explorer มีหน้าที่นำเสนอข้อมูลรวมถึง แผนผังต้นไม้แบบย่อสรุปและการค้นหาเป้าหมาย การเปรียบเทียบการทดสอบ และได้รับการออกแบบการนำไปใช้วัดพฤติกรรมของผู้ใช้เพื่อค้นหาข้อมูลในเว็บไซค์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการนำเสนอข้อมูลโดยใช้แผนผังความคิดนั้นเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ข้อมูลและความรู้ใหม่ ๆ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับแผนผังความคิดทั้งในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน โดยใช้แผนผังความคิด ที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนที่สื่อออกมาในรูปแบบของแผนผังความคิดรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

1. ความหมายและความสำคัญของเจตคติ

เจตคติ มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude เดิมทีมักใช้คำว่า ทศนคติ แต่ปัจจุบันใช้คำว่าเจตคติแทน เจตคติ คือ ความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึกหรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เจตคติทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทศนคติที่มีอยู่ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังที่ จิราพร รัตนพงศ์ (2553, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของ เจตคติไว้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อหรือความพร้อมของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ โดยแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางบวก หรือเจตคติเชิงบวกและแสดงออกมาในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจ เห็นด้วย ทำให้อยากปฏิบัติและอยากใกล้ชิดสิ่งนั้น อีกลักษณะหนึ่ง คือ ทางลบ หรือเจตคติเชิงลบ จะแสดงออกในลักษณะความเครียดไม่พึงพอใจ ไม่รักไม่ชอบสิ่งนั้น ความลำเอียงไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจเป็นความเป็นกลางก็ได้ เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่มีความรู้สึกใด ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจากการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม ในทำนองเดียวกัน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 243) ให้ความหมายว่า เจตคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อฝังใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น และมีผลต่อความคิดและปฏิกิริยาในใจส่งผลถึงพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้ และพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย กฤษฎา ภูเขาเรือง (2553, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคลที่จะแสดงออกมาให้เห็นทางพฤติกรรมลักษณะใดลักษณะหนึ่งอันเกิดจากความรู้สึกนึกคิด และความรู้สึกในการเห็นคุณค่า รู้สึกพอใจ ชอบ หรือไม่เห็นคุณค่า ไม่พอใจ ไม่ชอบต่อสิ่งเร้า เช่น คน วัตถุสิ่งของ เหตุการณ์ สถานที่ และความคิด เป็นต้น จากการศึกษาความหมายเจตคติสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง สภาพความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทั้งทางบวกและและลบของแต่ละบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์ ประสบการณ์และวัตถุ ที่ส่งผลถึงพฤติกรรมภายนอกและภายในของบุคคล ส่วน สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2547) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อและแนวโน้มทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งของ หรือความคิดใดก็ตามในลักษณะของการประเมินค่าในค่านิยมของเจตคตินี้ หมายถึง ความรู้สึกของคนเราที่มีไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือไม่ดีต่อสิ่งที่เป็นเป้าหมายของเจตคติ เมื่อเรามีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นสิ่งใดก็ตาม หมายความว่าเราต้องรู้สึกรัก ชอบ เกลียด กลัว ดี เลว ฯลฯ ต่อสิ่งนั้น และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 138) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึงสภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกและ

แนวโน้มนำของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งและสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่นานพอสมควร สำหรับ แอลพอร์ต (Allport, 1969, p. 798) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ส่วน กู๊ด (Good 1973, p. 49) ให้คำจำกัดความของ เจตคติ ไว้ว่า เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่ง ๆ เช่น รักเกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจมากนักน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น และ เฮอร์สโตน (Thurstone, 1982, p. 531) กล่าวถึง เจตคติว่า เจตคติ หมายถึงผลรวมเกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูด เป็นความคิดอย่างหนึ่ง และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลายข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายและความสำคัญของ เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น และท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ แสดงออกมาในลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นในทางบวกหรือทางลบก็ได้

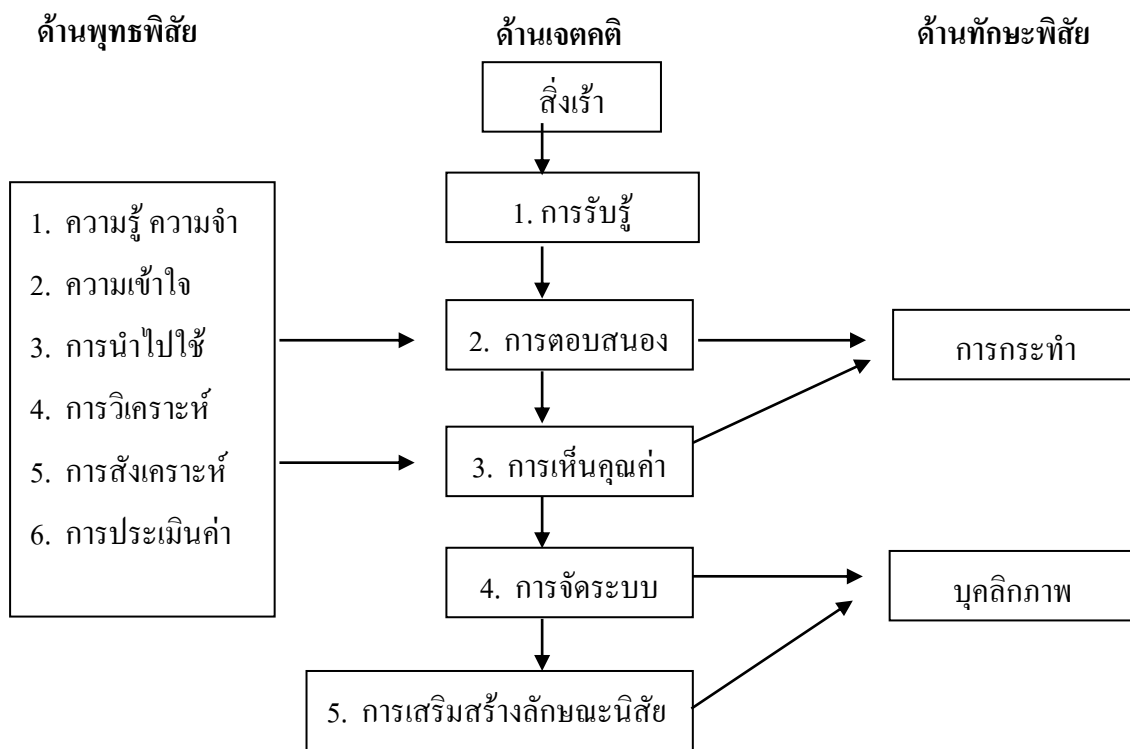
2. ทฤษฎีและแนวคิด

ทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้และเราสามารถส่งเสริมได้ในทำนองเดียวกันกับการฝึกนิสัย บุคคลจะต้องสร้างเจตคติต่อสิ่งใด ๆ ย่อมเกิดจากกระบวนการวางเงื่อนไข การได้รับการเสริมแรง แยกกล่าวเป็นทฤษฎีย่อยดังนี้

1. ทฤษฎีความเชื่อมโยง กล่าวไว้ว่า เมื่อมีสิ่งเร้าสองสิ่งเกิดขึ้นพร้อมกันบ่อย ๆ ความรู้สึกหรือการตอบสนองสิ่งเร้าสิ่งหนึ่ง อาจถูกถ่ายทอดไปสู่สิ่งเร้าอื่น ๆ ได้ ทฤษฎีคล้ายกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขของพาฟลอฟ (Pavlov classical conditioning theory) ที่ทดลองให้สุนัขเกิดเงื่อนไขว่าได้ยินเสียงกระดิ่งแล้วอยากอาหาร

2. ทฤษฎีเสริมแรง กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกที่ได้รับแรงเสริมจากการกระทำอะไรสักอย่างจะทำให้เราอยากทำสิ่งนั้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งจะเป็นการเพาะเจตคติต่อสิ่งนั้น ในการปลูกฝังเจตคติใหม่ ๆ จึงขึ้นอยู่กับทำให้รางวัลตนเอง กล่าวคือ เมื่อพบสิ่งเร้าใหม่ ๆ หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ถ้าสอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเรา เราก็ให้รางวัลแก่ตนเองแต่ถ้าประสบการณ์ใหม่ ๆ นั้นขัดกับความเชื่อเดิมของเรา เราก็อาจเชื่อได้ถ้ามีเหตุผลสนับสนุนให้เชื่อได้ เจตคติอาจเปลี่ยนได้

พฤติกรรมด้านเจตคติหรือความรู้สึกเป็นลักษณะภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งยากที่จะอธิบายกำหนดหรือจัดลำดับขั้นเพื่อจะบ่งชี้ว่าบุคคลมีความรู้สึกอยู่ที่ใดได้ชัดเจนแน่นอน จนกว่าบุคคลนั้นจะบอกเล่าให้ทราบความรู้สึกที่แท้จริงโดยไม่บิดเบือนการจัดระบบทางด้าน จิตใจสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยหรือด้านสติปัญญา และพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ดังนี้

ภาพที่ 19 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531, หน้า 8-15) กล่าวว่า เจตคติไม่ได้เกิดโดยกำเนิดหรือพันธุกรรม แต่เจตคติเกิดขึ้นภายหลังจากเกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบหรือเกิดจากการได้รับแรงเสริมกำลัง ฯลฯ ก็ได้ ทฤษฎีเจตคติมีมากมายหลายทฤษฎี ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้แรงเสริม เป็นทฤษฎีเจตคติที่ใช้หลักการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไขและแรงเสริมกำลัง คือจะให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดก็นำสิ่งนั้นมาเป็นเงื่อนไขหรือนำไปเกี่ยวข้องกับอีกสิ่งหนึ่งที่ชอบ หรือสิ่งที่เขาามีเจตคติที่ดีอยู่ก่อนแล้ว เขาจะเชื่อมโยงของสองสิ่งดังกล่าวและจะชอบในสิ่งที่เงื่อนไขนั้นด้วย

2. ทฤษฎีเครื่องล่อใจ สิ่งจูงใจต่าง ๆ จะทำให้คนเรามีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ผีน เป็นสิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อใจ อย่างหนึ่ง เจตคติของคนทั่ว ๆ ไปจะมีเจตคติต่างจากพวกชาวเขาที่ปลูกฝิ่น คนเราจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ดีต่อสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือสิ่งที่ทำให้เราเกิดความพอใจ

3. ทฤษฎีการสอดคล้องของการรู้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคิดหรือการรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งทำให้เกิดความรู้หลาย ๆ ด้านหรือมีส่วนประกอบของการรู้หลายอย่าง รู้ในทางที่ ดีหรือไม่ดี ถ้าเราารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีมากกว่าในทางที่ไม่ดีก็จะเกิดความสอดคล้องของการรู้ขึ้น ทำให้เกิดเจตคติที่ดี

ในสิ่งนั้น หรือถ้าเรารู้ในทางที่ไม่ดีมากกว่าในทางที่ดีก็จะเกิดความไม่สอดคล้องของการรับรู้ทำให้เราเกิดความขัดแย้งของการรับรู้ขึ้น เรียกว่า เกิดความไม่สอดคล้องของการรับรู้ขึ้น ดังนั้นจึงควรรู้ในทางที่ดีมากกว่าในทางที่ไม่ดี

สรุปได้ว่า ทฤษฎีและแนวคิดของเจตคติ เกิดจากการเรียนรู้สามารถส่งเสริมให้ได้รับการเสริมแรงเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งยากที่จะอธิบายหรือจัดลำดับได้ อาจมีทั้งทางบวกและทางลบ หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

3. องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย ความรู้สึก (Feeling) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย 3 แนวโน้ม พฤติกรรม (Action tendency) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุน ดังเช่น นพมาศ ชีรวะกิน (2542, หน้า 89) กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ความเชื่อและความคิด หมายถึง ความเชื่อหรือความไม่เชื่อ ความคิดและความรู้โดยบุคคลจะต้องมีความรู้ ความเชื่อหรือความเข้าใจต่อสิ่งเร้าก่อนจึงจะเกิดเจตคติได้

2. ความชอบหรือความรู้สึก จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ เช่น ความรัก ความชอบหรือความไม่ชอบและความเกลียดชัง ในขั้นนี้จะเป็นเจตคติที่มีทิศทาง แล้วทำให้เปลี่ยนแปลงค่อนข้างยาก องค์ประกอบด้านนี้จัดเป็นองค์ประกอบที่นักจิตวิทยานิยมมากที่สุดในการวัดเจตคติของบุคคล

3. การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรม เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะมีพฤติกรรมได้ตอบสนองโดยทั่วไปมักมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสององค์ประกอบแรก

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 8) องค์ประกอบของเจตคติเป็นสิ่งเชื่อมโยงไปยังมุมอื่น ๆ อีก 2 ด้าน คือด้านแรกเชื่อมโยงไปยังนิยามของเจตคติ อีกด้านหนึ่งเชื่อมโยงไปยังประเด็นความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบหรือความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ นักจิตวิทยาได้เสนอองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. เจตคติมีองค์ประกอบเดียว คืออารมณ์ ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ ชอบที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ นักจิตวิทยาที่สนับสนุนแนวคิดนี้ได้แก่เบีม (Bem, 1970) ฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975) อินสโก (Insko, 1976) และเทอร์สโตน (Thurstone, 1959)

2. เจตคติมีสององค์ประกอบ แนวคิดนี้ระบุว่า เจตคติมีสององค์ประกอบคือองค์ประกอบด้านปัญญา และองค์ประกอบด้านความรู้สึก นักจิตวิทยาที่สนับสนุนเจตคติสององค์ประกอบ ได้แก่ แคทซ์ (Katz, 1960) และโรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1965) ตามแนวคิดของโรเซนเบิร์ก องค์ประกอบ

ด้านปัญญา หมายถึงกลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติจะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคล ส่วนองค์ประกอบด้านอารมณ์ด้านความรู้สึกหมายถึงความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้น โดยที่หมายโรเซนเบิร์กเห็นว่าอารมณ์ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ จะมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ ที่ว่าที่หมายของเจตคตินั้นสัมพันธ์กับการบรรลุถึงค่านิยมทางบวกและขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมทางลบ

3. เจตคติที่มีสามองค์ประกอบ ในลักษณะนี้กำหนดไว้ 3 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

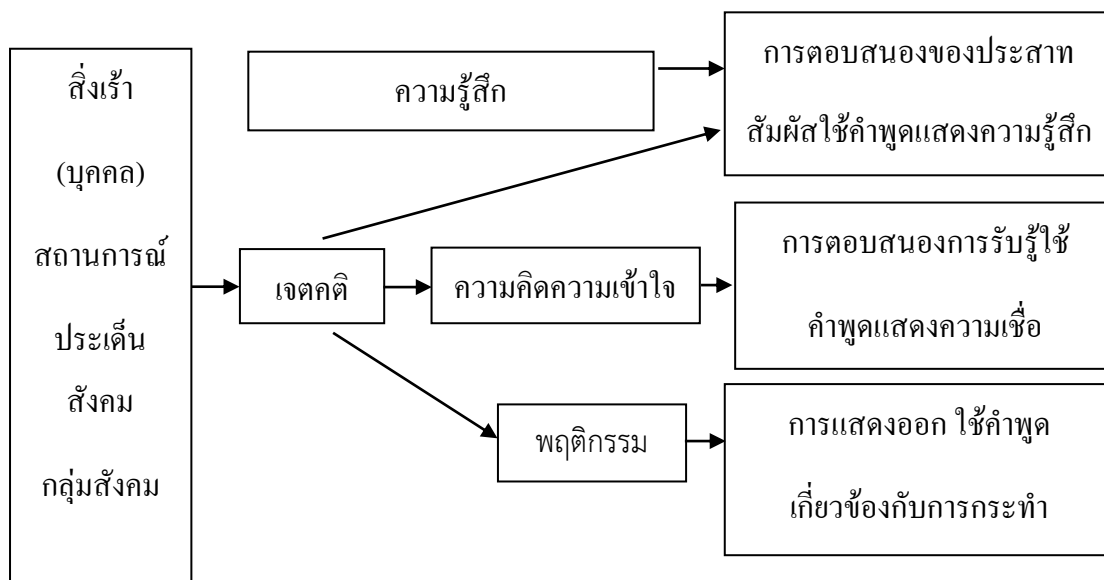
3.1 องค์ประกอบด้านปัญญา มีส่วนประกอบย่อย คือด้านความเชื่อ ความรู้และความคิด และความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ

3.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก หมายถึงรู้สึกชอบ ไม่ชอบ หรือทำที่ที่ดี ไม่ดี ที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ

3.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม หมายถึงแนวโน้มหรือความพร้อมที่บุคคลจะปฏิบัติต่อที่หมายของเจตคติ

นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติเป็น 3 องค์ประกอบ และมีอิทธิพลต่อการศึกษา ด้านนี้ไม่น้อย คือเครทซ์ และคนอื่น ๆ (Kretch, Crutchfield & Pallachey, 1962) และทริแอนด์ซิส (Triandis, 1971, pp. 8-12) นักจิตวิทยาเหล่านี้ให้คำนิยามเจตคติ โดยครอบคลุมองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบอย่างครบถ้วนและเห็นว่าองค์ประกอบเหล่านี้ มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน พอสมควร กล่าวคือ เครทซ์และคณะได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ถ้าหากองค์ประกอบทั้งสามไม่สัมพันธ์กัน หรือสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แต่ละองค์ประกอบอาจจะเป็นอิสระจากกัน หรือหากองค์ประกอบทั้งสามมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง องค์ประกอบทั้งสามอาจเป็นสิ่งเดียวกัน

นักจิตวิทยาได้บรรยายองค์ประกอบของเจตคติ ออกมาในรูปของแผนภาพปรากฏตามภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพที่ 20 องค์ประกอบของเจตคติ

การที่บุคคลจะเกิดเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านบวกหรือลบ บุคคลนั้นจะต้องผสมผสานคุณลักษณะย่อยหลาย ๆ อย่าง เช่น การรับรู้ การประเมินค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะรวมตัวกันขึ้นเป็นความรู้สึกและเจตคติของบุคคลนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้คนเราเกิดเจตคติขึ้นได้นั้นมีอยู่ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ บุคคลใดจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้บุคคลนั้นต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งนั้นก่อน เพื่อใช้เป็นรายละเอียดสำหรับให้เหตุผลในการที่จะสรุปเป็นความเชื่อต่อไป

2. ความรู้สึก เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหลังจากรู้และเข้าใจสิ่งนั้นแล้ว กล่าวคือเมื่อบุคคลได้รู้และเข้าใจเรื่องใด จะสรุปเป็นความเห็นในรูปการประเมินผลว่าสิ่งนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ สำคัญหรือไม่ ดีหรือเลว ซึ่งเท่ากับเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

3. ความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่รวมตัวมาจากความรู้และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนทำให้เกิดความโน้มเอียง ที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น ในทิศทางที่สนับสนุน คล้อยตามหรือขัดแย้งตามความรู้สึกที่เป็นพื้นฐานนั้น

ในบรรดาแนวการจัดองค์ประกอบของเจตคติ 3 แนวดังที่กล่าวมาแนวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบันคือ เจตคติมีองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกเพียงองค์ประกอบเดียว ส่วนด้านปัญญาและด้านพฤติกรรมนักจิตวิทยาบางคนเห็นว่าเป็นตัวแปร หรือมโนทัศน์ที่แยกออกจากเจตคติได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543, หน้า 79-80) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบของเจตคติที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ

1. ด้านความรู้สึก (Affective component) การที่บุคคลจะมีเจตคติอย่างไร เช่น ชอบหรือไม่ชอบ อะไรก็ตาม จะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือความรู้สึก เพราะความรู้สึกจะบ่งชี้ว่าชอบหรือไม่ชอบ เช่น ความรู้สึกชอบเป็นนักกีฬา หรือไม่ชอบเป็นนักกีฬา เป็นต้น

2. ด้านความรู้ (Cognitive component) บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรจะต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ ว่าเคยรู้จักหรือเคยรับรู้มาก่อน มิฉะนั้นบุคคลไม่อาจจะกำหนดความรู้สึก หรือทำที่ว่าชอบหรือไม่ชอบได้ เช่น บุคคลที่จะบอกว่าชอบเป็นนักกีฬาหรือไม่ชอบเป็นนักกีฬานั้นจะต้องทราบเสียก่อนว่า นักกีฬามีบทบาทอย่างไร มีรายได้อย่างไร และจะก้าวหน้าเพียงใด มิฉะนั้นไม่อาจบอกถึงเจตคติของตนได้

3. ด้านพฤติกรรม (Behavior component) บุคคลจะมีเจตคติอย่างไร ให้สังเกตจากการกระทำหรือพฤติกรรม ถึงแม้ว่าพฤติกรรมจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของเจตคติ แต่ยังมีค่าน้อยกว่าความรู้สึก เพราะในบางครั้งบุคคลกระทำไปโดยขัดกับความรู้สึก เช่น ยกมือไหว้ และกล่าวคำสวัสดิ แต่ในความรู้สึกจริง ๆ นั้น อาจมิได้เต็มใจศรัทธาเลยก็ได้

ดิลลอน และคูแมน (Dillon & Kuman, 1998, p. 33) สรุปว่าแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติแบ่งออกเป็น 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดแรกซึ่งเชื่อว่าเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบเดี่ยว (Single component) องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนอีกสิ่งหนึ่งเชื่อว่า เจตคติประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ (Multi component) คือ องค์ประกอบด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่าองค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและอารมณ์ และด้านพฤติกรรมแต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไปโดยบุคคลมักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่หรือไม่แสดงออก ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล

4. ลักษณะของเจตคติ

จากการศึกษาลักษณะของเจตคติ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้ ลักษณะสำคัญของเจตคติมี 4 ประการ คือ

1. เจตคติ เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบ (Predisposition to respond) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง

2. เจตคติ จะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (Persistence overtime) แต่ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3. เจตคติ เป็นตัวแปรหนึ่ง นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่าง พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือ หลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. เจตคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผล หรือเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความต่อไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

เจตคตินับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่ง นอกจากความพร้อมและการจูงใจ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะช่วยให้ทำงานได้ผลทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นต้นกำเนิดของความคิดและการแสดงการกระทำออกมานั่นเอง

ซอร์ และ ไรท์ (Shaw & Wright, 1967, pp. 6-10 อ้างถึงใน นพรัตน์ พงษ์สุข, 2553, หน้า 51) กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ ดังนี้

1. เจตคติเป็นผลมาจากที่บุคคลประเมินจากสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรม

2. เจตคติของบุคคลที่แปรค่าได้ทั้งในด้านคุณภาพและความเข้มข้น ซึ่งจะครอบคลุมช่วงเจตคติตั้งแต่บวกถึงลบ โดยจะแสดงความรู้สึกไปในทางบวกมากหรือน้อย ไปทางลบมากหรือน้อย หรือความเข้มข้นเป็นศูนย์นั่นคือ ไม่รู้สึก หรือรู้สึกเฉย ๆ นั่นเอง

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าที่จะมีมาแต่กำเนิด โดยเกิดจากการเรียนรู้สิ่ง ที่ปฏิสัมพันธ์รอบตัวซึ่งอาจผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าหมายของเจตคติหรือสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง เช่น บุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพ เป็นต้น

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าที่เป็นกลุ่มเดียวกันอาจมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งอาจก่อรูปขึ้นเป็นเจตคติเฉพาะบุคคลต่อสิ่งเร้า

6. เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะคงที่ และเปลี่ยนแปลงยากแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม

แซกส์ (Sax, 1980, p. 24 อ้างถึงใน จิราพร รัตนพงษ์, 2553, หน้า 14) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. มีทิศทาง เจตคตีมิติศทาง เพราะความรู้สึกของคนที่มีต่อเป้าเจตคติเป็นบวกและลบ หรือชอบ ไม่ชอบกรณีวัดเจตคติต่อเป้าเจตคติชนิดหนึ่งนักเรียนตอบว่าชอบ แปลว่า เป็นไปในทิศทางบวก

2. มีความเข้มข้น เจตคติเป็นความรู้สึกต่อเนื่องตั้งแต่บวกจนถึงลบ เนื่องจากเจตคติเป็นความรู้สึกต่อเนื่อง ถ้าเป็นทางบวกก็จะมีตั้งแต่บวกน้อย ๆ จนถึงบวกมาก ๆ ถ้าลบก็จะมีตั้งแต่ลบมาก ๆ จนถึงลบน้อย ๆ ความมากน้อยของความรู้สึกนั้นต่อความเข้มข้น

3. มีความแผ่ซ่าน เจตคติมีลักษณะแพร่กระจายหรือแผ่ซ่านจากกลุ่มหนึ่ง ไปสู่กลุ่มหนึ่งได้ เช่น กลุ่มเล็ก ๆ มีเจตคติไม่ดีต่อรัฐบาล เจตคติไม่ดีในลักษณะนี้อาจแพร่กระจายไปสู่คนหมู่มากได้ในที่สุดเจตคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาลก็ลุกลามไปทั่วทั้งกลุ่มใหญ่ประชากร เกิดการต่อต้านรัฐบาลได้

4. มีความคงเส้นคงวา เจตคติเป็นความรู้สึกที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ เป็นความรู้สึกค่อนข้างคงที่ เจตคติของบุคคลในระยะสั้น ๆ จะเหมือนเดิม เจตคติจึงมีลักษณะฝังตรึงในแบบใดแบบหนึ่งนานพอสมควร

5. มีความพร้อมที่จะแสดงออกชัดเจน หมายถึง ระดับขั้นของความเต็มใจหรือความพร้อมในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของเจตคติ ความจริงเป็นเรื่องของความตรงใจนั่นเองการที่คนจะมีลักษณะนี้ของเจตคติต้องเป็นคนที่มีมองเห็นความเด่น ความสำคัญและมีความรอบรู้อย่างมากต่อเป้าเจตคติ ความประทับใจเด่นชัดนี้เมื่อเจตคติแสดงออกมาปราศจากการระมัดระวังกล่อมเกลามาตราของเจตคติที่วัดจากข้อความให้แสดงความรู้สึกเห็นด้วยไม่สามารถวัดความประทับใจได้ ดังนั้นความประทับใจนี้จะวัดได้จากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์ที่มีโอกาสของการแสดงความคิดเห็นแบบดังกล่าวมาเท่านั้น

เจตคติของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกได้เป็นประเภท

1. เจตคติเชิงนิมมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้าม เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินยอม ไม่ร่วมมือ ไม่ทำ

3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมมานและเจตคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลาง ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียดสรุปได้ว่า ลักษณะของเจตคติ หมายถึง เกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งเร้าเกิดทำให้ความรู้สึกความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีทั้งทางบวกและทางลบ มีลักษณะคงเส้นคงวาเปลี่ยนแปลงได้ยาก และสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่ง ไปสู่บุคคลอื่นได้

กล่าวโดยสรุป เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคลแสดงพฤติกรรมที่จะแสดงออกไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุน ต่อสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ถ้าทราบเจตคติของบุคคลใดที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ โดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่

5. การวัดเจตคติ

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 19-20) กล่าวว่าเนื่องจากเจตคติเป็นมโนภาพที่วัดได้ยากเมื่อเทียบกับการวัดด้านอื่น ๆ นักจิตวิทยาและนักวัดผลได้พยายามหาวิธีการวัด และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพที่จะกระตุ้นให้ได้มาซึ่งความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ถูกวัด สามารถสรุปวิธีการวัดเจตคติได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ง่ายและตรงไปตรงมามากที่สุด การสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมข้อรายการที่จะซักถามให้ดี ข้อรายการนั้นต้องเขียนเน้นความรู้สึกที่สามารถวัดเจตคติให้ตรงเป้าหมาย ผู้สัมภาษณ์จะได้ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้ตอบ ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่มีข้อเสียว่า ผู้ถามอาจไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ เพราะผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบเนื่องจากอาจเกิดความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น วิธีการแก้ไขคือ ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ให้เป็นกันเอง ให้ผู้ตอบรู้สึกสบายใจ ไม่เคร่งเครียดเป็นอิสระและแน่ใจว่าคำตอบของเขาจะเป็นความลับ

2. การสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่เราสังเกตมีเจตคติ ความเชื่ออุปนิสัยเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะถูกต้องใกล้เคียงกับความจริงหรือเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใดนั้น มีข้อควรคำนึงหลายประการกล่าวคือ ควรมีการศึกษาหลาย ๆ ครั้ง ทั้งนี้เพราะเจตคติของบุคคลมาจากหลาย ๆ สาเหตุ นอกจากนี้ตัวผู้สังเกตเองจะต้องทำตัวเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียงและการสังเกต ควรสังเกตหลาย ๆ ช่วงเวลา ไม่ใช่สังเกตเฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่ง

3. การรายงานตนเอง วิธีนี้ต้องการให้ผู้ถูกสอบวัดแสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือ สิ่งเร้าที่เป็นข้อคำถามให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมาแบบทดสอบหรือมาตราวัดที่เป็นของแนวเทอร์สโตน (Thurstone) กัทท์แมน (Guttman) ลิเคิร์ต (Likert) และออสกู๊ด (Osgood) นอกจากนี้ที่กล่าวมา ยังมีแบบรายงานตนเองและอื่น ๆ อีกมากมายแล้วแต่จุดมุ่งหมายของการสร้างและการวัด

4. เทคนิคจินตนาการ วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปให้ผู้สอบ เช่น ประโยคไม่สมบูรณ์ ภาพแปลก ๆ เรื่องราวแปลก ๆ เมื่อผู้สอบเห็นสิ่งเหล่านี้จะจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมายจากการตอบนั้น ๆ พอจะรู้ได้ว่ามีเจตคติต่อเป้าเจตคติอย่างไร

5. การวัดทางสรีระภาพ การวัดด้านนี้อาศัยเครื่องมือไฟฟ้า แต่สร้างเฉพาะเพื่อจะวัดความรู้สึกอันทำให้พลังไฟฟ้าในร่างกายเปลี่ยนแปลง เช่น ถ้าดีใจเข้มจะชื่ออย่างหนึ่ง เสียใจจะชื่ออีกอย่างหนึ่งใช้หลักการเดียวกันกับเครื่องจับเท็จ เครื่องมือแบบนี้ยังพัฒนาไม่ตีพอจึงไม่นิยมใช้เท่าใด

การวัดเจตคติในการศึกษาได้สร้างเครื่องมือวัดหลายรูปแบบ เช่น วัดโดยวิธี Equal

Appearing intervais ของเทอร์สโตน

วัดโดยวิธี Scalogram analysis ของกูดแมน

วัดโดยวิธี Semantic differential ของออสกูด

วัดโดยวิธี Summated ratings ของลิเคิร์ท

วาริ เกิดคำ (2542, หน้า 108-126) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเจตคติ ดังนี้

1. เครื่องมือวัดแบบจัดอันดับ (Rank ordering scale) เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดในการจัดอันดับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้บุคคลนั้นจัดอันดับตนเอง แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดคือ ใช้คำถามเดียวในการวัดทัศนคติ
2. เครื่องมือวัดแบบลิเคิร์ท (Likert scale) เป็นเครื่องมือวัดที่มีวิธีการสร้างง่าย ใช้สะดวก ทั้งผู้ตอบและผู้นำผลไปวิเคราะห์ แต่มีข้อจำกัด คือ ปัญหาในการตอบ
3. เครื่องมือวัดแบบเทอร์สโตน (Thurstone scale) เครื่องมือวัดชนิดนี้มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความยุ่งยากในการหาบุคคลจำนวนมากมาตัดสินข้อความ คำถามเกี่ยวกับผู้ตอบ และปัญหาในการวิเคราะห์
4. เครื่องมือวัดแบบออสกูด (Osgood scale) เป็นเครื่องมือวัดที่ให้ผู้ตอบ ตอบด้วยการประเมินจากคำตอบตามความหมายของคำคุณศัพท์ตรงข้ามกัน 2 คำ ที่กำกับไว้หว่าท้ายมีข้อจำกัดคือ การเลือกคำคุณศัพท์มาใช้
5. เครื่องมือวัดแบบกัตต์แมน (Guttman scale) เป็นวิธีการประเมินชุดของข้อความวัดเจตคติที่สร้างขึ้น แบบวัดนี้ใช้วัดสิ่งอื่นนอกเหนือจากการวัดเจตคติได้ เช่น การวัดอาการของคนโรคจิต แบบวัดนี้มีข้อจำกัดคือ มีความยุ่งยากในการวิเคราะห์
6. เครื่องมือวัดแบบสร้างสถานการณ์ (Situational scale) เป็นแบบวัดเจตคติที่มีแบบเป็นสถานการณ์ที่กำหนด แล้วให้ผู้ตอบเลือกที่จะกระทำอย่างไรอย่างหนึ่งหากตนเองอยู่ในสถานการณ์นั้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530, หน้า 9-22) เจตคติ คือความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดที่มีต่อเหตุการณ์ ประสบการณ์และวัตถุ ที่ส่งผลถึงพฤติกรรมภายนอกและภายในของบุคคลซึ่งมีวิธีการวัดเจตคติดังที่ กล่าวว่า การศึกษาเจตคติประกอบด้วย 6 วิธี ดังนี้

1. การสังเกต หมายถึง การเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีเจตคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร

2. การสัมภาษณ์ คือ วิธีการถามให้ตอบด้วยปากเปล่า ผู้เก็บข้อมูลอาจจดบันทึกคำตอบหรืออัดเสียงตอบไว้ได้ แล้วนำมาวิเคราะห์คำตอบภายหลัง วิธีการสัมภาษณ์ให้ข้อมูลครอบคลุม ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต และสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่มีข้อจำกัดเพราะวิธีการสัมภาษณ์เป็นการตอบ หรือเล่าพฤติกรรมของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ถูกศึกษาเล่าพฤติกรรมของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ถูกศึกษาเล่าแต่พฤติกรรมที่ตนเอง เห็นสมควรจะนำมาเปิดเผยหรือเล่าพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ

3. แบบสอบถาม วิธีนี้ใช้กับผู้ที่มีการศึกษาพอสมควร คือสามารถอ่านออกเขียนได้ แบบวัดเจตคตินั้นจะมีข้อคำถามและคำตอบต่าง ๆ ไว้ให้เลือกตอบ โดยทำไว้เป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกันสำหรับผู้ตอบทุกคน การใช้แบบวัดเจตคติเป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุดในการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ เพราะใช้เวลาน้อยและได้คำตอบที่จริงจังมากกว่าวิธีอื่น

4. การสร้างจินตภาพ เป็นวิธีการสร้างจินตนาการโดยใช้ภาพเพื่อใช้วัดเจตคติบุคลิกภาพของบุคคล โดยที่ภาพจะเป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมา และสามารถสังเกตได้ว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกอย่างไร วิธีการวัดเจตคติโดยการสร้างจินตภาพนี้ ผู้ทำการศึกษาต้องมีประสบการณ์และความสามารถเพียงพอในการแปลความของข้อมูลที่ได้อ่าน

5. การวัดแบบผู้ถูกศึกษาไม่รู้ตัว วิธีการนี้ผู้เก็บข้อมูลไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษาโดยตรงทั้งในลักษณะเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และผู้ถูกศึกษาไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกศึกษาอยู่

6. การวัดทางสรีระ คือ การใช้เครื่องมือไฟฟ้าหรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งหนึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีความรู้ไปในทางชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้อาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับเรื่องราวและบุคคล เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งที่เขาเคยชอบหรือไม่ชอบ จะทำให้อารมณ์ในขณะนั้นเปลี่ยนแปลงไป ถ้าใช้เครื่องมือวัดในทางสรีระที่ละเอียดก็สามารถตรวจพบความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ แต่เนื่องด้วยเครื่องมือวัดทางสรีระนั้นมีราคาสูงและผู้ใช้ต้องมีความรู้ทางสรีระเป็นอย่างดี ดังนั้นวิธีการนี้จึงยังไม่เป็นที่แพร่หลายในการวิจัยทางเจตคติในจิตวิทยาสังคม

สรุปได้ว่า การวัดเจตคติ มี 6 วิธี ประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ การทำแบบสอบถาม การสร้างจินตภาพ การวัดแบบผู้ถูกศึกษาไม่รู้ตัว และการวัดทางสรีระ แต่วิธีที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายคือ การทำแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด ซึ่งมีวิธีการทำแบบสอบถามหลายวิธี วิธีที่นิยมใช้กันมาก คือ เครื่องมือวัดแบบลิเคิร์ท ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือวัดแบบลิเคิร์ทเช่นกันเนื่องจากมีวิธีการสร้างง่าย ใช้สะดวกทั้งผู้ตอบและผู้นำผลไปวิเคราะห์

มนธรีรา ภูมลี (2557, หน้า 95) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยหลังเรียนไม่แตกต่างกัน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนธิรา ภูมิลี (2557, หน้า 95) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยหลังเรียนไม่แตกต่างกัน

ณัฐวุฒิ ประสมสุข (2556, หน้า 73-74) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT พบว่ามีการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย จะเห็นได้ว่า เจตคติมีความสำคัญ และควรนำมาศึกษาค้นคว้า เพราะเจตคติเป็นเครื่องชี้บ่งของพฤติกรรมของผู้เรียนที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ทำให้รู้ถึงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่องวรรณคดีไทย ซึ่งส่งผลให้ครูนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนต่อไป และจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนภาษาไทยดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 200 คน ห้องเรียนละประมาณ 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 50 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2560 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งหมด 22 คาบ โดยแบ่งเป็นการทดสอบวัดผลก่อนเรียน อธิบายรายละเอียดของเนื้อหาสาระ ความหมายของแผนผังความคิดและการเขียนแผนผังความคิดประเภทต่าง ๆ 1 คาบ ทดสอบวัดผลหลังเรียนและวัดเจตคติทางการเรียน 1 คาบ และเวลาในการจัดการเรียนการสอน 20 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ และตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา รวม 20 คาบ ประกอบด้วยสาระดังต่อไปนี้

สาระที่ 1	สายใยสายใจสายสัมพันธ์	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 2	เกาะแก้วพิสดารที่มุ่งหมาย	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 3	ครองศีลหนีกรรมตามคำทำนาย	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 4	พระอภัยฯจรลีพี่จากลา...	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 5	โอ้แก้วตาดวงใจเจ้าจากจร	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 6	สินสมุทร...สุดแสนสงสารแม่	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 7	อลวนอลเวงพรากยาดดา	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 8	พระโยคีอาสาเข้าคุ้มครอง	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 9	ลาแล้วแก้วตาดวงใจ...	จำนวน	2 คาบ
สาระที่ 10	คุณค่าทางวรรณคดี	จำนวน	2 คาบ

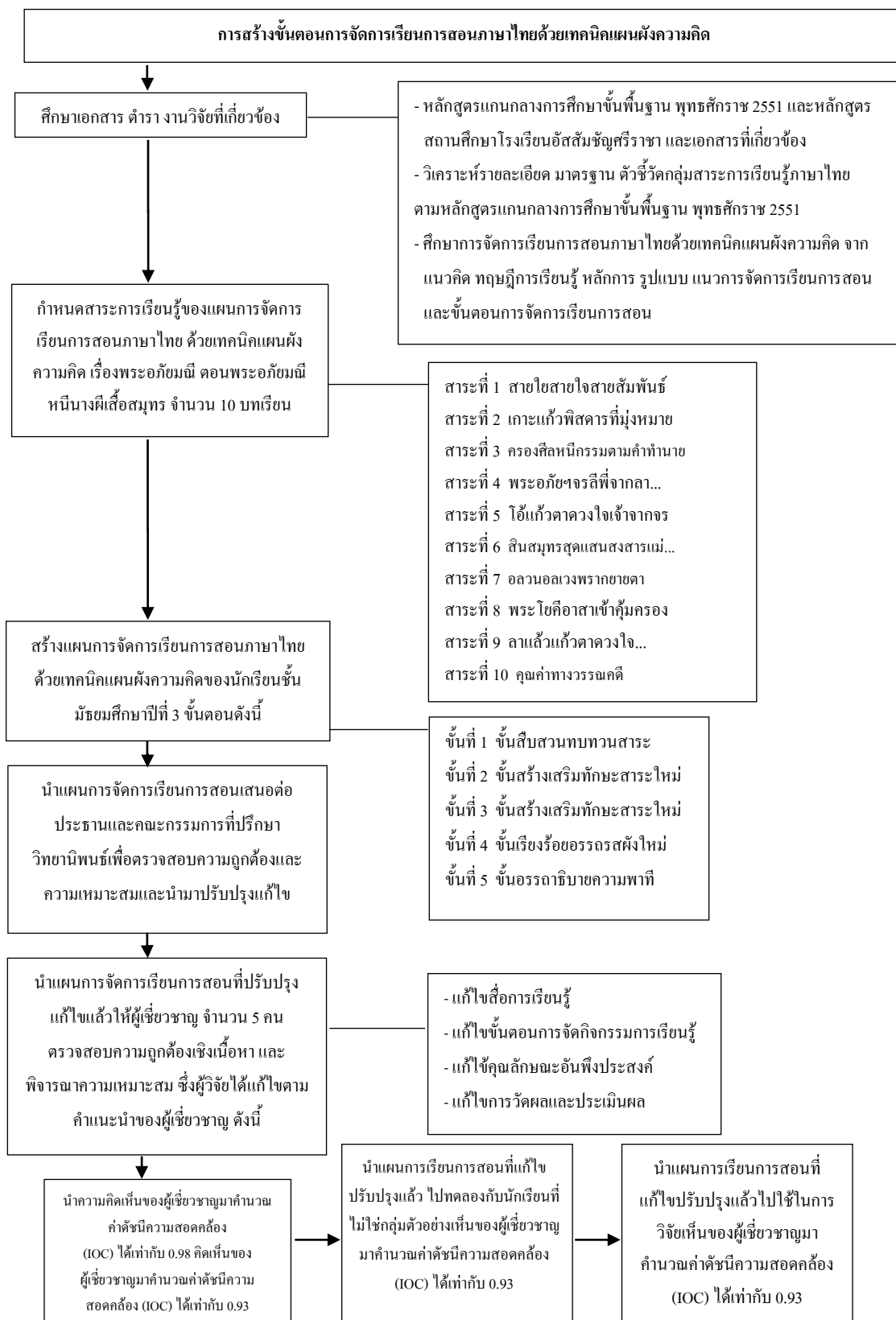
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ
3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 21 การสร้างขั้นตอนแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

1. การสร้างขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์รายละเอียด มาตรฐาน ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด จากแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการ รูปแบบ แนวการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

1.4 กำหนดสาระการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิค แผนผังความคิดในปีการศึกษา 2560 ระยะเวลา 2 สัปดาห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อสมุทร 10 บทเรียน จำนวน 20 คาบ

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.5.1 ขั้นที่ 1 ขั้นสืบสวนทบทวนสาระ หมายถึง ขั้นเสาะหาความรู้เดิมจากการทำความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ในหรือนอกบทเรียน หรือเรื่องที่กำลังเรียน โดยผู้เรียนทบทวนความรู้เดิมครูเป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้

1.5.2 ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างเสริมทักษะสาระใหม่ หมายถึง ขั้นค้นหาเนื้อหาสาระใหม่จากการเรียนและการอ่านเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม โดยผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองในการค้นหาความรู้ใหม่จากบทเรียน ใบความรู้ ใบงานครูอธิบายเนื้อหาสาระใหม่

1.5.3 ขั้นที่ 3 ขั้นพิเคราะห์ใจความอำไพ หมายถึง ขั้นหาความรู้จากการอ่านเนื้อหาสาระฯ จากบทเรียน ทำแผนผังความคิดตามรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

1.5.4 ขั้นที่ 4 ขั้นเรียงร้อยอรรถรสฝั่งใหม่ หมายถึง ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มทำแผนผังความคิด (ใหม่) จากสมาชิกในกลุ่มตนเอง โดยผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำงานนำความรู้ของแต่ละคนมาวิเคราะห์เป็นชิ้นงานใหม่ ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

1.5.5 ชั้นที่ 5 ชั้นอธิบายความพาทิ หมายถึง ชั้นนำเสนอผลงานรายงานหน้าชั้นเรียน โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนและครูช่วยกันสรุปการรายงานหน้าชั้นเรียนร่วมกัน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด เสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและผู้วิจัยแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แนะนำ

1.7 นำแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและพิจารณาความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.7.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.7.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

1.7.3 ดร.สมศิริ สิงห์หลพ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

1.7.4 นางสมนีก สุทธิฉวิล ครูอาวุโส โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

1.7.5 นางนงคราญ ศิริศักดิ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

1.8 นำแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.8.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แก้ไข สื่อการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แก้ไข ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แก้ไข คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แก้ไข คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แก้ไข คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

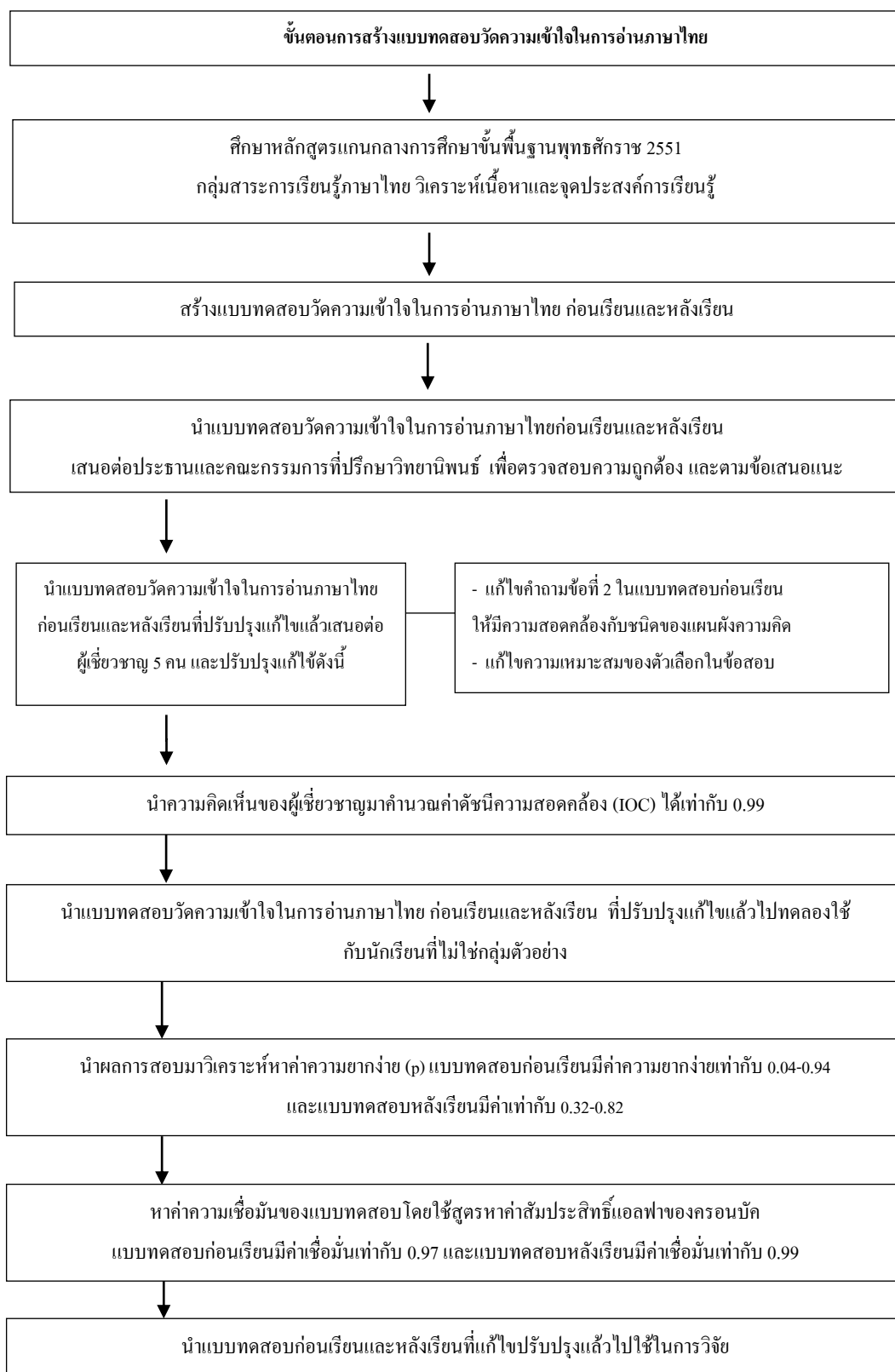
1.8.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 แก้ไข การวัดผลและประเมินผล ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 แก้ไข การวัดผลและประเมินผล ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.98

1.9 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ปีการศึกษา 2560 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.10 นำแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการทำวิจัยต่อไป

ภาพที่ 22 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัยจำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะนำไปใช้สร้างวัดแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ทั้ง 2 ฉบับ แบบปรนัย ฉบับละ 20 ข้อ ให้มีความสอดคล้องตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังตารางวิเคราะห์

ตารางที่ 6 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	จำนวน(ข้อ)	จำนวน(ข้อ)
1. บอกความหมายของคำศัพท์	2	2
2. มโนภาพของข้อความ	6	4
3. การตีความบทประพันธ์	4	6
4. การวิจารณ์วรรณคดี	3	2
5. การจับใจความสำคัญ	5	6
รวม	20	20

2.3 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 2 ฉบับ เสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และผู้วิจัยแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แนะนำ

2.4 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

2.4.3 ดร.สมศิริ สิงห์หลพ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

2.4.4 นางสมนึก สุทธิถวิล ครูอาวุโส โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

2.4.5 นางนงคราญ ศิริศักดิ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม ตัวเลือกและคำตอบรวมทั้งประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

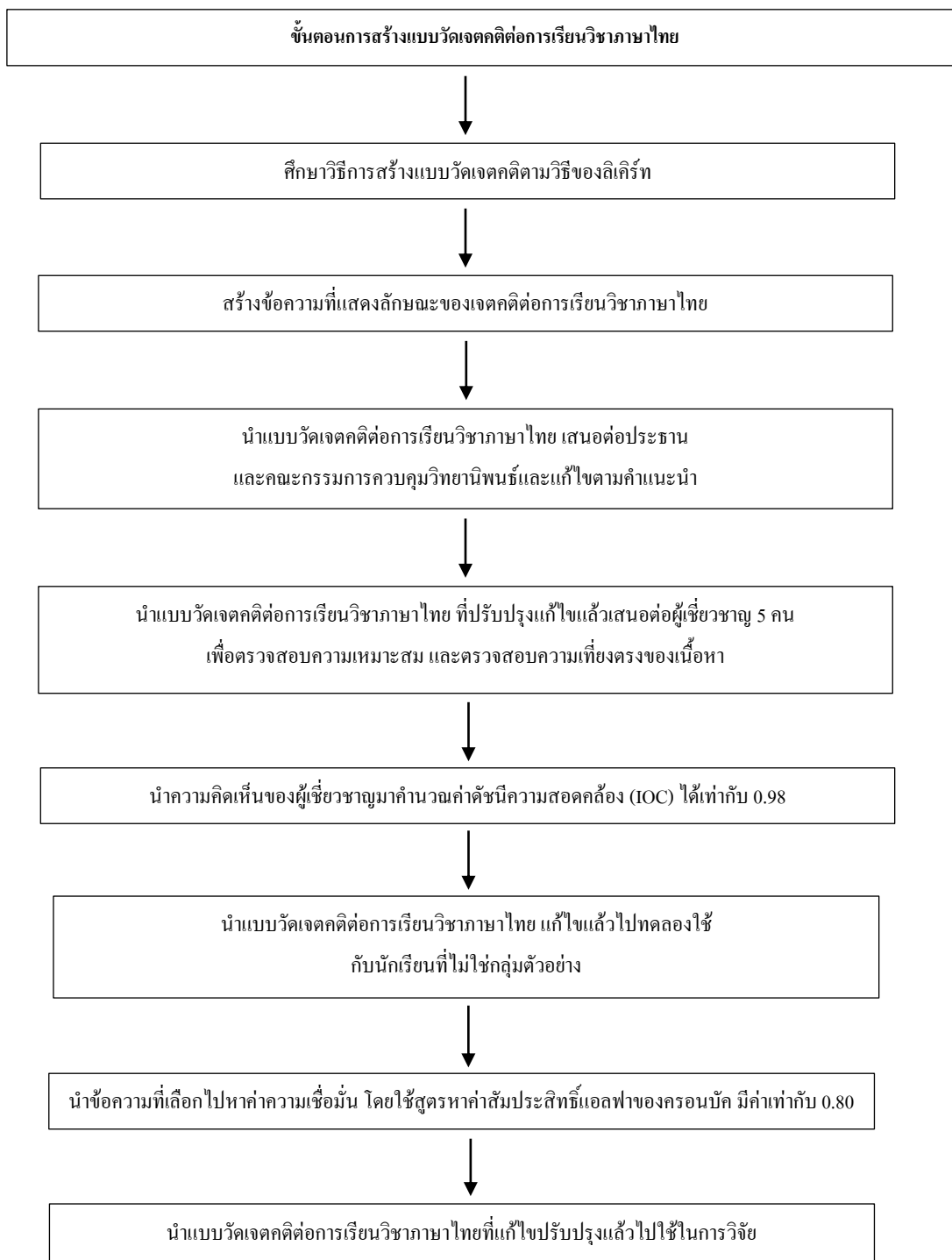
แก้ไขคำถามข้อที่ 2 ในแบบทดสอบก่อนเรียนให้มีความสอดคล้องกับชนิดของแผนผังความคิดแก้ไขความเหมาะสมของตัวเลือกในข้อสอบ

2.5 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 0.99 และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 1

2.6 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ทั้ง 2 ฉบับ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ปีการศึกษา 2560 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง นำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) หรือค่า (p) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.04-0.94 และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.32-0.82 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือ ค่า r) ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.06-0.82 แบบทดสอบหลังเรียนมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.18-0.68

2.7 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.99

2.8 จัดเตรียมแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ในการทำวิจัยต่อไป

ภาพที่ 23 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

3.2 สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยกำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ แต่ละข้อความตามเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

ในการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยจัดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอยู่ในระดับดี

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ที่สร้างแล้วเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นแก้ไขตามความเห็นของประธานและคณะกรรมการ

3.4 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.3 ดร.สมศิริ สิงห์หลพ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.4 นางสมนึก สุทธิถวิล ครูอาวุโส โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

3.4.5 นางนงคราญ ศิริศักดิ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

โดยพิจารณาคำตัดสินความสอดคล้อง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและลักษณะของข้อความเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงเจตคติที่สอดคล้องกัน และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน	+1	ถ้ามีความสอดคล้อง
ให้คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องหรือไม่
ให้คะแนน	-1	ถ้าไม่มีความสอดคล้อง

จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่า IOC ปรากฏว่ามีค่าเท่ากับ 0.98 และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.6 นำข้อความที่เลือกไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach'alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีค่าเท่ากับ 0.80

3.7 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) จากกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบแผนการวิจัยชนิด One group pretest-posttest design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 42)

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

ภาพที่ 24 แบบแผนการทดลอง

ความหมายของสัญลักษณ์

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการเรียนการสอนที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มนักเรียนตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเองใช้เวลาทั้งสิ้น 20 คาบเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

- 1.ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ และบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (Pretest) จำนวน 20 ข้อ 1 ฉบับ ใช้เวลาในการสอบ 30 นาที
- 3.ดำเนินการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยตนเองตามแผนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน วันละ 2 คาบเรียน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง
- 4.บันทึกคะแนนผลการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมตามแผนการเรียนการสอนแต่ละแผน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนจากแผนผังความคิด
- 5.เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (Posttest) จำนวน 20 ข้อ 1 ฉบับ ใช้เวลาในการสอบ 30 นาที และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ 1 ฉบับ ใช้เวลาในการทำ 20 นาที บันทึกผลการทดสอบของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียนสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล
6. นำคะแนนที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ความเข้าใจการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติ t -test แบบ Dependent sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้: IOC

1.1.2 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

1.1.3 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson)

1.2 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

1.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับความคิดเห็น: IOC

1.2.2 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก

(Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 เปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t -test Dependent sample

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

ตอนที่ 2 การศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลอง และการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่ 1-10 จากแบบบันทึกคะแนนในใบงานของนักเรียนแต่ละคน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ตามแผนการจัดการเรียนการสอน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 7 คะแนนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

แผนฯ	<i>N</i> = 50	\bar{X}	<i>SD</i>	ร้อยละ	ลำดับ
แผนที่ 1	386	7.72	1.05	77.20	6
แผนที่ 2	379	7.58	1.09	75.80	7
แผนที่ 3	376	7.52	0.97	75.20	8
แผนที่ 4	400	8.00	1.23	80.00	4
แผนที่ 5	362	7.24	1.70	72.40	9
แผนที่ 6	345	6.90	1.28	69.00	10
แผนที่ 7	406	8.12	1.14	81.20	3
แผนที่ 8	395	7.90	1.31	79.00	5
แผนที่ 9	411	8.22	1.33	82.20	2
แผนที่ 10	414	8.28	1.16	82.80	1
รวม	3874	7.75	0.75	77.48	-

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 10 แผน คิดเป็นร้อยละ 77.48 โดยแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนทำคะแนนแผนผังความคิด สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 10 มีค่าเฉลี่ย 82.80 แผนการจัดการเรียน การสอนที่ 9 มีค่าเฉลี่ย 82.20 และแผนการจัดการเรียนการสอนที่ 7 มีค่าเฉลี่ย 81.20

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 8 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

การทดสอบ	<i>N</i>	คะแนน เต็ม	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	50	20	12.240	2.026		
					-10.447	.000
หลังเรียน	50	20	16.440	1.763		

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.240 หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.440 และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยคะแนนที่ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตอนที่ 3 การศึกษาแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ของนักเรียนที่มีต
การเรียนรู้วิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผัง
ความคิด

ข้อ ที่	ข้อความ	N = 50		ระดับ เจตคติ
		\bar{X}	SD	
1.	นักเรียนรักและศรัทธาต่อครูผู้สอน วิชาภาษาไทย	4.66	0.48	ดีมาก
2.	นักเรียนรักในวรรณคดีไทย	4.00	0.61	ดี
3.	นักเรียนสนุก และมีความสุขเมื่อได้เรียนวรรณคดีไทย อย่างคร่ำ ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.20	0.57	ดี
4.	นักเรียนเข้าใจเรื่องราววรรณคดีไทยที่เรียนมากขึ้น	4.58	0.57	ดีมาก
5.	นักเรียนได้รับความรู้จากคำศัพท์ คำยากจากวรรณคดีไทยมากขึ้น	4.24	0.62	ดี
6.	นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีไทยมากขึ้น	4.36	0.66	ดี
7.	นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน หลังจบกิจกรรม การเรียนการสอนวรรณคดีไทย	4.42	0.54	ดี
8.	นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนวรรณคดีไทยไปใช้ บูรณาการในวิชาอื่น ๆ ได้	3.94	0.65	ดี
9.	นักเรียนศึกษาวรรณคดีไทยแล้วทำให้รู้สึกมีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย	4.52	0.58	ดีมาก
10.	นักเรียนสามารถนำตัวอย่างการใช้ชีวิตหรือข้อคิดในวรรณคดี ไทย มาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.44	0.67	ดี
11.	นักเรียนคิดว่าการอ่านวรรณคดีไทยทำให้พัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์มากขึ้น	4.46	0.58	ดี
12.	นักเรียนคิดว่ากิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่ครู นำมาใช้มีความน่าสนใจและเข้าใจง่าย	4.42	0.67	ดี
13.	นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่ครู นำมาใช้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	4.38	0.64	ดี

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	N = 50		ระดับ เจตคติ
		\bar{X}	SD	
14.	นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ที่ครูนำมาใช้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม	4.48	0.65	ดี
15.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำแผนผังความคิดร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.32	0.65	ดี
16.	นักเรียนมีทักษะการทำแผนผังความคิดมากขึ้นจากการเรียนวรรณคดีไทย	4.70	0.51	ดีมาก
17.	การสอนแผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	3.98	0.59	ดี
18.	นักเรียนเห็นประโยชน์ของการเรียนการสอนรูปแบบแผนผังความคิด	4.38	0.67	ดี
19.	นักเรียนสามารถวิเคราะห์แยกแยะ รูปแบบแผนผังความคิดประเภทต่าง ๆ ได้	4.38	0.53	ดี
20.	นักเรียนสามารถนำแผนผังความคิดไปสรุปบทเรียนในวิชาอื่น ๆ ได้ตามเนื้อหาสาระ	4.64	0.56	ดีมาก
รวม		4.38	0.60	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับ การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.38 อยู่ในระดับดี

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับดีมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 นักเรียนมีทักษะการทำ แผนผังความคิดมากขึ้นจากการเรียนวรรณคดีไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 อันดับที่ 2 นักเรียนรักและ ศรัทธาต่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และอันดับที่ 3 นักเรียนสามารถนำแผนผัง ความคิดไปสรุปบทเรียนในวิชาอื่น ๆ ได้ตามเนื้อหาสาระมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการ เรียนการสอนวรรณคดีไทย ที่ครูนำมาใช้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการทำงาน กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 อันดับที่ 2 นักเรียนคิดว่า การอ่านวรรณคดีไทยทำให้พัฒนาด้านการคิด

วิเคราะห์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และอันดับที่ 3 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน
หลังจบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวรรณคดีไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ แบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติ t -test Dependent sample ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับเจตคติระดับดี

สรุปได้ว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดอยู่ในระดับเจตคติระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด พบว่า หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการฝึกอ่านและเขียนแผนผังความคิดที่ได้ศึกษา โดยกระบวนการอ่านวรรณคดีไทยนักเรียนควรวิเคราะห์ควบคู่ทั้งในด้านเนื้อหาและด้านวรรณศิลป์ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1896 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 25) กล่าวว่า กระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะการซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และการปรับหรือการจัดระบบ (Accommodation) ซึ่งการซึมซับหรือดูดซึมเป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์เรื่องราวข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจ ทบทวนความรู้เดิมจากในและนอกบทเรียนได้อย่างหลากหลาย การเรียนในขั้นตอนนี้ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยอ่านเนื้อหาแล้วสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ในเนื้อหาสาระที่เรียน มโนภาพของข้อความที่อธิบายบุคลิกลักษณะของตัวละคร การตีความบทประพันธ์ที่อภิปรายเนื้อหา การวิจารณ์วรรณคดีโดยการอภิปรายข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อยของตัวละครและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่สามารถสรุปสาระสำคัญ ข้อคิด จากในเนื้อหาสาระที่เรียนในแต่ละแผนการเรียนการสอน ดังที่ บันลือ พุกกะวัน และฉริตรา พุกกะวัน (2557, หน้า 161) กล่าวไว้ว่า การสอนอ่านวรรณคดีร้อยกรอง ต้องสอนให้เก็บใจความสำคัญวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านได้ลึกถึงแก่นวรรณคดีในด้านเนื้อหาจำเป็นต้องให้นักเรียนได้ฝึกคิดควบคู่กันไปด้วย การค้นหาและสร้างความรู้ด้วยตนเองต้องใช้กระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มะลิวัลย์ พรนิคม (2559, หน้า 131) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.58/ 80.04 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/ 80 ที่กำหนด และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ในการเรียนแต่ละแผนการเรียนการสอน นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ นักเรียนจะจัดทำแผนผังความคิดตามแนวของ บูชาน แต่การเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบแผนผังความคิด ส่งผลให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ สามารถทำแผนผังความคิดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น แผนผังมโนทัศน์ แผนผัง

ก้างปลา แผนผังเวนน์ แผนผังเปรียบเทียบแสดงเหตุ แผนผังใยแมงมุม สอดคล้องกับทฤษฎีของ เพียเจต์ (Piaget, 1972, pp. 1-12) ที่กล่าวว่า การสร้างซึ่งองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือทำ

จากข้อค้นพบในการเรียนการสอนขั้นตอนที่ 1 ชั้นสืบสวนทบทวนสาระ เป็นขั้นที่ เสาะหาความรู้เดิมที่มีอยู่ในหรือนอกบทเรียน โดยทบทวนความรู้เดิม ครูเป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ใช้คำถามกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น โดยการหาคำตอบด้วยตนเอง ในแผนการเรียนการสอนที่ 1-2 อาจยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อเรียนรู้ในแผนการเรียนการสอนที่ 3 นักเรียนสามารถปรับตัวในการเรียนและสนทนาได้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ซักถามได้ ทำให้นักเรียนมีการอ่านค้นคว้าเพิ่มเติมและเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น ขั้นตอนที่ 2 ชั้นสร้างเสริมทักษะสาระใหม่ เป็นขั้นค้นหาเนื้อหาสาระใหม่จากการเรียนและการอ่านเพื่อ ค้นคว้าเพิ่มเติม โดยเรียนรู้จากบทเรียน ใบความรู้ ใบงาน ครูเป็นผู้อธิบายเนื้อหาสาระใหม่เพิ่มเติม เป็นการอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์เนื้อหาจากสาระความรู้ที่ได้โดยใช้กลวิธีการอ่าน เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิจัย ประเมินเรื่อง ดีความ ซึ่งในแผนการเรียนการสอน แรกๆ นักเรียนอาจยังไม่เข้าใจ แต่เมื่อให้นักเรียนฝึกกระบวนการคิดโดยใช้การทำงานแบบร่วมมือ ก็สามารถอ่านแล้วเข้าใจเนื้อหาจากบทเรียนได้ ขั้นตอนที่ 3 ชั้นวิเคราะห์ใจความอำไพ เป็นขั้นหา ความรู้จากการอ่านเนื้อหาสาระฯ จากบทเรียนและทำแผนผังความคิดตามรูปแบบต่าง ๆ โดยมีครู เป็นผู้ให้คำปรึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนทำคะแนนได้มากเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ แผนการเรียนการสอนที่ 10 มีค่าเฉลี่ย 8.28 นักเรียนสามารถเขียนสรุปเนื้อหาสาระในรูปแบบ แผนผังความคิด (Mind map) ได้ดี จากการสอบถามนักเรียน พบว่าการเขียนแผนผังความคิดเป็น การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประเด็นหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อยที่สามารถจับประเด็นสำคัญ ได้เข้าใจง่าย และสื่อออกมาง่ายที่สุด ส่วนใหญ่นักเรียนจะสรุปบทเรียนโดยใช้แผนผังความคิดใน เกือบทุกเนื้อหาวิชาที่ครูให้ทำการสรุปบทเรียน นอกจากนี้การออกแบบแผนผังที่เขียนขึ้นนักเรียน ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์การเขียนแผนผังความคิดออกมาได้ดีทำให้ผลคะแนนได้ในอันดับที่ 1 ใน อันดับที่ 2 พบว่า แผนการเรียนการสอนที่ 9 มีค่าเฉลี่ย 8.22 คือ แผนผังก้างปลา (Fish bone map) ที่ นักเรียนหาสาเหตุและผลลัพธ์จากการเรียน โดยสามารถแยกประเด็นต่างๆ จากเรื่องได้ จากการ สอบถามนักเรียน พบว่า การเขียนแผนผังก้างปลาเป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียนที่ไม่ซับซ้อนแต่ต้อง เข้าใจในเนื้อหาสาระในการจับประเด็นต่าง ๆ และในการออกแบบแผนผังนักเรียนสามารถใช้ จินตนาการในการสร้างสรรค์รูปแบบได้ตามที่ต้องการ อันดับที่ 3 ได้แก่ แผนการเรียนการสอนที่ 7 มีค่าเฉลี่ย 8.12 คือ แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping) เป็นการทำความเข้าใจที่ได้รับมา จากการสังเกต สื่อความหมายแสดงข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างไว้ในกลุ่มหรือ

ประเภทเดียวกัน รูปแบบนี้จะคล้าย ๆ กับแผนผังความคิด (Mind map) เพียงแต่จะต้องจับประเด็นให้ถูกต้องตามเนื้อหาสาระตามการเขียนแผนผังรูปแบบนี้ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นเรียงร้อยอรรถสัพพัญญูใหม่เป็นขั้นทำกิจกรรมกลุ่มทำแผนผังความคิด (ใหม่) จากสมาชิกในกลุ่มตนเองโดยมีการแบ่งกลุ่มทำงานนำความรู้ของแต่ละคนมาวิเคราะห์เป็นชิ้นงานใหม่ ครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาซึ่งนักเรียนสามารถทำงานกลุ่มได้ตั้งแต่แผนการเรียนการสอนที่ 2 เป็นการฝึกให้นักเรียนใช้ความคิดหรือใช้ความสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 5 ขั้นอรรถาธิบายความพาทิ เป็นขั้นนำเสนอผลงานกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนสุดท้ายร่วมกันสรุปบทเรียน บอกข้อคิด/สิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ซึ่งนักเรียนทุกกลุ่มสามารถทำได้ตั้งแต่การนำเสนอตั้งแต่แผนการเรียนการสอนแรกที่มีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

จากการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนสรุปเนื้อหาบทเรียนได้เร็วขึ้นเพราะเป็นการนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยเฉพาะในเรื่องของการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือช่วยในระบบความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ มีรูปแบบ มีการจัดบันทึกที่สร้างสรรค์ให้เกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูลในเรื่องที่เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ สอดคล้องกับทฤษฎีของ ออซูเบล (Ausabel, 1963, pp. 77-97 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2556, หน้า 68) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะมีความหมายแก่ผู้เรียน หากการเรียนรู้นั้นสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่รู้มาก่อน เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและการอ่านจึงมีความสำคัญต่อการเรียน หากนักเรียนได้ใช้ทักษะด้านนี้ให้เต็มความสามารถก็จะเข้าใจกับความเปลี่ยนแปลงในชีวิต และความเป็นอยู่ที่อยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารตามทศวรรษที่สอง ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 128) ชี้ให้เห็นว่าคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านงานประพันธ์ส่งผลด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้ข้อคิด คติเตือนใจ ภูมิปัญญาและคติชีวิตของเรื่อง ที่อ่าน ดังนั้นจึงสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์ มโนภาพของข้อความ การตีความบทประพันธ์ การวิจารณ์วรรณคดี และการจับใจความสำคัญจากเรื่อง โดยการสื่อออกมาในรูปแบบแผนผังความคิด

และเนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้วรรณคดีเพื่อช่วยเพิ่มทักษะในด้านการอ่าน ประเภทร้อยกรอง โดยการอ่านวรรณคดีทั้งด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ สามารถช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นจากการคิดวิเคราะห์ เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นการฝึกซ้ำ ๆ จนเป็นนิสัยทำให้สามารถนำไปใช้ในการอ่านเรื่องอื่นๆ ได้ดังที่ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 37) กล่าวว่า การสร้างนิสัยรักการอ่านเป็น

คุณสมบัติของมนุษย์สามารถทำได้โดยการสร้างแรงจูงใจ สร้างโอกาสและหาเวลาอ่านเริ่มต้นจากสิ่งที่น่าสนใจ

2. การวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับเจตคติระดับดี

พบว่าเจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบเทคนิคแผนผังความคิด ได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.38 อยู่ในระดับดี โดยเจตคติข้อที่มีค่าเฉลี่ยดีมาก อันดับที่ 1 คือ นักเรียนมีทักษะการทำแผนผังความคิดมากขึ้นจากการเรียนวรรณคดีไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 โดยนักเรียนสามารถทำแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ จากการเรียนในแต่ละเนื้อหาได้ โดยแผนผังความคิดที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนผังความคิด (Mind map) อันดับ 2 แผนผังก้างปลา (Fish bone map) และอันดับที่ 3 แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping) จะเห็นได้จากนักเรียนมีความตั้งใจในการทำแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ เจตคติอันดับที่ 2 คือ นักเรียนรักและศรัทธาต่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ในการเรียนการสอนครูผู้สอนจะใช้กลวิธีการสอนโดยให้นักเรียนมีอิสระในความคิด ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง มีความเป็นกันเองรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียน ให้นักเรียนใช้สมองทั้งสองด้านในการสร้างสรรค์ผลงานเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อสงสัยและให้แรงเสริมโดยการชมเชย เจตคติอันดับที่ 3 คือ นักเรียนสามารถนำแผนผังความคิดไปสรุปบทเรียนในวิชาอื่น ๆ ได้ตามเนื้อหาสาระมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 พบว่าในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ นักเรียนสามารถนำแผนผังความคิดไปสรุปบทเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาโดยแผนผังความคิดสามารถส่งเสริมกระบวนการทำงานและกระบวนการคิดที่ทำให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์ และหลากหลาย ดังนั้นแผนผังความคิดที่ได้รับการฝึกฝนนักเรียนจึงนำไปใช้กับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

เจตคติข้อที่มีค่าเฉลี่ยดี อันดับที่ 1 คือ นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่ครูนำมาใช้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 จากการสอบถามนักเรียนพบว่า การเรียนที่ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นทำให้การเรียนวรรณคดีน่าสนใจกว่าการที่ครูเป็นผู้สอน เพราะนักเรียนได้แก่นั่งฟังไม่มีส่วนร่วมในการเรียน อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำชิ้นงาน ในการสอนวรรณคดีไทยต้องให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาสาระ สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่อง และนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ อันดับที่ 2 คือ นักเรียนคิดว่า การอ่านวรรณคดีไทยทำให้พัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 พบว่า การสอนอ่านเป็นการฝึกให้นักเรียนคิด วิเคราะห์เพราะในการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ต้องแยกแยะประเด็น จับใจความสำคัญ

บอกข้อคิดที่อยู่ในเรื่องได้ และอันดับที่ 3 คือ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านหลังจบกิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 วิชาภาษาไทยต้องใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่ควบคู่กันไป ในการเรียนการสอนนอกจากให้นักเรียนทำแผนผังความคิดรายบุคคลแล้วนักเรียนต้องมีการทำงานกลุ่มและนำเสนอเนื้อหาจากบทเรียนหน้าชั้นเรียน ในการทำงานกลุ่มนักเรียนต้องฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน ซึ่งผลจากการใช้ทักษะนักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ในทั้งวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดแล้ว ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย อยู่ในระดับดี เพราะเน้นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ได้อย่างมีความสุขตาม พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด ครูต้องเตรียมความพร้อมเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทเรียน โดยศึกษาแผนการจัดการเรียนการสอนว่าในแต่ละแผนการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนใช้แผนผังความคิดใด ต้องเน้นการใช้ทักษะด้านการอ่านควบคู่ไปกับการเขียน แผนผังความคิดเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ในวรรณคดี 5 ด้าน คือ ความหมายของ คำศัพท์ มโนภาพของข้อความ การตีความบทประพันธ์ การวิจารณ์วรรณคดี และการจับใจความสำคัญ และในการเรียนการสอนนักเรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้สร้างสรรค์ความรู้หรือผลงานออกมาได้ดี

2. ขณะดำเนินการเรียนการสอน ครูต้องมีบทบาทในการควบคุมดูแล ให้ความช่วยเหลือ นักเรียนที่ยังไม่ค่อยเข้าใจในการทำงาน อาจมีการยกตัวอย่าง หรือเพิ่มเวลาด้านนักเรียนทำงานไม่ทันตามกำหนด เวลาอาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งในและนอกเวลาเรียนเพื่อให้นักเรียน เรียนได้อย่างมีความสุขเพราะการจัดการเรียนการสอนที่ไม่พบปัญหา จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจเรียนรวมทั้งการทำงานที่ส่งผลออกมาได้ดี

3. จากการวัดเจตคติพบว่านักเรียนมีข้อเสนอแนะ คือ การนำแผนผังความคิดมาประยุกต์ใช้ในการสอนจะทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ และเขียนออกมาในรูปแบบผังที่เชื่อมโยงและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ และครูควรนำการสอนรูปแบบนี้มาใช้และแบ่งปันให้กับเพื่อนครู

คนอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ให้นักเรียนมีงานกลุ่มบ่อย ๆ เพื่อเป็นการฝึกความรู้ ความสามัคคีและการเรียนรู้ร่วมกัน รู้สึกสนุกกับการเรียนการสอนภาษาไทยเพราะครูเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ให้ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนทุกคนจะเรียนภาษาไทยได้อย่างมีความสุข รวมทั้งอยากให้มีการเรียนการสอนในลักษณะนี้เข้าไปในทุกวิชา และควรแบ่งปันความรู้ จากการเรียนการสอนลักษณะนี้ให้กับครูภาษาไทยคนอื่น ๆ

4. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นขั้นที่นักเรียนต้องสรุปหรือสร้างแนวคิดใหม่ ดังนั้นครูควรใช้การจัดกิจกรรมที่หลากหลายและให้เวลากับนักเรียนในการพิจารณา สังเกต อภิปราย และลงมือปฏิบัติทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มเพื่อให้นักเรียนสรุปหรือสร้างแนวคิดใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยต่อในการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด เพราะนักเรียนจะเรียนรู้วรรณคดีไทยได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านวรรณคดี

2. ควรทำการศึกษาวิจัยโดยมีการพัฒนาเรื่องความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดในระดับชั้นอื่นหรือประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

3. ควรนำข้อเสนอแนะจากการวัดเจตคติของนักเรียนมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย หรือการวิจัยในครั้งต่อไป

4. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยอาจเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดเป็นรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสอนอ่านแบบ SQ3R การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC และวิธีอื่น ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิกา แก้วปานกัน. (2547). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังความคิดกับวิธีสอนแบบปกติ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษฎา กุหาเรือง. (2553). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อ
วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการ
เรียนรู้แบบโครงงานและแบบวัฏจักรการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาจัดการเรียนรู้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- การุณรัตน์ รัตนแสนวงษ์. (2548). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เกษม วัฒนชัย. (2556). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเอง.
วารสารวิชาการ, 16(3), 35.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2557). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตต์นิภา ศรีไสย์. (2558). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- จิราพร รัตนพงษ์. (2553). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และ
พฤติกรรมที่มีต่อเจตคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนหญิง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามบ่อวิทยา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.

- จุฬาลักษณ์ คชาชัย. (2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีลักษณ์ บุญชะกาญจน. (2556). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2552). วรรณคดีศึกษาในระดับมัธยมศึกษา: หยุดก้าวย่ำ... นำก้าวหน้า. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/533447>
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2560). การสอนภาษาไทยเพื่อสร้างสรรคันวัฒนธรรมไทยในยุคประเทศไทย 4.0. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/623762>
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวดี ประสมสุข. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดีไทยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- คนยา วงศ์ชนะชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2530). การวัดและการวิจัยเจตคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทัศนีย์ สุขเกษม. (2542). การสอนภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทัศนีย์ หงษ์พันธ์. (2542). การสอนภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). ธนบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิสนา เขมมณี. (2550). การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้ เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา เขมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา เขมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

- ทิตินา เขมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี ทดแทนคุณ แพทย์พิทักษ์. (2549). *ภาษาไทย การใช้ภาษา การศึกษา และการสอน (อุดมศึกษา)*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). *การวัดเจตคติ Measurement of attitude*. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.
- นพมาศ ธีรเวคิน. (2542). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพรัตน์ พงษ์สุข. (2553). *ผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี เค ดับเบิลยู แอล-พลัส ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นฤพัชร มิตังค์. (2558). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นลินี บำเรอราช. (2529). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนวิชาเอกภาษาไทย สหวิทยาลัยศรีอยุธยา*. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นลินี บำเรอราช. (2545). *การสอนอ่าน*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรนภา ประสิงห์. (2553). *ผลการเรียนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์สำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2543). *แนวพัฒนา การอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2556). *แนวพัฒนาการ อ่านเร็ว-คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พฤกษ์วัน และณริศรา พฤกษ์วัน. (2557). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว- คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสรา โคตะขุน. (2555). *รูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ*. เข้าถึงได้จาก
<https://sites.google.com/site/prapasara/15-1>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- เปลื้อง ณ นคร. (2541). *ประวัติศาสตร์คดี*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผกาศรี เย็นสุข. (2542). *การอ่าน*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ผ่องฉวี มณีรัตนพันธุ์. (2551). *การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/201289>
- พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เล่ม 4. (2547). กรุงเทพฯ:
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง. (2553). *ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.
- ภกมณ แก้วภรดี. (2547). *ผลของการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ต่อความเข้าใจการอ่านและเจตคติต่อ
การอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนธิรา ภูมิ. (2557). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ต่อเจตคติต่อการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น: เรียนก่อนสอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นานามีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- มะลิวัลย์ พรนิคม. (2559). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค
CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัตติกา จัตตเงิน. (2556). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการอ่าน*. ระบุ: โรงเรียน
อัสสัมชัญระยอง.
- แม่นมาศ ชวลิต. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ,
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- รสสุคนธ์ มากเอียด. (2558). *การใช้ชุดการสอนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วัฒนา แก้วกัลยา. (2556). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยขอนแก่น.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสตรีศฤงคังค์.
- วันทนา กันทะหงษ์. (2543). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนตามแนวคิดของคอมส์ กับการสอนอ่านตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาริ เกิดคำ. (2542). *เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิณา ประชานุกูล และประสาท เหนืองเฉลิม. (2553). *รูปแบบการเรียนการสอน*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2558). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้บันได 5 ขั้น ของการพัฒนา ผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21*. เข้าถึงได้จาก <http://wutthiphongkhamnet.blogspot.com/>
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- ศศิธร วงศ์ชาติ. (2542). *การศึกษาความเข้าใจใการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการ สอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริกาญจน์ โกสุภภัก และดารณี คำวจิณัง. (2545). *แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และ หลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คสโตร์.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. (2536). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). *รายงานผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onetresult.niets.or.th>
- สายยนต์ คำมุงคุณ. (2557). *การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบัติ ศิริจินดา. (2549). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ 1*. สุพรรณบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. (2541). *เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อแถมมี.
- สมเกียรติ กินจำปา. (2545). *การศึกษาความเข้าใจใการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความ สนใจใการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ บูรณาการของเมอร์คอกห์ (MIA)*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชีพิรญา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย. (2551). *การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ ผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหนองเม็ก*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนการอ่านภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2550). *สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2551). การใช้เทคนิคสแคฟโพลดิ้งเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 2(4), 1-9.
- สุนี กล้าหาญ. (2558). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอน โดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาซี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุวรรณีย์ ยะหะกร. (2560). *การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการอ่าน*. เข้าถึงได้จาก <http://adacstou.wixsite.com/adacstou/single-post/2017/07/06/>
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). *จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล. (2554). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: ทริปเฟล็ด เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2554). *แผนที่ความคิด (MIND MAP)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.flas.kps.ku.ac.th>
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2550). *การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนแบบมีส่วนร่วม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเครือข่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/533447https://www.gotoknow.org/posts/346258>
- อรวรรณ น้อยมุง. (2544). *การศึกษาคความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวการสอนอ่านแบบ เอ อาร์ ซี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- Adler, M. J. (1941). *How to mark a book: The article from saturday review of literature*.
Retrieved from http://chuma.cas.usf.edu/~pinsky/mark_a_book.htm
- Allport, G. W. (1969). *Handbook of serial psychology*. MA: Clark University.
- Ausubel, D. P. (1963). *The psychology of meaningful verbal learning*. New York: Gruner & Stratton.
- Bao, T. (2005). Application of concept mapping on web browsing. *Dissertation Abstracts International*, 62(01), 375-A.
- Bloom, B. A. (1956). *Taxonomy of education objective handbook I: Cognitive domain*. New York : David McKay Company.
- Bos, C. S., & Vaughn, S. R. (1994). *Strategies for teaching students with learning and behavior problems* (3rd ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Buzan, T. (1991). *Use both sides of your brain*. New York: Penguin Group.
- Cindy, O. T. (2008). *Reading with understanding through the use of my maps*. Retrieved from http://www.Iproed.Com/AR/02_Pri_Eng/02_07.doc
- Dillon, R. W., & Kuman, J. V. (1998). *Research in education* (8th ed.). Boston, MA: Ally and Bacon.
- Dowson, M. A. (1959). *Fundamental of basic reading instruction*. New York: Green & Co.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Mc Graw-Hill Book.
- Johnson, M. R. (1998). Effects of Cloze story map strategy on reading comprehension. *Dissertation Abstracts International*, 79, 198-A.
- Katz, D. (1960). The function approach to the study of attitude. *Public Opinion Quarterly*, 24, 22-24.
- Kovach, J. J. (2001). Dimensions of reading motivation and types of reward: Considering the Rerword proximity hypothesis. *Dissertation Abstracts International*, 62(04), 3078-A.
- Kretch, D., Crutchfield, R. S., & Pallachey, E. L. (1962). *Individual in society*. New York: McGraw-Hill,
- Ledger, A. F. (2003). The effects of collaborative concept mapping on the achievement science self-efficacy and attitude toward science of female eighth grade students. *Dissertation Abstracts International*, 65(06), 273-A.
- Martin, R. E. (1994). *Teaching science for all children*. Boston: Pearson/ A and B.

- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution for adolescence to adulthood. *Human Development*, 19, 1-12.
- Reutzel, R. D., & Cooter, R. B. (1996). *Teaching children to read: From basals to book* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Merrill.
- Rosenberg, M. J. (1965). *Inconsistency arousal and education in attitude change*. New York: Holt Rinehart & Winston.
- Seder, L. S. (2001). Understanding the multidimensionality of reading motivation: Comparing reading motivation of students with and without learning/ reading disability. *Dissertation Abstracts International*, 62(06), 2078-A.
- Shaw, M. E., & Wright, J. N. (1967). *Scale for the measurement of attitudes*. New York: McGraw-Hill.
- Smith, P. L., & Ragan, T. J. (1999). *Instructional design*. Upper Saddle River, New Jersey: Merrill Prentice Hall,
- Strang, R. (1976). *The improvement of reading* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Thompson, J. S. (2001). *Decision making in planning and teaching*. New York: Longman.
- Thurstone, L. (1982). *Attitude can be measured*. New York: Open University Press.
- Triandis, H. C. (1971). *Attitude and change*. New York: John Wiley and Son.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological processes*. London: Harvard University Press.
- Wang, C. X. (2005). The instructional effects of prior knowledge and three concept objectives. *Dissertation Abstracts International*, 63(03), 253-A.
- Williams, J. P. (2002). Teaching elementary school student to identify story themes. *Journal of Educational Psychology*, 94(2), 235-248.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด มีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน จำนวน 1 ฉบับ และทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรายนามดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สมศิริ สิงห์หลพ
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
4. นางสมนึก สุทธิถวิล
ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
5. นางนงคราญ ศิริศักดิ์
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร. 2065
 ที่ ศธ 6218 / 0786 วันที่ 10 เมษายน พ 2561 .ศ.
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงษ์เทพ จิระโร

ด้วย นางสาววัฒนา มั่นภavana นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุทธาภา โชติประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร. 2065

ที่ ศธ 6218 / 0787

วันที่ 10 เมษายน พ 2561 .ศ.

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

ด้วย นางสาววัฒนา มั่นภavana นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุทธภา ชาติประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย จำนวน 2 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น
2. ดร.สมศิริ สิงห์ลพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ 62180819 /

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต20131 ชลบุรี.เมือง จ.แสนสุข อ.

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด 2

ด้วย นางสาววัฒนา มั่นภavana นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุทธภา โชติประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณี คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า นางสาวณิก สุทธิธวิไล และนางนงคราญ ศิริศักดิ์ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ 2065-3810-0

โทรสาร 1043-3839-0

ผู้วิจัย 2149-6604-08

(สำเนา)

ที่ ศธ 62180819 /

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.เมืองแสนสุข อ.จ20131 ชลบุรี.

4 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาววัฒนา มั่นภavana นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุทธภา โชติประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิติได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวันที่ 15-17 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ทั้งนี้โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เศรษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ 2065-3810-0

โทรสาร 1043-3839-0

ผู้วิจัย 2149-6604-08

(สำเนา)

ที่ ศธ 62180819 /

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต20131 ชลบุรี.เมือง จ.แสนสุข อ.

4 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาววัฒนา มั่นภavana นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิด” ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุทธภา ไซติประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวันที่ 21 พฤษภาคม - 11 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ทั้งนี้โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ 2065-3810-0

โทรสาร 1043-3839-0

ผู้วิจัย 2149-6604-08

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item objective congruence)

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	9	10	10	10	54	9.8	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.9	1	1	1	0.98	0.98	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	1	2	3	4	5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	8	10	10	10	53	9.6	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.8	1	1	1	0.96	0.96	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สารสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สารการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	8	10	10	10	53	9.6	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.8	1	1	1	0.96	0.96	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	1	2	3	4	5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	9	10	10	10	54	9.8	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.9	1	1	1	0.98	0.98	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ ผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และ จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	9	10	10	10	54	9.8	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.9	1	1	1	0.98	0.98	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	1	2	3	4	5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	9	10	10	10	53	9.8	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.9	1	1	1	0.98	0.98	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10					คะแนนรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องครบถ้วนสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. สาระสำคัญ ความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6. สมรรถนะการ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
รวมคะแนน	10	9	10	10	10	53	9.8	นำไปใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	1	0.9	1	1	1	0.98	0.98	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ ก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ

ข้อที่	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					Σx	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

ข้อที่	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					Σx	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดเจตคติ จำนวน 20 ข้อ

ข้อที่	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					Σx	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

**การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนเรียนและ
หลังเรียน**

รหัส T3333 วิชา Thai

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ค่าสหสัมพันธ์พอยท์ไบเซรียล (Point Biserial Correlation)

ข้อที่	ค่าความแปรปรวน 4.022			ค่าเฉลี่ย 12.240			ข้อที่	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม		
	p	q	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ที่ทำแต่ละข้อถูก	ค่าอำนาจ จำแนก	p	q		ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ที่ทำแต่ละข้อถูก	ค่าอำนาจ จำแนก	
1	0.7400	0.2600	12.595	0.29828	2	0.8400	0.1600	12.500	0.29704	
3	0.6000	0.4000	12.400	0.09771	4	0.2000	0.8000	12.900	0.16454	
5	0.1800	0.8200	13.111	0.20350	6	0.2800	0.7200	13.000	0.23631	
7	0.8200	0.1800	12.293	0.05607	8	0.7400	0.2600	12.541	0.25281	
9	0.8000	0.2000	12.375	0.13462	10	0.9400	0.0600	12.277	0.07222	
11	0.6000	0.4000	12.733	0.30126	12	0.8600	0.1400	12.512	0.33567	
13	0.9000	0.1000	12.444	0.30581	14	0.0400	0.9600	15.500	0.33179	
15	0.7400	0.2600	12.459	0.18460	16	0.6200	0.3800	12.774	0.34022	
17	0.4200	0.5800	12.952	0.30226	18	0.6400	0.3600	12.875	0.42215	
19	0.6600	0.3400	12.576	0.23325	20	0.6200	0.3800	12.677	0.27859	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 0.9735

รหัส T3333 วิชา Thai วันที่ 01 มิถุนายน 2561 คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ดัชนีค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีคำนวณจากตารางจาง-เตห์-ฟาน (Chun-The-Fan)

	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 1	1	0.21	0.09	0.15	0.21	17.20	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 1	2	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 1	* 3	0.64	0.82	0.73	0.22	10.50	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 1	4	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 1	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 2	1	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 2	* 2	0.71	0.86	0.79	0.21	9.80	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 2	3	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 2	4	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 2	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 3	1	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 3	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 3	3	0.43	0.36	0.39	0.07	14.10	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 3	* 4	0.50	0.64	0.57	0.15	12.30	จำแนกไม่ได้
ข้อที่ 3	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 4	1	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 4	2	0.43	0.18	0.30	0.29	15.10	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 4	* 3	0.07	0.23	0.14	0.29	17.30	ยากเกินไป
ข้อที่ 4	4	0.43	0.55	0.49	-0.12	13.10	ลวงไม่ได้
ข้อที่ 4	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 5	1	0.29	0.32	0.30	-0.03	15.00	ลวงไม่ได้
ข้อที่ 5	* 2	0.07	0.18	0.12	0.22	17.70	ยากเกินไป
ข้อที่ 5	3	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 5	4	0.50	0.41	0.45	0.09	13.50	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 5	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 6	* 1	0.14	0.32	0.23	0.25	16.00	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 6	2	0.36	0.32	0.34	0.04	14.70	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 6	3	0.36	0.32	0.34	0.04	14.70	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 6	4	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 6	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 7	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 7	2	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 7	* 3	0.79	0.91	0.85	0.21	8.80	ยากเกินไป
ข้อที่ 7	4	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัวลวงที่ดี
ข้อที่ 7	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ

ข้อที่ 8	1	0.07	0.09	0.08	-0.05	18.60	วางไม่ได้
ข้อที่ 8	* 2	0.57	0.91	0.76	0.44	10.20	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 8	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 8	4	0.29	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 8	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 9	1	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 9	* 2	0.79	0.91	0.85	0.21	8.80	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 9	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 9	4	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 9	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 10	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 10	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 10	3	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 10	* 4	0.93	0.95	0.94	0.07	6.70	ย้ายเกินไป, จำแนกไม่ได้
ข้อที่ 10	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 11	1	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 11	2	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 11	3	0.29	0.27	0.28	0.03	15.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 11	* 4	0.43	0.64	0.54	0.21	12.60	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 11	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 12	* 1	0.79	0.99	0.91	0.54	7.50	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 12	2	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 13	1	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 13	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 13	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 13	* 4	0.79	0.95	0.88	0.33	8.30	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 13	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 14	1	0.71	0.77	0.74	-0.08	10.40	วางไม่ได้
ข้อที่ 14	* 2	0.00	0.09	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 14	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 14	4	0.21	0.14	0.17	0.11	16.80	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 14	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 15	1	0.21	0.09	0.15	0.21	17.20	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 15	2	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 15	3	0.14	0.05	0.09	0.22	18.30	เป็นตัววางที่ดี
ข้อที่ 15	* 4	0.57	0.82	0.70	0.29	10.90	เป็นตัวเลือกที่ดี

ข้อที่ 15	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 16	* 1	0.36	0.73	0.55	0.38	12.50	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 16	2	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 16	3	0.29	0.23	0.26	0.08	15.60	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 16	4	0.21	0.05	0.12	0.33	17.70	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 16	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 17	1	0.00	0.09	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 17	2	0.07	0.09	0.08	-0.05	18.60	ลงไม่ได้
ข้อที่ 17	* 3	0.14	0.45	0.28	0.37	15.30	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 17	4	0.79	0.36	0.58	0.44	12.20	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 17	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 18	1	0.14	0.09	0.11	0.10	17.80	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 18	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 18	3	0.43	0.05	0.21	0.53	16.20	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 18	* 4	0.43	0.86	0.66	0.47	11.40	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 18	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 19	1	0.07	0.05	0.06	0.07	19.30	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 19	2	0.14	0.14	0.14	0.00	17.30	ลงไม่ได้
ข้อที่ 19	* 3	0.64	0.73	0.69	0.10	11.10	จำแนกไม่ได้
ข้อที่ 19	4	0.14	0.09	0.11	0.10	17.80	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 19	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 20	* 1	0.57	0.73	0.65	0.18	11.40	จำแนกไม่ได้
ข้อที่ 20	2	0.00	0.09	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 20	3	0.21	0.14	0.17	0.11	16.80	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 20	4	0.21	0.05	0.12	0.33	17.70	เป็นตัวลงที่ดี
ข้อที่ 20	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-

การหาค่าความยาก ง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
สำหรับทดสอบหลังเรียน

รหัส T3333 วิชา Thai คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ค่าสหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation)

ข้อที่	p	q	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ที่ทำแต่ละข้อถูก	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	p	q	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ที่ทำแต่ละข้อถูก	ค่าอำนาจ จำแนก
ข้อที่ 1			ค่าความแปรปรวน 41.232	ค่าเฉลี่ย 13.260					
1	0.3200	0.6800	16.188	0.31275	2	0.5400	0.4600	16.481	0.54357
3	0.6200	0.3800	16.677	0.67980	4	0.5600	0.4400	16.714	0.60689
5	0.8200	0.1800	16.171	0.96751	6	0.7600	0.2400	16.132	0.79580
7	0.7600	0.2400	16.263	0.83226	8	0.8200	0.1800	16.171	0.96751
9	0.4200	0.5800	16.857	0.47670	10	0.8000	0.2000	16.150	0.90014
11	0.8200	0.1800	16.171	0.96751	12	0.5600	0.4400	16.679	0.60061
13	0.4000	0.6000	17.150	0.49463	14	0.8000	0.2000	16.250	0.93128
15	0.7600	0.2400	16.289	0.83955	16	0.8200	0.1800	16.171	0.96751
17	0.5800	0.4200	16.552	0.60241	18	0.5600	0.4400	16.643	0.59434
19	0.7600	0.2400	16.184	0.81038	20	0.7800	0.2200	16.436	0.93129

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 0.99

รหัส T3333 วิชา Thai		คะแนนเต็ม 20 คะแนน					
ดัชนีค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีคำนวณจากตารางง-เตี๋ย- ฟาน (Chun-The-Fan)							
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 1	* 1	0.36	0.40	0.38	0.04	14.20	จำแนกไม่ได้
ข้อที่ 1	2	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 1	3	0.36	0.40	0.38	-0.04	14.20	ตรวจไม่ได้
ข้อที่ 1	4	0.07	0.20	0.13	-0.25	17.50	ตรวจไม่ได้
ข้อที่ 1	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 2	* 1	0.57	0.80	0.69	0.27	11.00	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 2	2	0.43	0.20	0.31	0.27	15.00	เป็นตัวตรวจที่ดี
ข้อที่ 2	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 2	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 2	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 3	1	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 3	2	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 3	* 3	0.57	0.99	0.83	0.69	9.10	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 3	4	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 3	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 4	1	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 4	* 2	0.43	0.80	0.62	0.39	11.70	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 4	3	0.07	0.20	0.13	-0.25	17.50	ตรวจไม่ได้
ข้อที่ 4	4	0.29	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 4	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 5	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 5	* 2	0.95	0.99				-
ข้อที่ 5	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 5	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 5	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 6	* 1	0.93	0.99				-
ข้อที่ 6	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 6	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 6	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 6	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 7	* 1	0.86	0.99	0.94	0.46	6.80	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 7	2	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 7	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 7	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 7	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ

ข้อที่ 8	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 8	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 8	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 8	* 4	0.95	0.99				-
ข้อที่ 8	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 9	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 9	* 2	0.29	0.80	0.55	0.51	12.50	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 9	3	0.57	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 9	4	0.14	0.20	0.17	-0.10	16.80	ลงไม่ได้
ข้อที่ 9	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 10	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 10	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 10	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 10	* 4	0.95	0.99				-
ข้อที่ 10	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 11	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 11	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 11	* 3	0.95	0.99				-
ข้อที่ 11	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 11	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 12	1	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	* 3	0.50	0.99	0.81	0.72	9.50	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 12	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 12	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 13	1	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 13	* 2	0.21	0.80	0.51	0.58	12.90	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 13	3	0.36	0.20	0.28	0.20	15.40	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 13	4	0.36	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 13	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 14	* 1	0.93	0.99				-
ข้อที่ 14	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 14	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 14	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 14	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มข้อ P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 15	* 1	0.93	0.80	0.87	-0.25	8.50	ย้ายเกินไป, จำแน
ข้อที่ 15	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 15	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 15	4	0.07	0.20	0.13	-0.25	17.50	ลงไม่ได้

ข้อที่ 15	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 16	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 16	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 16	3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 16	* 4	0.95	0.99				-
ข้อที่ 16	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 17	1	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 17	* 2	0.50	0.99	0.81	0.72	9.50	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 17	3	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 17	4	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 17	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 18	1	0.00	0.20	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 18	2	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 18	* 3	0.50	0.80	0.66	0.33	11.40	เป็นตัวเลือกที่ดี
ข้อที่ 18	4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 18	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 19	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 19	2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 19	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 19	* 4	0.93	0.99				-
ข้อที่ 19	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
จุดที่ 1	ตัวเลือกที่	กลุ่มข้อ P _L	กลุ่มแก่ง P _H	ค่า p	ค่า r	Δ	หมายเหตุ
ข้อที่ 20	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 20	2	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 20	3	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	-
ข้อที่ 20	* 4	0.86	0.99	0.94	0.46	6.80	ย้ายเกินไป
ข้อที่ 20	5	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-

ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดเจตคติ

RELIABILITY

/ VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 a11 a12 a13 a14 a15 a16 a17 a18 a19 a20

/ SCALE('ALL VARIABLES') ALL

/ MODEL=ALPHA.

Reliability

Notes		
Output Created		04-JUN-2018 01:37:56
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet0
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	50
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax		RELIABILITY / VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 a11 a12 a13 a14 a15 a16 a17 a18 a19 a20 / SCALE('ALL VARIABLES') ALL / MODEL=ALPHA.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

[DataSet0]

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	50	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	50	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.803	20

คะแนนและค่าเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

เลขที่	คะแนนของแต่ละแผนการจัดการเรียนการสอน										คะแนนเฉลี่ย
	แผนที่1	แผนที่2	แผนที่3	แผนที่4	แผนที่5	แผนที่6	แผนที่7	แผนที่8	แผนที่9	แผนที่10	
1	8	8	7	9	10	8	7	7	7	6	7.7
2	7	7	7	8	8	6	8	9	9	8	7.7
3	10	7	7	9	5	6	8	8	10	9	7.9
4	9	10	9	10	9	7	7	7	8	8	8.4
5	7	8	7	8	6	6	7	7	8	8	7.2
6	6	7	7	8	7	6	7	8	8	8	7.2
7	10	9	7	9	7	8	9	8	9	9	8.5
8	6	8	9	8	9	9	8	8	9	8	8.2
9	9	8	8	8	8	9	10	8	10	10	8.8
10	8	9	8	8	7	6	10	9	10	10	8.5
11	7	7	8	8	6	7	10	8	9	9	7.9
12	8	6	8	7	8	7	7	7	8	7	7.3
13	6	6	7	6	7	6	6	8	7	7	6.6
14	7	7	6	7	7	6	7	8	8	8	7.1
15	10	8	10	10	10	9	8	10	8	9	9.2
16	7	8	10	10	9	9	8	10	9	10	9
17	8	8	8	7	7	8	9	10	9	10	8.4
18	7	7	7	9	7	6	8	8	8	8	7.5
19	8	6	7	8	5	6	7	8	7	7	6.9

เลขที่	คะแนนของแต่ละแผนการจัดการเรียนการสอน										คะแนนเฉลี่ย
	แผนที่1	แผนที่2	แผนที่3	แผนที่4	แผนที่5	แผนที่6	แผนที่7	แผนที่8	แผนที่9	แผนที่10	
20	7	6	8	8	5	7	7	8	8	7	7.1
21	7	7	8	9	8	7	8	10	9	7	8
22	8	10	8	9	5	7	7	8	9	8	7.9
23	7	6	7	8	6	7	8	7	8	7	7.1
24	8	7	9	8	9	6	10	10	9	6	8.2
25	9	7	9	10	8	8	10	10	9	8	8.8
26	7	7	8	9	6	6	8	9	9	10	7.9
27	7	8	7	8	6	6	8	8	8	9	7.5
28	8	8	7	8	9	7	9	10	8	8	8.2
29	9	8	7	7	5	6	8	7	10	9	7.6
30	7	7	7	8	5	6	10	7	9	9	7.5
31	8	8	6	8	8	8	8	7	9	8	7.8
32	9	10	8	10	10	10	10	10	10	10	9.7
33	7	6	7	8	7	6	9	6	8	9	7.3
34	8	8	8	10	10	10	10	10	10	10	9.4
35	7	7	7	9	7	8	9	6	8	8	7.6
36	8	8	8	8	10	9	10	8	8	10	8.7
37	10	7	8	6	7	7	9	8	9	10	8.1
38	8	7	8	7	5	7	8	9	7	10	7.6
39	7	7	7	6	5	6	8	7	7	8	6.8

เลขที่	คะแนนของแต่ละแผนการจัดการเรียนการสอน										คะแนนเฉลี่ย
	แผนที่ ¹ 1	แผนที่ ¹ 2	แผนที่ ¹ 3	แผนที่ ¹ 4	แผนที่ ¹ 5	แผนที่ ¹ 6	แผนที่ ¹ 7	แผนที่ ¹ 8	แผนที่ ¹ 9	แผนที่ ¹ 10	
40	7	7	9	6	5	6	8	7	7	8	7
41	8	7	6	7	5	5	8	7	7	7	6.7
42	8	8	8	8	9	4	8	6	7	7	7.3
43	7	7	6	7	5	7	7	6	7	8	6.7
44	7	8	8	6	6	7	7	6	2	6	6.3
45	7	7	7	7	9	6	6	8	8	7	7.2
46	8	7	6	7	8	7	8	8	8	8	7.5
47	7	7	6	8	7	7	7	8	7	8	7.2
48	6	8	7	5	10	5	7	7	7	9	7.1
49	9	10	7	8	6	6	8	5	10	8	7.7
50	8	10	7	10	9	6	7	6	8	8	7.9
ค่าเฉลี่ยรายแผน	7.72	7.58	7.52	8.00	7.24	6.90	8.12	7.90	8.22	8.28	7.75
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.05	1.09	0.97	1.23	1.70	1.28	1.14	1.31	1.33	1.16	0.75
คะแนนรวม	386	379	376	400	362	345	406	395	411	414	3874
ร้อยละ	77.20	75.80	75.20	80.00	72.40	69.00	81.20	79.00	82.20	82.80	77.48

**การเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด**

T-TEST PAIRS=Pretest WITH Posttest (PAIRED)

/ CRITERIA=CI(.9500)

/ MISSING=ANALYSIS.

T-Test

Notes		
Output Created		04-JUN-2018 01:09:33
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet0
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	50
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each analysis are based on the cases with no missing or out-of-range data for any variable in the analysis.
Syntax		T-TEST PAIRS=Pretest WITH Posttest (PAIRED) / CRITERIA=CI(.9500) / MISSING=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Paired Samples Statistics					
		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pretest	12.2400	50	2.02595	.28651
	Posttest	16.4400	50	1.76311	.24934

Paired Samples Correlations				
		N	Correlation	Sig.
Pair 1	Pretest & Posttest	50	-.122	.400

Paired Samples Test									
		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	Pretest- Posttest	-4.20000	2.84282	.40204	-5.00792	-3.39208	-10.447	49	.000

ภาคผนวก ค
สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร คะแนนเก็บ 100 คะแนน

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
- สอবাদผลก่อนเรียน - แพนผังความคิด	ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/7 ท 5.1 ม.3/1 ท 5.1 ม.3/4	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ - ความหมายของแผนผังความคิด - การเขียนแผนผังความคิดประเภท ต่าง ๆ - บทนำเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระ อภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร	1	-
สาระย่อยที่ 1 - สายใยสายใจสาย สัมพันธ์เขียนแผนผัง ความคิดรวบยอด (Concept mapping)	ท 1.1 ม.1 /3 ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/7 ท 5.1 ม.3/1 ท 5.1 ม.3/4	- อธิบายความหมายจากการอ่าน คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิเคราะห์รสของวรรณคดี วิจารย์ เนื้อหาของวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - พระอภัยมณีถูกนางผีเสื้อสมุทรจับ มาอยู่ในถ้ำจนกระทั่งมีลูกด้วยกัน 1 คน คือสินสมุทร วันหนึ่งสินสมุทร เปิดปากถ้ำออกมาเล่นน้ำจนพบดา เงือกจึงนำมาให้พระอภัยดู	1	10

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
สาระย่อยที่ 2	ท 1.1 ม.3/ 1	- อธิบายความหมายจากการอ่าน	1	10
- เกาะแก้วพิสดารที่มุ่ง	ท 1.1 ม.3/ 3	คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ		
หมาย เขียนแผนผัง	ท 1.1 ม.3/ 4	ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก		
ความคิด (แผนผัง	ท 1.1 ม.3/ 7	เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี		
ความคิด (Mind map)	ท 5.1 ม.3/ 1	วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์		
	ท 5.1 ม.3/ 4	เนื้อหาวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - เฝือกน้ำวางแผนพาพระอภัยมณี หนีนางยักษ์ไปเกาะแก้วพิสดาร โดยให้นางยักษ์ไปถือศีลอยู่ในป่า เพื่อหมกกำลัง		
สาระย่อยที่ 3	ท 1.1 ม.3/ 1	- อธิบายความหมายจากการอ่าน	1	10
- ครองศีลหนักกรรมตาม	ท 1.1 ม.3/ 3	คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ		
คำทำนาย	ท 1.1 ม.3/ 4	ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก		
เขียนแผนผังรูปใยแมง	ท 1.1 ม.3/ 7	เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี		
มุม (Web or spider	ท 5.1 ม.3/ 1	วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์		
map)	ท 5.1 ม.3/ 4	เนื้อหาวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - นางผีเสื้อนอนหลับและฝันไปว่า จะมีคนมาทำร้าย จึงให้พระอภัยมณี ทำนายฝันให้ไปถือศีลในป่าจึงเป็น หนทางที่ทำให้พระอภัยมณีกับสิน สมุทรหนีออกมาจากถ้ำ		

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
สาระย่อยที่ 4	ท 1.1 ม.3/ 1	- อธิบายความหมายจากการอ่าน	1	10
- พระอภัยมณี... พี่จาก	ท 1.1 ม.3/ 3	คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ		
ลาเขียนแผนผังก้างปลา	ท 1.1 ม.3/ 4	ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก		
(Fish bone map)	ท 1.1 ม.3/ 7	เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี		
	ท 5.1 ม.3/ 1	วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์		
	ท 5.1 ม.3/ 4	เนื้อหาวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - เมื่อนางยักษ์ไปถือศีลจึงทำให้พระ อภัยมณีและสินสมุทรหนีออกมา จากถ้ำโดยการช่วยเหลือของ ครอบครัวเวียง		
สาระย่อยที่ 5	ท 1.1 ม.3/ 3	- อธิบายความหมายจากการอ่าน	1	
- ไอ้แก้วตาดวงใจเจ้า	ท 1.1 ม.3/ 4	คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ		
จากจร	ท 1.1 ม.3/ 7	ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก		
เขียนแผนผังแบบ	ท 5.1 ม.3/ 1	เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี		
เปรียบเทียบเรียงลำดับ	ท 5.1 ม.3/ 4	วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์		
(The ranking ladder)		เนื้อหาวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - นางยักษ์เมื่อกลับจากป่า พบว่าลูก และตัวหนี จึงออกติดตามด้วยความ โกรธ โดยออกติดตามจนกระทั่งทัน พระอภัยมณี		

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
สาระย่อยที่ 6 - สินสมุทร...สุดแสน สงสารแม่ เขียนแผนผังเวนน์ (Venn diagram)	ท 1.1 ม.3/ 3 ท 1.1 ม.3/ 4 ท 1.1 ม.3/ 7 ท 5.1 ม.3/ 1 ท 5.1 ม.3/ 4	- อธิบายความหมายจากการอ่าน คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์ เนื้อหาของวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - สินสมุทรรับอาสาข้างนางยักษ์ โดยเห็นรูปแม่ในร่างของยักษ์เป็น ครั้งแรก แต่จำในน้ำเสียงได้และ หลอกต่อแม่เพื่อให้พ่อและ ครอบครัวเงือกเดินทางต่อไป	1	10
สาระย่อยที่ 7 - อดวนอลเวงพราภาย ตาเขียนแผนผังความคิด รวบยอด (Concept mapping)	ท 1.1 ม.3/ 3 ท 1.1 ม.3/ 4 ท 1.1 ม.3/ 7 ท 5.1 ม.3/ 1 ท 5.1 ม.3/ 4	- อธิบายความหมายจากการอ่าน คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์ เนื้อหาของวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - สินสมุทรหลอกนางยักษ์ จนกระทั่งตัวเองตามมาทันพระอภัย มณีและครอบครัวเงือก จนกระทั่ง เงือกตาและชายรับอาสาแล้วแก๊ง ถ่วงเวลาจนถูกนางยักษ์จับกินทั้ง 2 ตน	1	10

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
สาระย่อยที่ 8 - พระโยคีอาสาเข้า คุ้มครองเขียนแผน แสดงเหตุ (Cause/ Effect map)	ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/7 ท 5.1 ม.3/1 ท 5.1 ม.3/4	- อธิบายความหมายจากการอ่าน คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์ เนื้อหาของวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - โยคีที่อยู่บนเกาะแก้วพิสดารรู้ว่า จะมีผู้มีบุญมา จึงมาที่หาดพร้อมกับ บรรดาแขกฝรั่งที่มาอาศัยอยู่ พร้อม ช่วยพระอภัยมณี สินสมุทรและนาง เงือก	1	10
สาระย่อยที่ 9 - ลาแล้วแก้วตา...ดวงใจ เขียนแผนผังก้างปลา (Fish bone map)	ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/7 ท 5.1 ม.3/1 ท 5.1 ม.3/4	- อธิบายความหมายจากการอ่าน คำศัพท์ในวรรณคดี มโนภาพของ ข้อความจากวรรณคดี ดีความจาก เนื้อหาบทประพันธ์ในวรรณคดี วิเคราะห์หรัสของวรรณคดี วิจารณ์ เนื้อหาของวรรณคดี และจับใจความ สำคัญจากวรรณคดี - นางผีเสื้อสมุทรไม่สามารถขึ้น เกาะแก้วพิสดารได้ จึงใช้วาจาใน การหว่านล้อมพระอภัยมณีและสิน สมุทร แต่ไม่สามารถทำให้ทั้ง 2 กลับไปกับตนได้ ทั้งยังใช้คำพูด หยาบคายกับพระโยคี สุดท้ายนาง จึงกลับไปเพียงลำพัง	1	10

แผนจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (คาบ)	น้ำหนัก คะแนน
สาระย่อยที่ 10	ท 1.1 ม.3/3	- คุณค่าของวรรณคดี , การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ,	1	10
- คุณค่าทางวรรณคดี	ท 1.1 ม.3/4			
เขียนแผนผังความคิด (Mind map)	ท 1.1 ม.3/7	- ศึกษาคุณค่าของวรรณคดี 4 ด้าน		
	ท 5.1 ม.3/1	1. คุณค่าด้านเนื้อหา		
	ท 5.1 ม.3/4	2. คุณค่าด้านวรรณศิลป์		
		3. คุณค่าด้านด้านสังคมและวัฒนธรรม		
		4. คุณค่าด้านการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน		
- สอบวัดผลหลังเรียน	ท 1.1 ม.3/4	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	1	-
- แผนผังความคิด	ท 1.1 ม.3/6	หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ		
	ท 5.1 ม.3/1	- สรุปความคิดเห็นจากเรื่องจากการ		
	ท 5.1 ม.3/4	เรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร		
		- ทำแบบสอบถามวัดเจตคติ จำนวน 20 ข้อ		
รวมคะแนน			10	100

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 หน่วยการเรียนรู้ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ภาคเรียนที่ 2
 สาระย่อย สอพบวัดผลก่อนเรียน, แผนผังความคิด เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาใน การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท 1.1 ม. 3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม. 3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน

ท 1.1 ม. 3/7 วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น
 คุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท 5.1 ม. 3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยาก
 ยิ่งขึ้น

ท 5.1 ม. 3/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

แผนผังความคิดเป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นโครงสร้าง
 ในภาพรวมของเรื่องนั้น ๆ เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง
 และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การเขียนแผนผังความคิด มีเทคนิคการคิดคือ นำประเด็นใหญ่ ๆ
 มาเป็นหลัก แล้วต่อด้วยประเด็นรองในชั้นถัดไป เช่น ผังความคิดรูปขั้นบันได เป็นแผนผังที่เหมาะสมสำหรับ
 เรื่องที่แสดงลำดับเวลา ลำดับเหตุการณ์ กระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนแผนผัง
 แสดงเหตุผล เป็นแผนผังที่แสดงสาเหตุต่าง ๆ และผลที่เกิดขึ้นตามมา ซึ่งการเขียนแผนผังความคิดหลัง
 การอ่านจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายหลักการเขียนแผนผังความคิดได้
3. มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความหมายของแผนผังความคิด (ใบความรู้ที่ 1)

4.2 การเขียนแผนผังความคิด (ใบความรู้ที่ 1)

5. สมรรถนะการเรียนรู้

1. มีความสามารถในการสื่อสาร
2. มีความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสืบสวนทบทวนสาระ

1. ให้นักเรียนสอบวัดผลก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ (ข้อสอบปรนัย)
2. ครูพูดคุยซักถามนักเรียนถึงเรื่องพระอภัยมณี ที่นักเรียนเคยศึกษามา
2. ขั้นสร้างเสริมทักษะสาระใหม่

ให้นักเรียนศึกษาใบงาน เรื่องแผนผังความคิด โดยครูเป็นผู้อธิบายรายละเอียด

3. ขั้นวิเคราะห์ใจความสำคัญ

ให้นักเรียนศึกษาบทนำเรื่อง และที่มาของนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร จากนั้นครูถามนักเรียนเพื่อสรุปความเข้าใจ ดังนี้

- ผู้แต่งนิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร คือใคร มีบทบาทสำคัญต่อแนววงวรรณคดีไทยอย่างไร (สุนทรภู่ เป็นกวีเอกของไทย มีผลงานวรรณคดีหลายเรื่อง จัดเป็นวรรณคดีมรดก มีลีลากลอนที่โดดเด่น ได้รับการยกย่องให้เป็นกวีเอกของโลกจากองค์การยูเนสโก)

- นิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร สะท้อนให้เห็นจินตนาการของผู้แต่งอย่างไร (เป็นจินตนาการที่เกิดจากการเรียนรู้ สังคมประสบการณ์ของผู้แต่ง นำมาผสมผสานให้มีสีสัน มีตัวละครที่เป็นทั้งคน ยักษ์ เสือก ผีเสื้อสมุทร ซิเปลือย ม้านิลมังกร)

- รสของวรรณคดี (เสาวจนี, นารีปราโมทย์, พิโรชาหัง, สัลลาปังคพิสัย)

4. ขั้นเรียงร้อยวรรณคดีใหม่

ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดให้ตรงกับเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนนี้ในใบงาน (การบ้าน)

5. ขั้นอธิบายความพาทิ

ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์การทำแผนผังความคิด

8. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ม.3
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ
3. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องแผนผังความคิด
4. ใบงานการเขียนแผนผังความคิด

9. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	- ตรวจสอบข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	- แบบประเมินข้อสอบวัดผลก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน
2. อธิบายหลักการเขียนแผนผังความคิดได้	- ตรวจใบงาน	- แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน
3. ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตพฤติกรรมการเรียน	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการเรียน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน

10. การบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการเรียนรู้การสอน.....

.....

.....

.....

10.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

10.3 แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสุวัฒนา มั่นภานา)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

ภาคเรียนที่ 2

สาระย่อยที่ 1 สายใยสายใจสายสัมพันธ์

เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท 1.1 ม. 3/ 1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม. 3/ 3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม. 3/ 4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน

ท 1.1 ม. 3/ 7 วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท 5.1ม. 3/ 1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น

ท 5.1 ม. 3/ 4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญแล้วทำแผนผังความคิดหลังการอ่านเป็นการสรุปภาพรวมและประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำในเนื้อหาได้ดีขึ้น แผนผังความคิดจะมีความแตกต่างกันไปตามเนื้อหาสาระของบทอ่านแต่ละประเภท

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
3. เขียนแผนผังความคิดแบบความคิดรวบยอดได้
4. มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน

4. ภาระการเรียนรู้

4.1 สายใยสายใจสายสัมพันธ์ (ใบความรู้ที่ 2)

เนื้อหา บทประพันธ์ พระอภัยมณีถูกนางผีเสื้อสมุทรจับมาอยู่ในถ้ำจนกระทั่งมีลูกด้วยกัน 1 คน คือสินสมุทร วันหนึ่งสินสมุทรเปิดปากถ้ำออกมาเล่นน้ำจนพบตาเงือกจึงนำมาให้พระอภัยมณีดู

4.2 ลักษณะการเขียนแผนผังความคิด

แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping) เป็นการเขียนแผนผังความคิดที่เน้นการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากความคิดหลักไปสู่ความคิดย่อย เพื่อเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเขียนได้โดย เขียนให้ความคิดหลักอยู่ตรงกลาง เขียนให้ความคิดหลักเป็นต้นทางของความคิด แล้วขยายไปด้านใดด้านหนึ่ง

5. สมรรถนะการเรียนรู้

1. มีความสามารถในการสื่อสาร
2. มีความสามารถในการคิด
3. มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสืบสวนทบทวนสาระ

1.1 ครุณำนักเรียนสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวก่ที่เกิดขึ้น โดยที่คาดไม่ถึงว่าไม่ควรเกิด

ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าจะมีวิธีแก้ปัญหาได้อย่างไร

1.2 ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่าถ้านักเรียนเป็นสุนทรภู่สิ่งใดบ้างที่ควรเปลี่ยนแปลง

2. ขั้นสร้างเสริมทักษะสาระใหม่

2.1 นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์ นิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ในสาระที่ 1 สายโยสายใจสายสัมพันธ์ ตามที่ครูกำหนด

2.2 ครูทบทวนแผนผังความคิดแบบความคิดรวบยอด

3. ขั้นวิเคราะห์ใจความอำไพ

3.1 ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา สาระที่ 1 สายโยสายใจสายสัมพันธ์ จากหนังสือหน้าที่ 49-50

3.2 นักเรียนแต่ละคนเขียนแผนผังความคิดแบบความคิดรวบยอดของตนเองตามที่ศึกษาในเนื้อหาโดยจับใจความสำคัญว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร อธิบาย คำศัพท์ ตีความจากเนื้อหา วิเคราะห์รหัสของวรรณคดี วิเคราะห์เนื้อหาโดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา

4. ขั้นเรียบเรียงอรรถรสฝั่งใหม่

4.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน นำใบงานที่นักเรียนแต่ละคนทำในสาระที่ 1 สายโยสายใจสายสัมพันธ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาอีกครั้ง โดยเขียนแผนผังความคิดใหม่ในใบงานตามการวิเคราะห์ของกลุ่มตนเอง เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน ให้นักเรียนและครูร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

5. ขั้นอรรถาธิบายความพาทิ

5.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินเรื่อง

5.2 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

8. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ม.3
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องแผนผังความคิด
3. ใบความรู้ที่ 2 สายโยสายใจสายสัมพันธ์
4. ใบงานการเขียนแผนผังความคิด

9. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	- ตรวจใบงาน	- แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน
2. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้	- ตรวจใบงาน	- แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน
3. เขียนแผนผังความคิดแบบความคิดรวบยอดได้	- ตรวจใบงาน	- แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน
4. มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตพฤติกรรมกรเรียน	- แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน	ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่าน

10. การบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการเรียนรู้การสอน.....

.....

.....

.....

10.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

10.3 แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

.....

.....

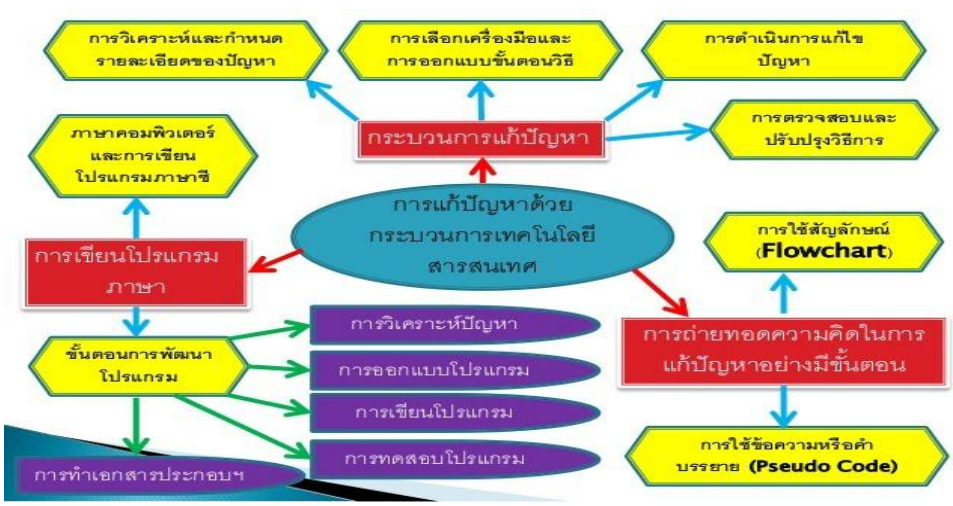
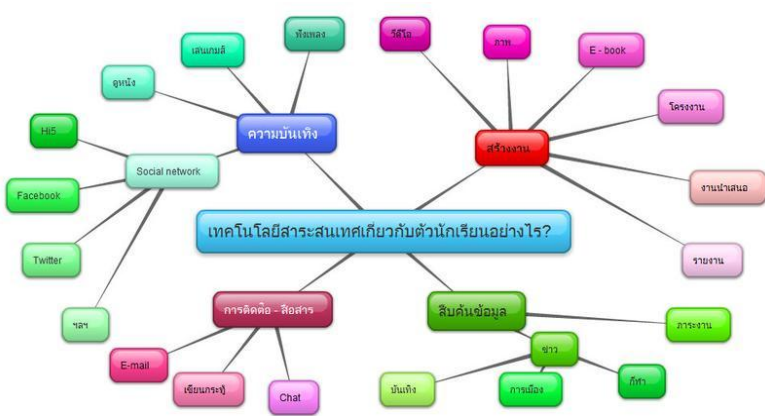
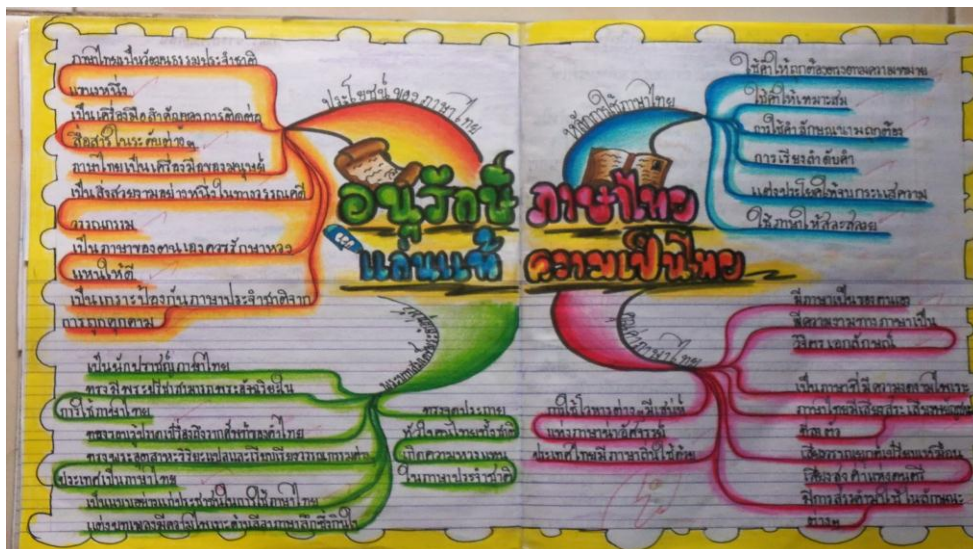
ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสุวิภา มั่นภวานา)

เรื่อง แผนผังความคิด

ตัวอย่างแผนผังความคิด (Mind map)

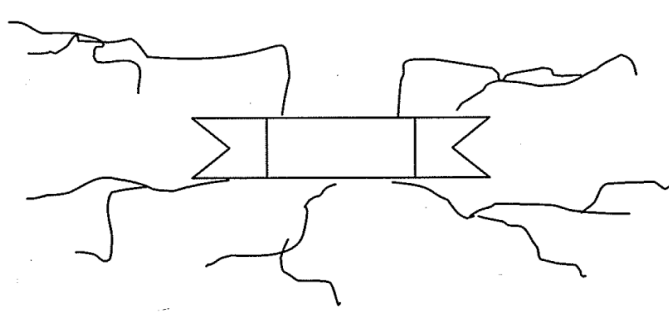

ประเภทของแผนผังความคิด

การเขียนแผนผังความคิดสามารถทำได้หลาย ๆ ลักษณะ ๆ หนึ่งเหมาะกับเรื่องประเภทหนึ่ง แผนผังความคิดแต่ละแบบมีลักษณะที่นิยมใช้แตกต่างกันและมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ดังนี้

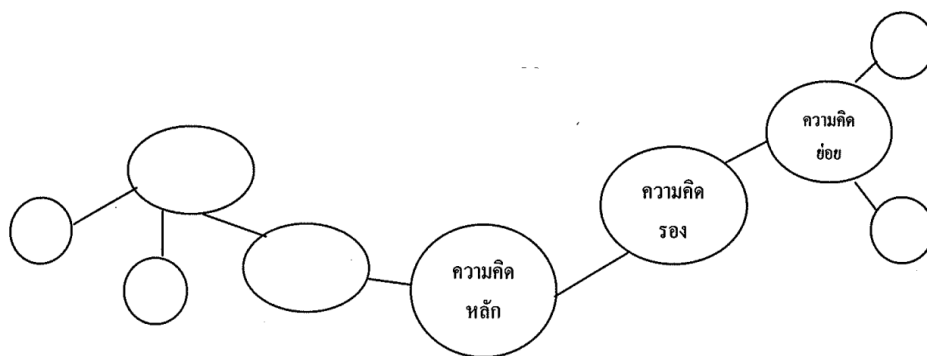
1. แผนผังความคิด (Mind map) เป็นการแสดงแผนผังตามกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่องที่กล่าวถึงอย่างชัดเจน ช่วยในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิด ความต่อเนื่องของความคิด และการเชื่อมโยงความคิดได้ชัดเจนขึ้น การเขียนแผนผังความคิด ผู้เรียนสามารถเขียนให้สั้นไหลแตกย่อยออกไปให้ได้มากที่สุดจนสามารถเห็นภาพของสิ่งที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดได้ทั้งหมด ในการเขียนแผนผังความคิดจะกำหนด ความคิดหลักของเรื่องไว้ตรงกลาง แล้วแตกความคิดเป็นความคิดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยไปเรื่อย ๆ ส่วนใหญ่จะใช้เส้นโค้งเพื่อให้พื้นที่ในการเขียนคำมากขึ้น และจะเขียนคำให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อสะดวกในการอ่านไม่มีขอบเขตตายตัว เพื่อให้ผู้ทำแผนผังความคิดสามารถคิดต่อเนื่องไปได้

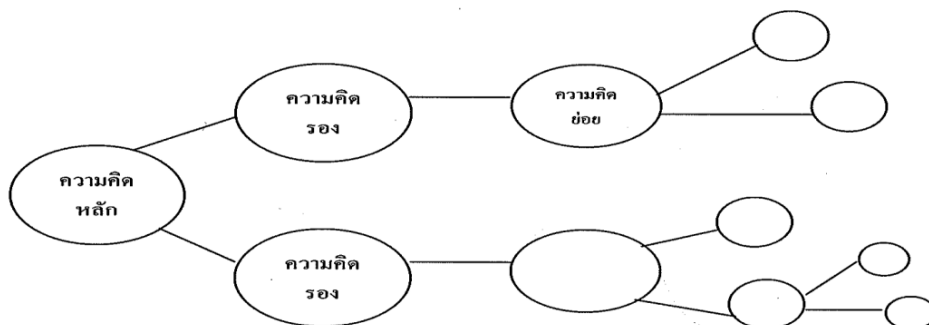

2. แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping) เป็นการเขียนแผนผังความคิดที่เน้นการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากความคิดหลักไปสู่ความคิดย่อย เพื่อเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเขียนได้โดย

2.1 เขียนให้ความคิดหลักอยู่ตรงกลาง

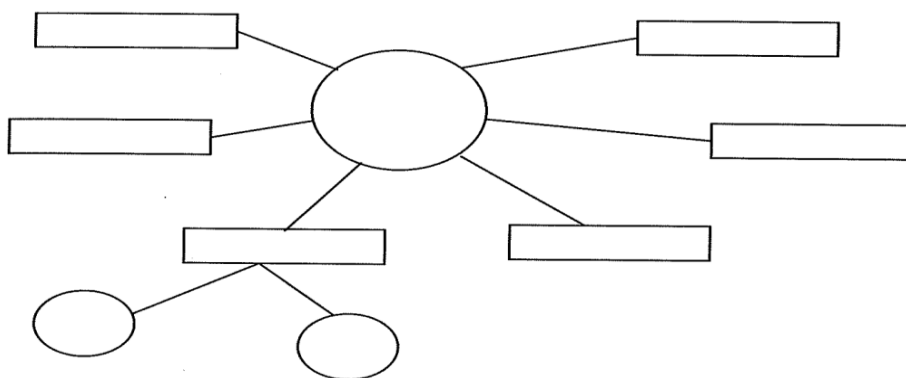

2.2 เขียนให้ความคิดหลักเป็นต้นทางของความคิด แล้วขยายไปด้านใดด้านหนึ่ง

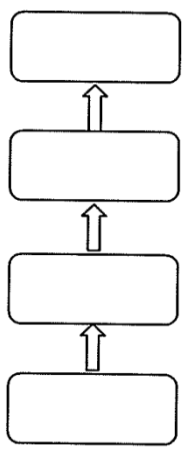

3. แผนผังรูปใยแมงมุม (Web or Spider map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมสำหรับเรื่องที่มีแนวคิดหลัก หรือความคิดสำคัญ และ มีความคิดที่เป็นส่วนประกอบหลายอย่าง พร้อมทั้งมีรายละเอียดของส่วนประกอบ โดยเขียนความคิดหลักหรือคำหลักไว้ตรงกลาง เขียนคำที่เป็นส่วนประกอบตามเส้น ส่วนรายละเอียด หลักที่ต่อออกมาแยกต่าง ๆ ของส่วนประกอบก็ทำเส้นแขนงออกมาแล้วเขียนรายละเอียดที่เส้นแขนงนั้น

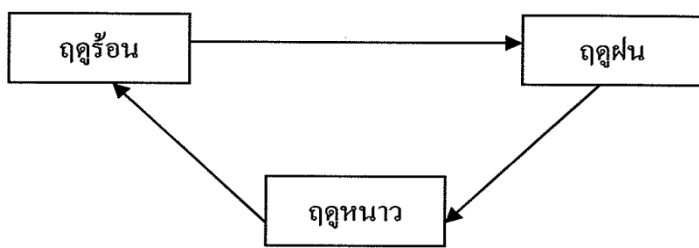
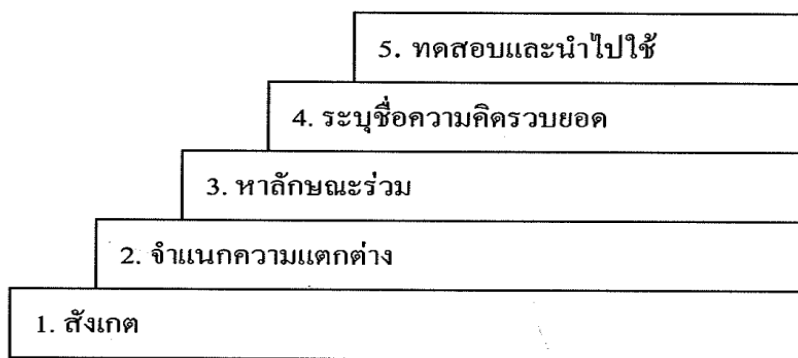
4. แผนผังขั้นบันได (Descending Ladder or Time Ladder map) เป็นแผนผังที่เหมาะสมสำหรับเรื่องที่แสดงลำดับเวลา ลำดับเหตุการณ์ กระบวนการหรือขั้นตอนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายการทำแผนผังรูปขั้นบันไดควรมีการใช้ลูกศรช่วยเพื่อชี้ว่าเริ่มต้นจากขั้นใด สิ้นสุดที่ขั้นใด

9. แผนผังแบบเปรียบเทียบเรียงลำดับ (The Ranking Ladder) เป็นการเรียงลำดับมากน้อย สูง-ต่ำ รูปธรรม-นามธรรม หรือ การจัดลำดับก่อนหลัง เช่น การจัดลำดับก่อนหลัง ของ กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด มีขั้นตอนดังนี้

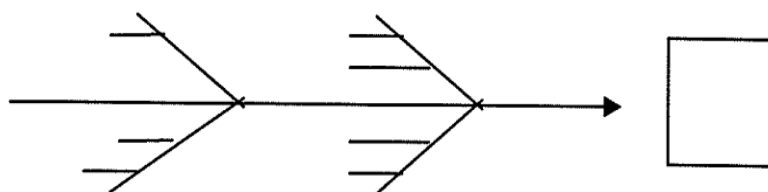
9.1 การจัดลำดับก่อนหลัง ของกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดมีขั้นตอน ดังนี้

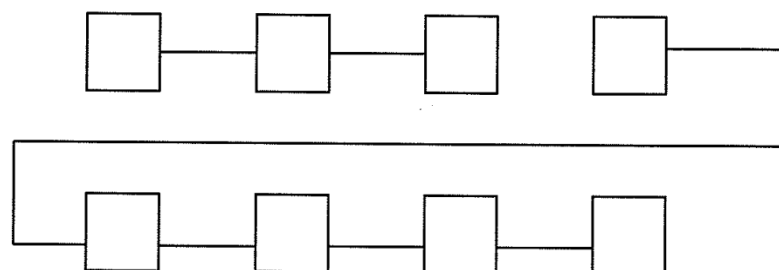

10. แผนผังแบบลูกโซ่เหตุการณ์ (Event Chain) เป็นแผนผังที่ใช้บรรยายขั้นตอนของเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การเจริญเติบโตของพืช ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยจะเริ่มต้นที่เหตุการณ์ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นแล้วเรียงลำดับเหตุการณ์ตามขั้นตอน เชื่อมโยงกันไปจนถึงผลในขั้นสุดท้าย

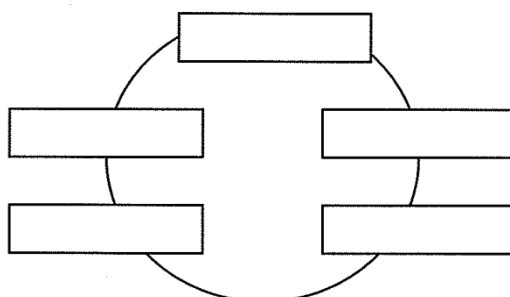
10.1 ผังก้างปลา (Fish Bone map)

10.2 ผังลำดับต่อเนื่อง (Sequence Chart)

10.3 แผนผังวงกลม (Circle map)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย วิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ใบงาน.... เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อสมุทร ครูผู้สอน มีสรวัดนา มั่นภาวนา
 ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.3/ เลขที่

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. นักเรียนคิดว่าตัวละครใดมีคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างมากที่สุด เพราะเหตุใด

2. ถ้านักเรียนเป็นพระอภัยมณี นักเรียนจะคิดเห็นนางผีเสื้อสมุทรหรือไม่ และในฐานะหัวหน้าครอบครัว จะมีวิธีการแก้ไขสถานการณ์อย่างไร

3. นักเรียนคิดว่านางผีเสื้อสมุทรรักลูกหรือไม่ และสินสมุทรรักแม่ของตนหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

4. ความรู้ที่ได้รับ/ ข้อคิดที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบประเมินชิ้นงาน (แผนผังความคิด)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	(3) ดี	(2) พอใช้	(1) ปรับปรุง
1. รูปแบบการเขียนแผนผังความคิด	เขียนแผนผังความคิดได้ตรงตามรูปแบบของเนื้อหา มีการออกแบบแผนผังความคิดอย่างหลากหลายมีความเหมาะสมและถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดได้ตรงตามรูปแบบของเนื้อหา มีความเหมาะสม	ไม่สามารถเขียนแผนผังความคิดได้ ครูต้องแนะนำช่วยเหลือจึงสามารถเขียนได้
2. เนื้อหา	เนื้อหามีรายละเอียดครบถ้วน มีการแสดงความสัมพันธ์ของหัวข้อหลัก หัวข้อรองและหัวข้อย่อยอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เนื้อหามีรายละเอียดไม่ครบยังขาดความสัมพันธ์ในเนื้อหาบางส่วน	เนื้อหาไม่สอดคล้อง ขาดความสมบูรณ์
3. สรุปข้อคิดและการนำไปใช้	สรุปข้อคิดและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผลและถูกต้องครบถ้วน	สรุปข้อคิดและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง	สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สามารถเขียนประโยชน์การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือเขียนไม่ถูกต้องในอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. ความเรียบร้อยของผลงาน ความสะอาดและความสวยงาม	เขียนชื่อ-สกุล ห้อง เลขที่ของผู้จัดทำผลงานชัดเจน ตัวหนังสือในเนื้อหาอ่านง่าย ไม่มีรอยลบขีดฆ่าตกแต่ง ระบายสี สวยงาม	เขียนชื่อ-สกุล ห้อง เลขที่ ของผู้จัดทำผลงาน ตัวหนังสือในเนื้อหาอ่านง่าย มีรอยลบขีดฆ่า 1-2 แห่ง ตกแต่งระบายสี	ไม่ได้เขียนชื่อ-สกุล ห้อง เลขที่ ของผู้จัดทำผลงาน ตัวหนังสือในเนื้อหาอ่านยาก มีรอยลบขีดฆ่า 2-3 แห่ง ไม่ระบายสีหรือระบายสีแต่ไม่เรียบร้อย

ช่วงคะแนน	ความหมายของคะแนน
11-12	ดีมาก (4)
8-10	ดี (3)
5-7	พอใช้ (2)
1-4	ปรับปรุง (1)

เลข ที่	รูปแบบการเขียน แผนผังความคิด			เนื้อหา			สรุปข้อคิดและการ นำไปใช้			ความเรียบร้อย สมบูรณ์ของ ผลงานความ สะอาดและความ สวยงาม			รวม คะแนน	ระดับคุณภาพ (เกณฑ์)			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		4	3	2	1
31																	
32																	
33																	
34																	
35																	
36																	
37																	
38																	
39																	
40																	
41																	
42																	
43																	
44																	
45																	
46																	
47																	
48																	
49																	
50																	

เกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน
หมายถึง ปฏิบัติสม่ำเสมอ คะแนน 3	11-12 คะแนน หมายถึง ดีมาก (4)
หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง คะแนน 2	8-10 คะแนน หมายถึง ดี (3)
1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้ง	5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ (2)
	1-4 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง (1)

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

**แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ

2. แบบทดสอบเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือกให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย **x** ลงในช่องคำตอบที่เลือก

3. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

1. ข้อใดเป็นข้อสรุปสาระสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“คนมีหรือคนจนต่างก็มีความซื่อสัตย์พอ ๆ กัน หรือไม่มีความซื่อสัตย์พอ ๆ กัน แต่คนจนมองโลกจากแง่มุมทางศีลธรรม ในขณะที่คนมีมองโลกจากแง่มุมของเหตุผลทางเศรษฐกิจ”

ก. คนมีกับคนจนไม่แตกต่างกัน

ข. คนมีกับคนจนมองโลกจากแง่มุมที่แตกต่างกัน

ค. คนมีหรือคนจนเป็นทั้งคนดีและไม่ดีเท่า ๆ กัน

ง. คนมีเป็นคนที่มีเหตุผลในขณะที่คนจนมีศีลธรรม

2. ลักษณะการวางแผนผังความคิดเป็นอย่างไร

ก. วางความคิดหลักไว้ตรงกลาง แล้วโยงด้วยความคิดรอง

ข. วางความคิดรองไว้ตรงกลาง แล้วโยงด้วยความคิดหลัก

ค. จะวางความคิดหลักหรือความคิดรองเอาไว้ตรงกลางก็ได้

ง. วางความคิดหลักและรองไว้ด้วยกัน แล้วเขียนโยงด้วยคำอธิบาย

3. “แมลงสาบมีตัวยาว 1 นิ้วครึ่งวิ่งเร็วตัวสีน้ำตาลและมีปีกบินได้ออกหากินเวลากลางคืน ส่วนกลางวันจะซ่อนตัวอยู่ตามมุมบ้านหรือตามท่อระบายน้ำ ถ้ามีอาหารวางทิ้งไว้ในบ้าน

แมลงสาบจะเดินย่ำและถ่ายมูลไว้ทำให้อาหารสกปรก มีเชื้อโรคต่าง ๆ ...”

ใจความสำคัญ หรือ ความคิดหลักของเรื่องคืออะไร

ก. ที่อาศัยของแมลงสาป

ข. เวลาหาอาหารของแมลงสาป

ค. เชื้อโรคจากแมลงสาป

ง. พฤติกรรมของแมลงสาป

4. “กว่า 50 ปีที่ผ่านมาแล้ว ที่มีการพูดถึงเรื่องการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง การออกเสียงผิด หรือเพี้ยน การออกเสียงควบกล้ำไม่ได้ การไม่รู้หรือไม่เข้าใจสำนวนไทย การที่นักเรียนไม่สามารถ เขียนหรือแต่งเรื่องที่เป็นภาษาไทยยาว ๆ การเขียนตัวหนังสือผิดรูป และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายที่ เกี่ยวกับความไม่รู้ไม่เข้าใจ หรือไม่สนใจภาษาไทยของคนไทยในวงการต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติของไทยเราเองแท้ ๆ แต่เรากลับไปสนใจภาษาต่างประเทศกันมากขึ้น” ข้อใด เหมาะสมจะเป็นการสรุปของข้อความนี้

ก. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยควรคำนึงถึงผู้เรียน

ข. การแก้ปัญหาภาษาไทยต้องวางรากฐานให้เหมาะสมแก่เด็กตั้งแต่ต้น

ค. หากคนไทยยังมีพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยดังกล่าว เราก็ยังคงต้องอยู่กับปัญหา

ภาษาไทยต่อไป

ง. ทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยให้หมดไปอย่างจริงจังโดยต้องใช้ อย่างถูกต้อง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5- 6

ซูชิ (ญี่ปุ่น : sushi ซูชิ) หรือข้าวปั้นมีหน้า เป็นอาหารญี่ปุ่น ที่ข้าวมีส่วนผสมของ น้ำส้มสายชู และกินคู่กับปลา เนื้อ หรือ ของหวานชนิดต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่น ซูชิมักจะหมายถึง อาหารที่มีส่วนประกอบของ ซูชิเมะชิ (ข้าวที่ผสมน้ำส้มสายชู) และมีหน้าแบบต่าง ๆ เป็นหน้า ที่ นิยมได้แก่ อาหารทะเล ผัก ไข่ เห็ด เนื้อที่นำมาใช้อาจจะเป็นเนื้อดิบหรือเนื้อที่ผ่านกระบวนการ ทำอาหารแล้ว สำหรับในประเทศอื่น และซูชิส่วนใหญ่มักใส่วาซาบิ บนข้าวเพื่อให้ได้ความอร่อย มากยิ่งขึ้น

ซูชิ หมายถึง การรวมกันระหว่างปลากับข้าวซูชิมีวิวัฒนาการมาเมื่อหลายร้อยปีมาแล้วซึ่ง เกิดจากความต้องการถนอมอาหารของคนญี่ปุ่นคำว่า “ซูชิ” นิยมหมายถึง นิริซูชิ ที่เป็นข้าวมาอัด เป็นก้อนและมีเนื้อปลาวางบนด้านหน้าเท่านั้น

(ที่มา : [http:// th.wikipedia.org/ wiki/ ซูชิ](http://th.wikipedia.org/wiki/ซูชิ))

5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของ “ซูชิ” ได้ถูกต้อง

ก. ซูชิ หมายถึง ข้าวที่ผสมน้ำส้มสายชู

ข. ซูชิ หมายถึง การรวมกันระหว่างปลากับข้าว

ค. ซูชิ หมายถึง ข้าวปั้นมีหน้า เป็นอาหารญี่ปุ่น

ง. ซูชิ หมายถึง ข้าวมาอัดเป็นก้อนและมีเนื้อปลาวางบนด้านหน้า

6. จากการอ่านบทความเรื่องซูชิควรรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7- 8

วิถีคิดให้ชีวิตมีความสุข

เสียงนาฬิกาปลุกตอนเช้า	แสดงว่าเรายังมีชีวิตอยู่
ชีวิตที่ไร้คู่	แสดงว่าฉันอยู่คนเดียวได้
เดินทางไปทำงานไกล	แสดงว่ายังไม่ตกงาน
มีข้าวกินหนึ่งจาน	แสดงว่าไม่อดตาย
ได้รับคำบ่นจากนาย	แสดงว่าต้องปรับปรุง
อ้วนลงพุง	แสดงว่าต้องลดน้ำหนัก
ได้ยินเสียงจิ้งจกทัก	แสดงว่าหูยังใช้ได้ดี
เสียเวลาอ่านเอกสารนี้	แสดงว่าท่านกำลังจะมีความสุข

(อาทร จันทวิมล)

7. จากบทประพันธ์นี้ให้ข้อคิดคือข้อใด

- ก. การรักษาสุขภาพจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ข. ความอดทนต่อสู้กับความยากลำบากจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ค. มองโลก มองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในแง่ดีจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ง. ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดีงามจะทำให้ชีวิตมีความสุข

8. จากการอ่านบทประพันธ์ วิถีคิดให้ชีวิตมีความสุข ควรเขียนแผนผังความคิดด้วย

รูปแบบใด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

9. “อบายมุขซึ่งเป็นปากทางแห่งความฉิบหาย คุณเณร ๆ ก็ไม่มีพิษสงอะไร ที่ยั่วกลางคืนก็สนุกดี เล่นการพนันก็เพลิดเพลินดี แต่ก็ทำให้ผู้ประพฤติการงานไม่สำเร็จ” ข้อความใดที่ความได้ถูกต้อง

- ก. โทษของการประพฤติชั่ว
- ข. ผลการกระทำที่เกิดจากอบายมุข
- ค. การเล่นเกมพนันและที่ยั่วกลางคืน
- ง. วิธีการห่างไกลจากอบายมุข

10.	ใครจักผูกโลกแม่	รัดตึง
	เหล็กเท่าลำตาลจริง	ไปหมั้น
	มนตร์ยาผู้กานานหึ่ง	หายเสื่อม
	ผูกเพื่อไมตรีมัน	แน่นเท่าวันตาย

ถ้านักเรียนต้องการให้เพื่อน ๆ รักนักเรียนควรนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติบทนี้ไป

ปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. ให้เพื่อนลอกการบ้านทุกครั้งที่เพื่อนขอ
- ข. ชื่อของที่เพื่อนอยากได้มาให้เป็นประจำ
- ค. ทำตามใจเพื่อนทุกอย่าง ทั้งกิน เรียน เที่ยว
- ง. อยู่ข้างเพื่อนเสมอเมื่อเพื่อนต้องการคำแนะนำที่ดี

11. เหตุใดจึงมีคำกล่าวว่า “สุนทรภู่คือผู้ใช้ชีวิตอย่างแท้จริง” เพราะสุนทรภู่เกิดในสมัยรัชกาลที่ 1 เจริญก้าวหน้าในสมัยรัชกาลที่ 2 และมีชีวิตที่ตกอับในสมัยรัชกาลที่ 3 แต่สุนทรภู่ยังแต่งวรรณคดีอีกหลายเรื่อง ซึ่งเป็นผลงานให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา

จากข้อความควรใช้แผนผังใดเหมาะสมที่สุด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)
- ง. แผนผังแบบเปรียบเทียบเรียงลำดับ (The Ranking Ladder)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12-14

“แม่วัยชราซึ่งเดินไม่ได้คนหนึ่งเป็นที่รำคาญใจของลูกชายคนเดียวของนาง... ในสมัยนั้นยังไม่มีสถานสงเคราะห์คนชรา ลูกชายไม่รู้ว่าจะเอาแม่ไปฝากให้ใครเลี้ยงแทน.. ชายคนดังกล่าวจึงตัดสินใจแบกแม่เพื่อจะนำปล่อย่าไปให้อยู่ตามยถากรรม... ระหว่างทางแม่ไม่อ่อนขอ... ไม่ถาม...

ไม่ว่าอะไร ตั้งใจหักกิ่งไม้ตามทางเรื่อยไปเข้าป่าลึกไกลมากแล้ว... ลูกชายวางแม่ลงบนโขดหินแล้ว
หันหลังเดินกลับไปทางเดิมไป... ตอนนี่เอง

ที่แม่ตะโกนตามหลังลูกชายไปว่า... “ลูกเอ๋ย เดินตามรอยกิ่งไม้ที่แม่หักนะจะได้ไม่หลงทาง”

คำคนคมกริบ ความคิดคนไทย

12 “ลูกเอ๋ย เดินตามรอยกิ่งไม้ที่แม่หักนะจะได้ไม่หลงทาง” ข้อความนี้ผู้เป็นแม่มี
ความรู้สึกตรงกับข้อใด

- ก. ความหวังใจ
 - ข. ความหวังดี
 - ค. ความทุกข์ระทม
 - ง. ความเศร้าหมอง
13. จากเรื่องข้อใดคือข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
- ก. คนเราต้องมีสติในการแก้ปัญหา
 - ข. สังขารของมนุษย์เราไม่เที่ยงแท้
 - ค. ใช้ความเจ็บในการพิชิตปัญหา
 - ง. ความรักของแม่ยิ่งใหญ่และไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

14. จากการอ่านบทความนี้ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- ก. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ข. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)
- ค. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ง. แผนผังรูปใยแมงมุม (Web or Spider map)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15-16

“ในรายการสุขภาพทางวิทยุแพทย์ตอบปัญหาผู้ป่วยรายหนึ่ง อายุ 27 ปี มีอาการหูตึง
ไปตรวจแล้วไม่พบโรคใด ๆ แพทย์จึงสันนิษฐานว่า อาการหูตึงจากวัยนี้อาจเกิดจากการใช้วิทยุ
ประเภทหูฟังมากเกินไป เนื่องจากผู้ป่วยใช้ติดต่อกันมาหลายปี บางครั้งใส่ติดหูจนหลับไป กลุ่ม
ผู้ฟังวัยรุ่นที่ติดวิทยุหูฟังและยังไม่มีอาการใด ๆ ฟังแล้วคิดต่าง ๆ กัน”

15. จากข้อความนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
- ก. โรคภัยอาจจะมาจากหลายสาเหตุ
 - ข. ให้ผู้คนระมัดระวังในการใช้หูฟังเป็นประจำ
 - ค. ไม่ควรใช้หูฟังขณะนอนหลับ

ง. อายุที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการไต่ขึ้น

16. จากการอ่านบทความนี้ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

ก. แผนผังความคิด (Mind map)

ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)

ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)

ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-18

ก่อนนอนคืนนี้

คนที่ชอบแย่งจ่ายเงินก่อน : ไม่ใช่เพราะเขามีเงินมากไป แต่เขาเห็นถึงคุณค่าของมิตรภาพมากกว่าเงินทอง

คนที่มักหยิบยื่นความช่วยเหลือมาให้คุณ : ไม่ใช่เพราะเขาดีค้ำอะไรคุณ แต่เพราะเขามองว่าคุณคือเพื่อนแท้

เวลาทำงาน คนที่ยินดีทำมากกว่าคนอื่น : ไม่ใช่เพราะเขาโง่ แต่เป็นเพราะเขารู้จักหน้าที่และมองถึงผลประโยชน์ส่วนรวมทุกครั้งหลังจากที่ทะเลาะมีปากเสียงกัน

คนที่เอ่ยคำขอโทษก่อน : ไม่ใช่เพียงเพราะเขาผิด อาจเป็นแต่เขารู้จักทะนุถนอมคนข้างกายเขา

คนที่มักแชร์ข่าวสารอะไรต่าง ๆ ถึงคุณบ่อย ๆ จนคุณรำคาญ : ไม่ใช่เพราะว่าเขาว่างจนไม่มีอะไรทำ แต่เพราะเขามีคุณอยู่ในใจ

“... อย่าตีค่ามิตรภาพต่ำเกินไป คุณอาจเสียเพื่อนแท้ไปโดยไม่รู้ตัว...”

lungmilg (ลุงเม็ง)

<http://2013.gun.in.th/index.php?action=printpage;topic=40236.0>

17. ข้อความนี้มีใจความสำคัญตามข้อใด

ก. ควรคิดถึงคนอื่นก่อนตัวเอง

ข. การให้เป็นทานที่ยิ่งใหญ่

ค. อย่าตีค่ามิตรภาพต่ำเกินไป

ง. จงเห็นคุณค่าคนข้างตัวคุณ

18. จากการอ่านบทความเรื่อง ก่อนนอนคืนนี้ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

ก. แผนผังความคิด (Mind map)

ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)

ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)

ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

19. ชำมะนาด เป็นคนติดละครเรื่องบุพเพสันนิวาสมากเมื่อดูละครจบแล้วทุกครั้งก็จะเกิดคำถามและไปหาข้อมูลอยู่เสมอ “ขุนหลวง” ในเรื่อง คือ พระนารายณ์ ชำมะนาด จึงอยากหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของพระนารายณ์ ชำมะนาดควรใช้แผนผังใดเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาในครั้งนี้

ก. แผนผังกางปลา (Cause & Effect Diagram)

ข. ผังมโนทัศน์ (Concept mapping)

ค. แผนผังรูปขั้นบันได (Descending Ladder or Time Ladder map)

ง. แผนผังความคิด (Mind map)

20. หัวข้อเรื่องใดควรใช้แผนผังความคิดแบบเปรียบเทียบ (Comparison or Contrast map) เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ก. ประโยชน์ของไข่ไก่

ข. วิธีการเลือกซื้อไข่ไก่

ค. ความแตกต่างของไข่ไก่และไข่เป็ด

ง. สารอาหารที่ได้รับเมื่อรับประทานไข่

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ก่อนเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	เฉลย
1	ข
2	ก
3	ง
4	ก
5	ข
6	ก
7	ก
8	ข
9	ข
10	ง
11	ง
12	ก
13	ง
14	ข
15	ข
16	ก
17	ก
18	ง
19	ก
20	ก

**แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเทคนิคแผนผังความคิด

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ

2. แบบทดสอบเป็นแบบทดสอบปรนัย ตัวเลือกให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 4 เพียงคำตอบเดียว

โดยทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องคำตอบที่เลือก

3. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

1. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้

ตัวลูกเองก็ต้องเดือดร้อน ทุกข์กายทุกข์ใจในการศึกษาเล่าเรียน ต้องอดทนอดออม“ต้องหักใจไม่ให้หลงไหลเพลิดเพลินในการเที่ยวเล่น เอาเวลามาศึกษาเล่าเรียน แต่การกระทำดังกล่าวนี้มีคุณประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นความดี ในทางกลับกัน สิ่งที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข ความเพลิดเพลิน แต่ไม่มีประโยชน์ กลับจะเป็นโทษทั้งแก่ตนและผู้อื่น เช่น การแสวงหาความสุขจากอบายมุขต่าง ๆ ถือว่าเป็นความชั่ว”

ก. การกระทำความดีและความชั่ว

ข. การประพฤติตัวในการศึกษาเล่าเรียน

ค. การกระทำที่มีประโยชน์ทั้งปัจจุบันและอนาคต

ง. การแสวงหาความสุขจากอบายมุข ถือว่าเป็นความชั่ว

2. ข้อสำคัญที่สุดในการเขียนแผนผังความคิด

ก. การจับใจความสำคัญ

ข. การลากเส้นโยงนำความคิด

ค. การกำหนดรูปแบบในการนำเสนอ

ง. การใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง

3. “ที่โลกเราเดือดร้อนยุ่งยากอยู่ในปัจจุบันนี้ ก็ไม่มีอะไรนอกจากไปจากสิ่งที่เรียกว่าความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน ของแต่ละฝ่ายที่ควบคุมกันอยู่เป็นพวก ๆ การที่เราต้องรบกันทั้งที่ไม่อยากรบ ก็เพราะบังคับสิ่งนั้นไม่ได้หรือทนต่ออำนาจของสิ่งนั้นไม่ได้”

ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. สงครามเกิดจากความเห็นแก่ตัว
- ข. คนเดือดร้อนเพราะบังคับจิตใจตนเองไม่ได้
- ค. โลกเดือดร้อนเพราะความเห็นแก่ตัวของคนเรา
- ง. โลกเดือดร้อนเพราะคนแบ่งกันเป็นพรรคเป็นพวก

4. “คนเราเกิดมาไม่มีใครสามารถอยู่ตัวคนเดียวได้ ต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ทั้งนั้น ยิ่งเรารู้จักคนมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นคนกว้างขวางและจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเราเองมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ความสำเร็จทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทางราชการ ทางการค้าหรือในกิจการส่วนตัว ล้วนขึ้นอยู่กับความกว้างขวางของตัวเราเป็นสำคัญ ฉะนั้นการมีเพื่อนจึงจำเป็นที่สุด เราจะต้องพยายามรู้จักคนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้โดยไม่ต้องเลือกว่าใครเป็นใคร แต่ว่าการคบเพื่อนนั้นมีทั้งคุณและโทษ ฉะนั้นจึงต้องระวังให้มาก”

ข้อใดเหมาะสมจะเป็นการสรุปของข้อความนี้

- ก. ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกัน
- ข. การคบเพื่อนจะต้องรอบคอบ
- ค. คนเราจะขาดการคบเพื่อนไม่ได้
- ง. การรู้จักคนมากเป็นประโยชน์ในการทำงาน

อ่านข้อความต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 5- 6

แฮมเบอร์เกอร์ (อังกฤษ: hamburger) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เบอร์เกอร์ (อังกฤษ : burger) เป็นอาหารชนิดหนึ่งที่ถือว่ามีอยู่ในประเทศเดียวกับแซนวิช ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ปรุงแล้วที่มีลักษณะเป็นแผ่นสอดใส่อยู่ตรงกลาง อาทิเช่น เนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อปลาทอด หรือเป็นเนื้อสัตว์หลายประเภทผสมกัน ประกบบนล่างด้วยขนมปังแผ่นกลม มีการสอดใส่ด้วยผักชนิดต่าง ๆ เช่น มะเขือเทศ ผักกาดหอม หัวหอมใหญ่ และเครื่องปรุงรสอื่น เช่น มัสตาร์ด มายองเนส ซอสมะเขือเทศ เป็นต้น แฮมเบอร์เกอร์เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมและแพร่หลายไปทั่วโลก

แฮมเบอร์เกอร์ เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก โดยเชื่อกันว่ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศเยอรมัน ตามรากศัพท์คำว่า ฮัมบูร์ก ซึ่งเป็นชื่อเมืองในเยอรมนี ภายหลังจึงมาแพร่หลายยังสหรัฐอเมริกาโดยผู้อพยพชาวเยอรมัน

(ที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/แฮมเบอร์เกอร์>)

5. แฮมเบอร์เกอร์ คืออะไร

- ก. อาหารที่ทำมาจากแฮมและชีส
- ข. อาหารที่มีเนื้อสัตว์ปรุงเป็นแผ่นประกบด้วยขนมปังแผ่นกลม
- ค. อาหารชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ แซนวิช เรียกสั้น ๆ ว่าฮัมบูร์ก

ง. อาหารที่เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วโลก มีต้นกำเนิดจากสหรัฐอเมริกาและเยอรมัน

6. จากการอ่านบทความเรื่อง แฮมเบอร์เกอร์ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด
- แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
 - แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
 - แผนผังความคิด (Mind map)
 - แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7- 8

“กลัวโดนเหมือนกัน”

ชาวนาคนหนึ่งขับเกวียนเทียมม้าขนพืชผักที่เก็บเกี่ยวได้เพื่อไปขายในเมือง ขณะที่เขากำลังขับเกวียนผ่านสี่แยกแห่งหนึ่งอยู่นั้น จู่ ๆ ก็มีรถกระบะวิ่งฝ่าไฟแดงมาชนเข้าเต็ม ๆ จนเขากับม้ากระเด็นไปตกอีกฟากของถนน ชาวนาบาดเจ็บส่วนม้าคู่มือใจก็บาดเจ็บสาหัสเช่นกัน ไม่นานนักชาวนาก็ได้ยินเสียงปืนหนึ่งนัดดังมาจากทางที่ม้าของเขาอยู่แล้วนายอำเภอก็โผล่ออกมาบอกว่า

“ขอโทษด้วยนะครับ ม้าของคุณดูอาการหนักมาก ผมจำเป็นต้องยิงมันทิ้งเพื่อไม่ให้มันทรมานนานไปกว่านี้ ว่าแต่คุณละเป็นยังไงบ้าง”

ชาวนาได้ยินดังนั้นก็กัดฟันตอบทั้งที่ตัวเองบาดเจ็บปางตาย “ผมสบายดีครับ นายอำเภอ”

ที่มา : คลาย

เครือชัชวาล

7. ใจความสำคัญของบทสนทนานี้คือข้อใด

- ชาวนากลัวตาย
- ชาวนามีนิสัยโกหก
- ชาวนาเป็นผู้เคราะห์ร้าย
- ชาวนารอดม้าตาย

8. จากการอ่านบทความเรื่องนี้ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- แผนผังความคิด (Mind map)
- แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

9. ประตูล้อมรอบเป็นประตูกำแพงเมืองซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยสร้างเป็นประตูสามช่องนับตั้งแต่นั้นชาวบ้านก็พากันเรียกประตูดังกล่าวว่า “ประตูสามยอด”

ข้อความใดตีความได้ถูกต้อง

- ก. กำแพงเมืองนิยมสร้างให้มียอด
- ข. ประตูสามยอด ได้ชื่อมาจากลักษณะของการสร้าง
- ค. เริ่มมีการสร้างประตูสามช่องในสมัยรัชกาลที่ 5
- ง. เริ่มมีการสร้างกำแพงเมืองเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5

10. “ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์ บำรุงรักษายวี่ไว้ให้เป็นผล
สงวนงามตามระบอบไม่ชอบกล จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา”

ข้อใดคือข้อคิดที่ได้จากคำประพันธ์บทนี้

- ก. สอนให้ผู้หญิงแต่งกายให้เหมาะสม
- ข. สอนให้ผู้หญิงเก็บเนื้อเก็บตัว
- ค. สอนให้ผู้หญิงเลิกการนินทา
- ง. สอนให้ผู้หญิงรักษานวลสงวนตัว

11. “ภาษาไทยและหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของตัว หนังสือของตัวคงจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ” แม้จะศึกษาภาษาอื่น ๆ ก็จะต้องใช้ภาษาไทยให้กว้างขวางออกไป ข้อความตอนนี้เป็นพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทั้งภาษาของชาติตะวันตกและภาษาไทย

จากข้อความควรใช้แผนผังใดเหมาะสมที่สุด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนฟังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12-14

ธรรมชาติของ ๗ ยามบ่ายวันหยุด

“ท่านต้องรู้ว่าคนส่วนมากในโลกนี้เขามีกิเลส คือ ความโลภ โกรธ และหลง ดังนั้น บางทีเขาก็คิดถูกและทำถูกแต่บางทีก็คิดผิดและทำผิด บางทีก็โง่ บางทีก็ฉลาดเพราะฉะนั้นท่านจะต้องให้อภัยเขา ค่อย ๆ พุดกับเขาไม่ด่าว่ารุนแรงกับเขา ท่านต้องใช้ปัญญาของท่านเข้าไปสอนเขาไปชักจูงเขาให้เดินในทางที่ถูกต้องนี่คือหน้าที่ของผู้มีปัญญาที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนโง่ที่มีอยู่ในโลกนี้เป็นจำนวนมากมายมหาศาล ผลที่ได้รับก็คือท่านจะเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็นและนำเคราะห์กรรมไปให้ของคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านจะไม่เป็นทุกข์ร้อนเลยแม้ว่าจะพบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับคนมากมายหลายประเภทในโลกนี้อยู่เสมอ”

lungmilg (ลุงเม็ง)

(<http://2013.gun.in.th/index.php?topic=37643.415;wap2>)

12. ข้อความนี้มีสาระสำคัญตามข้อใด

- ก. คนส่วนมากในโลกนี้เขามีกิเลส
- ข. ท่านต้องให้อภัยเขา ค่อย ๆ พุดกับเขา
- ค. ท่านต้องใช้ปัญญาของท่านเข้าไปสอนเขาไปชักจูงเขาให้เดินในทางที่ถูกต้อง
- ง. ท่านจะเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็น และนำเคราะห์กรรมไปให้ของคนทั่วไป

13. ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

- ก. แนะนำให้เป็นคนมีใจเยือกเย็น
- ข. สั่งสอนให้รู้จักใช้ปัญญากับคนอื่น ๆ ในโลก
- ค. ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์
- ง. โน้มน้าวใจให้กระทำตาม

14. จากการอ่านบทความ ธรรมชาติของ ๗ ยามบ่ายวันหยุด ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15-16

ไท่เก๊กบำบัดมะเร็ง, หัวใจ

การศึกษาในวารสาร British Journal of Sports Medicine แนะนำว่า การรำไท่เก๊กเป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้มีอาการไขข้ออักเสบ เนื่องจากช่วยรักษาความเจ็บปวดและแก้ปัญหาอาการข้อติดได้ โดยไท่เก๊กเป็นศิลปะจีนโบราณเน้นไปที่การสูบลมหายใจและการผ่อนคลาย ผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายช้า ๆ ซึ่งยังช่วยพัฒนาสุขภาพปอดให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้อีกด้วย นายแพทย์ ดร. ยี่เหวิน เฉิน และทีมวิจัย

4 มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา บอกว่าไท่เก๊กช่วยรักษาโรคเรื้อรังชนิด คือโรคมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งเต้านม โรคข้ออักเสบ โรคหัวใจล้มเหลวและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยวงการแพทย์อาจนำการบริหารชนิดนี้มาเป็นวิธีบำบัดโรคหลาย ๆ ชนิดในอนาคต

(ที่มา : <http://www.cheewajit.com/category/news/page/3/>)

15. จากบทความนี้มีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. เพื่อให้ความรู้
- ข. เพื่อให้แก้ปัญหา
- ค. เพื่อป้องกันปัญหา
- ง. เพื่อเสนอผลการวิจัย

16. จากการอ่านบทความเรื่อง ไท่เก๊กบำบัดมะเร็ง , หัวใจ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- ก. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังความคิด (Mind map)

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-18

การสำเร็จโทษเจ้านายนั้น พม่าใช้วิธีอย่างเดียวกับไทย คือเอาองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทุบด้วยท่อนจันทน์ วิธีนี้เป็นวิธีที่เก่าแก่โบราณมาก มาร์โคโปโล ฝรั่งเศสชาวอิตาลีที่มาขงเอเชียก่อนฝรั่งคนอื่น ๆ เมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว ก็บันทึกเรื่องนี้เอาไว้ เหตุที่ต้องเอาท่อนจันทน์สำเร็จโทษ และไม่ใช้ของมีคมนั้นก็อาศัยหลักที่ว่าโลหิตพระเจ้าแผ่นดินหรือเลือดชาติวงศ์นั้นจะตกถึงพื้นแผ่นดินไม่ได้ ถุงที่ใส่นั้นใช้ผ้ากำมะหยี่สีแดงเพราะสีแดงเป็นสีของชาติและมิประ โยชน์ที่ว่าแม้จะตกพระโลหิตออกมาบ้างก็จะซึมอยู่ในผ้าแดงมองไม่เห็น ในเมืองไทยนั้นที่ที่จะสำเร็จโทษเจ้านายต้องตัดไปตอง

ปลูกพื้นดินอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันให้แน่นยิ่งขึ้นมิให้พระโลหิตตกถึงแผ่นดินได้ และใบตองนั้น ได้เป็นผ้าพลาสติกของไทยมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว ส่วนท่อนจันทน์ที่ใช้ ไม่ใช่ไม้สน ความจริง “ทูป” ท่อนซุงทั้งท่อนแต่เป็นไม้พลองเหลาแล้ว รูปร่างเหมือนไม้ตีเบสบอลของฝรั่งมีขนาดและน้ำหนัก นั้น ก็มีใช้ทูปจนและเป็นแน่แต่ต้องเล็งให้ได้ตรงคอตดีที่นั่นแ “ทูป” อาการที่ เหวียงได้พอดีตรง ๆ ไปกเดียวคอตอหักก็สวรรรค ทิวรกค สิ้นพระชนม์หรือสิ้นชีพิตักษัยสุดแต่กรณี

(ที่มา : พม่าเสียเมือง, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

17. จากข้อความใจความสำคัญคือข้อใด

- ก. การสำเร็จโทษเจ้านายของไทย คือเออองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทูปด้วยท่อนจันทน์
- ข. การสำเร็จโทษเจ้านายของพม่า คือเออองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทูปด้วยท่อนจันทน์
- ค. การสำเร็จโทษเจ้านายด้วยท่อนจันทน์เก่าแก่โบราณ มาร์โค โปโร ฝรั่งเศสชาวอิตาลี

บันทึกเรื่องนี้เอาไว้

ง. ท่อนจันทน์ที่ใช้ “ทูป” เป็นไม้พลองเหลาแล้วและอาการที่ “ทูป” ต้องเล็งให้ได้ตรงคอตอ

18. จากการอ่านบทความนี้ ควรเขียนแผนผังความคิดด้วยรูปแบบใด

- ก. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ข. แผนผังแสดงเหตุ (Cause/ Effect map)
- ค. แผนผังความคิดรวบยอด (Concept mapping)
- ง. แผนผังรูปใยแมงมุม (Web or Spider map)

19. วรรณคดีไทย เป็นงานประพันธ์ที่มีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหา มีศิลปะการประพันธ์ชั้นสูงสามารถถ่ายทอดอารมณ์และจินตนาการของมนุษย์เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ จะทำหน้าที่บันทึกเรื่องราวบ้านเมืองในแต่ละยุคแต่ละสมัยไว้ ซึ่งหากเราต้องการศึกษาสภาพสังคมหรือวัฒนธรรมไทยในอดีต เราสามารถศึกษาได้จากวรรณคดีไทยในสมัยนั้น ๆ

จากข้อความควรใช้แผนผังใดเหมาะสมที่สุด

- ก. แผนผังความคิด (Mind map)
- ข. แผนผังก้างปลา (Fish Bone map)
- ค. แผนผังเวนน์ (Venn Diagram)
- ง. แผนผังบรรยายแก่นเรื่อง (Thematic or Descriptive map)

20. “มะขงชิดเมื่อปอกเปลือกแล้วจะให้รสหวาน เพราะเปลือกมะขงชิดจะให้รสเปรี้ยว มะปรางเมื่อปอกเปลือกจะให้รสหวานเพียงอย่างเดียวหรือหวานอมเปรี้ยว เนื่องด้วยความเป็นกรดทั้งในเปลือกและเนื้อด้านใน ผลมะปรางมีสีเหลืองนวล เหลืองทอง ส่วนมะขงชิดมีสีเหลืองออกส้ม”

ควรใช้ผังความคิดแบบใด อธิบายข้อความข้างต้นให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

- ก. แบบเหตุ (Cause/ Effect map)
- ข. แบบใยแมงมุม (Web or Spider map)
- ค. แบบก้างปลา (Fish Bone map)
- ง. แบบเปรียบเทียบ (Comparison or Contrast map)

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

หลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	เฉลย
1	ก
2	ก
3	ค
4	ข
5	ข
6	ก
7	ก
8	ง
9	ข
10	ง
11	ค
12	ค
13	ข
14	ก
15	ก
16	ง
17	ข
18	ค
19	ง
20	ง

แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทย

ข้อ	ข้อความ ความคิดเห็น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนรักและศรัทธาต่อ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย					
2	นักเรียนรักในวรรณคดีไทย					
3	นักเรียนสนุก และมีความสุขเมื่อ ได้เรียนวรรณคดีไทย					
4	นักเรียนเข้าใจเรื่องราววรรณคดี ไทยที่เรียนมากขึ้น					
5	นักเรียนได้รับความรู้จากคำศัพท์ คำยากจากวรรณคดีไทยมากขึ้น					
6	นักเรียนเห็นคุณค่าและ ความสำคัญของวรรณคดีไทยมาก ขึ้น					
7	นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะ ทั้ง 4 ด้าน หลังจบกิจกรรมการ เรียนการสอนวรรณคดีไทย					
8	นักเรียนสามารถนำความรู้จาก การเรียนวรรณคดีไทยไปใช้ บูรณาการในวิชาอื่น ๆ ได้					
9	นักเรียนศึกษาวรรณคดีไทยแล้ว ทำให้รู้สึกมีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย					
10	นักเรียนสามารถนำตัวอย่างการ ใช้ชีวิตหรือข้อคิดในวรรณคดี ไทย มาใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ	ข้อความ / ความคิดเห็น	เห็นด้วยอย่าง ยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
11	นักเรียนคิดว่าการอ่านวรรณคดี ไทยทำให้พัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์มากขึ้น					
12	นักเรียนคิดว่ากิจกรรมการเรียน การสอนวรรณคดีไทย ที่ครูนำมาใช้มีความน่าสนใจและ เข้าใจง่าย					
13	นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียน การสอนวรรณคดีไทย ที่ครูนำมาใช้ทำให้นักเรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น					
14	นักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียน การสอนวรรณคดีไทย ที่ครูนำมาใช้ทำให้นักเรียนได้มี โอกาสแสดงความคิดเห็นในการ ทำงานกลุ่ม					
15	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ แผนผังความคิดร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข					
16	นักเรียนมีทักษะการทำแผนผัง ความคิดมากขึ้นจากการเรียน วรรณคดีไทย					
17	การสอนแผนผังความคิด ช่วยให้นักเรียนมีความ กระตือรือร้นในการเรียน มากขึ้น					
18	นักเรียนเห็นประโยชน์ของการ เรียนการสอนรูปแบบแผนผัง ความคิด					

